Leto V., štev. 276 | Ljubljana, nedelja, 23. novembra 1924 | Poštnina pavšalirana | Cena 2 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20·— Din
za inozemstvo 30·— „
neobvezno

Oglasi po tar...

Uredništv...
Miklošičeva cesta ...
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36

Podružnici:
Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekov. zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 22. novembra.

Prekmurje in vzhodni del Slovenskih gorice sta od danes naprej tesno zvezana z ostalo Slovenijo. Danes je bila slovesno otvorjena nova železnica Ormož-Ljutomer-Murska Sobota, ki spaja najsevernejše kraje, naše ožje domovine, lepe in bogate, z njih naravnim zaledjem, zlasti z Mariborom in Ljubljano.

Izpolnjeno je desetindesetletno hrepenenje naših Muropoljcev po železnici. Največ krajev, ob katerih teče nova železnica, je dosedaj sploh bilo brez ugodnih prometnih zvez. Le majhen del ozemlja tostran Mure je bil zvezan z našimi gospodarskimi in kulturnimi središči potom železnice preko tujega — avstrijskega — ozemlja, naše obsežno in po prirodi bogato Prekmurje pa je bilo od Slovenije takorekoč odrezano. Sedaj šele je omogočeno, da pride tudi stara prekmurska železnica od Murske Sobote do Hodoša do svoje popolne veljave.

Nova železnica pa znači mnogo več, nego izpolnitev lokalnih želja in zadoščenje tamošnjemu prebivalstvu. Z ustvaritvijo Jugoslavije so se po stoletnem madžarskem robstvu vrnili v naročje našega naroda Prekmurci, ki so pa po svojih prometnih zvezah še vedno gravitirali k Madžarski. Minister Stanić je danes ob pozdravu v Murski Soboti pravilno povdarjal, da je naša hrabra vojska svoječasno osvobodila Prekmurje, a da je bilo njeno delo le polovično, dokler ni bilo z današnjim dnem ujedinjenje tudi gospodarsko omogočeno. Nova železnica je izredno velikega pomena nele za Slovenijo, marveč tudi za vso državo, kar dokazuje dejstvo, da so vsi merodajni faktorji v državi priznali nujnost njene izgraditve. Ponosni moramo biti, da se je ta proga otvorila med prvimi novimi železnicami v Jugoslaviji.

Prebivalstvo vseh slojev, ki je v velikem številu na vseh postajah pričakovalo prvi vlak nove železnice, ni le z radostjo dočakalo važni trenotek izpolnjenih želja, marveč je na usta svojih lokalnih voditeljev tudi dokumentiralo svojo hvaležnost in udanost državi in njenemu vladarju. Vsi zastopniki ljudstva so povdarjali, da se zavedajo velike dobrote, ki jim jo je izkazala država in da se ji bodo izkazali hvaležne. Zlasti značilen je bil pozdrav verženjskega župana, ki je zaprosil ministra, naj sporočita kralju, da žive tu potomci onih ljudi, ki so se pred stoletji združili s hrabrimi Šumadinci v skupnem odporu proti Turkom, češ da bodo tudi v bodoče branili skupne narodne svetinje, kjer in kadar bo treba.

Vsepovsod je ljudstvo iskreno pozdravljalo oba ministra kot zastopnika vlade iz Beograda ter vzklikalo reprezentantoma narodne koalicije. Posebno pozornost so izkazali zastopniki občin in korporacij kakor tudi občinstvo ministru dr. Žerjavu, saj so se tudi zavedali, da ima baš on dobršen del zaslug, da se je nova železnica v sorazmerno kratkem času dogradila.

Otvoritvena slavnost je potekla v najlepšem redu in v največje zadovoljstvo številno navzočega prebivalstva. Na tem tudi ni moglo ničesar izpremeniti, da je SLS — užaljena, da proge ne otvarjata gg. Sušnik in dr. Korošec — izdala iz Maribora povelje, da mora vse, kar je na njeni strani, ostati doma. Doma so ostali le duhovniki — vendar smo opazili častne izjeme — in njihovi najbližji, a ljudstvo se klerikalni komandi ni uklonilo. Značilna je ta akcija SLS, ki je dokazala, da ji ni mar nova železnica, da ji ni mar blagor, ki ga prinese ta železnica ljudstvu, in da ji ni mar današnji dogodek, ki je po osvobojenju najvažnejši v zgodovini teh krajev. Ako se železnica ne otvori pod okriljem SLS, je bolje, da se sploh ne otvori. — tako govorijo voditelji SLS. Posrečilo se jim ni onemogočiti otvoritve, kakor tudi ni zalegla neokrnjenost in netaktnost bivšega poslanca Klekla, ki je v svojem pozdravu v Beltincih hotel ignorirati ministra dr. Žerjava, a je takoj na licu mesta dobil zasluženo lekcijo od ministra prometa inž. Stanića. Klerikalci so tudi v tem slučaju dokazali, da so jim njihovi strankarski interesi več, kot interesi ljudstva.

ODKRITJE SPOMENIKA KRALJU PETRU V DUBROVNIKU.

Beograd, 22. novembra. p. Popoldne je bil pri ministrskem predsedniku Pašiću minister dvora Janković, ki je ž njim razpravljal o odkritju spomenika kralja Petra v Dubrovniku. Spominsko ploščo je izdelal Ivan Meštrović in predstavlja kralja Petra na konju s kraljevim dostojanstvom, držečega v rokah sokola. Svečanega odkritja spomenika se udeležita tudi delegata vlade in kralja.

Nova stranka na Hrvatskem

LOVREKOVIĆEV ODPOR PROTI DESPOTU STEPANU RADIĆU. — NAPOVEDUJEJO, DA BO V NOVO STRANKO, KI JO SNUJE, VSTOPILO TUDI VEČ ČLANOV HRSS. — «OBZOR» POZDRAVLJA LOVREKOVIĆEV POKRET.

r. Zagreb, 22. novembra.

Vinko *Lovreković*, Radićev disident, ni šel med zemljoradnike, kakor se je poročalo, temveč snuje novo stranko. Današnjemu «Obzoru» je dostavil nastopno interesantno izjavo: «Obveščam našo javnost, da bom po tako zvani izključitvi iz HRSS ostal zvest pogramu nekdanje Hrvatske Pučke Seljačke Stranke, ki jo je utemeljil pokojni dr. Ante Radić, to tembolj, ker sem tudi jaz bil med njenimi ustanovitelji. Zato glasovi o mojem vstopu v zemljoradniško stranko ne odgovarjajo istini. O mojem «izključenju» iz HRSS kakor tudi o okolnostih, *zakaj nisem več mogel prenašati nasilja in komande g. Stjepana Radića in njegove okolice* bo javnost podrobno obveščena z mojo *okrožnico*, ki jo v kratkem predložim narodu . . .» Večeni listi dostavljajo komentar, da namerava Lovreković pritegniti za svojo novo, odnosno obnovljeno seljačko skupino, še nekaj uglednih članov HRSS, ki se od Radića ne dajo več terorizirati in izigravati. S posebno naklonjenostjo komentira izjavo «Obzor», ki v očigled jutrišnji kardinalni reviziji zajedničarskega programatičnega stališča in s tem popolne vtopitve v Radićevo republikanstvo zastopa posebno skupino Hrvatske Zajednice, ki se je Radića otela. Zato je razumljivo, da «Obzor» pozdravlja Lovrekovićev pokret s simpatijo in poudarkom, da to ne bo izključno stanovska seljačka stranka, temveč le osobita zaščitnica seljaka in seljaških pravic.

Nadaljevanje razkroja bloka sporazumašev

NA RADIĆEVO OFENZIVO PROTI MUSLIMANOM, NAPOVEDUJE SPAHO RADIĆEVCEM PROTIOFENZIVO. — SPAHO DELA RADIĆA ODGOVORNEGA, ČE BO ŠTEVILO BLOKAŠEV PRI VOLITVAH PADLO. —

Sarajevo, 22. nov. p. Z ozirom na instrukcije, ki jih je objavil Radić v «Slobodnem Domu» svojim pristašem za volitve in v katerih naznanja, da bo postavil svoje kandidate tudi v Bosni in Hercegovini, je dr. Mehmed Spaho podal časnikarjem v odgovor na Radićevo bojno napoved izjavo, ki je vzbudila v političnih krogih veliko zanimanje. Spaho se je izrazil takole: «Radić računa torej tudi na bosanske muslimane, dasi se je že zadnjič marsikod vrezal na lastno in našo škodo. On verjame vsakomur in če se le troje kmetov zglasi pri njem, že postavlja listo za vse okrožje. Posledice takega ravnanja so se že pri lanskih volitvah pokazale. V Bihaču je njegova lista dobila le 2300 glasov in naravno ostala brez mandata. Pač pa smo tudi mi izgubili tretji mandat v prid radikalom.

Takšno ravnanje seveda nikakor ne bo moglo povečati skupnega števila blokovih mandatov, temveč ga le znižati. Radića ne ovira, da njegovi ljudje tudi pred nami, muslimani, otvarjajo zborovanja z vzkliki: «Faljen Isus Kristus!»... Vsakdo ve, da so te volitve odločilne za bodočnost Hercegbosne, težko pa je uvideti zakaj naj bi ravno Radićeva stranka dobila absolutno ali relativno večino. Mi mirno prepuščamo sodbo volilcem. Volilna borba pa naravno vodi k bitkam za glasove, zato bomo tudi mi volilce iskali med onimi, ki naginjajo k Radiću. Po volitvah pa naravno lahko nadaljujemo bor bo za — svobodo in pravico. Ako pa se bodo naše moči poslabšale, bo nosil odgovornost oni, ki je vse povzročil».

Tako Spaho parira Radića. Izjava ne potrebuje komentarja, ker je jasna dovolj in bo sam razvoj dogodkov pokazal vso nadaljno tragikomedijo sporazumašev.

Velika skupščina samostalnih demokratov

ZBORA SE UDELEŽE ZASTOPNIKI VSEH POKRAJIN V DRŽAVI. — LJUBLJANSKO OBLAST ZASTOPA DR. ALBERT KRAMER.

Beograd, 22. novembra. j. V današnjem popolnem zatišju je ves interes osredotočen na jutrišnjo veliko skupščino samostalnih demokratov, ki bo pomenila početek aktivnejše volilne kampanje in v službeni obliki dala volilna gesla. Predsednik Svetozar Pribičević razvije v svojem govoru historijat prošle krize in pregled onih idej, ki so ustvarile potrebo, da se je kriza rešila z volilnim mandatom nacionalnega bloka. Važnost jutrišnjega velikega zbora SDS ni le v tem, da bo pristašem podana jasna slika situacije in navodilo k potrebam sedanjega momenta, temveč enako tudi v tem, da bo zbor prepričal vse naše politične nasprotnike o plitkosti njihove kampanje proti samostalnim demokratom in brezplodni tendencioznosti njihovih dnevnih izmišljotin o nesoglasjih med strankama nacionalnega bloka. Za jutrišnji shod stranke samostojnih demokratov vlada zelo veliko zanimanje. Že danes je dospelo semkaj veliko število delegatov iz vseh krajev države, ki hočejo na ta način manifestirati svojo solidarnost z delom vodstva stranke. Ljubljansko oblastno organizacijo zastopa dr. Albert Kramer. Iz vseh delov kraljevine prihajajo pozdravne brzojavke.

NARODNI BLOK V SLOVENIJI IN NA HRVATSKEM.

Beograd, 22. nov. p. Dopoldne se je vršila v predsedništvu narodne skupščine seja akcijskega odbora radikalne stranke, na kateri so bila prečitana poročila, prihajajoča iz raznih krajev države o skupnem nastopu pri volitvah in o sporazumu med radikali in samostojnimi demokrati. Organizacija radikalov iz ljubljanske oblasti je poročala, da želi skupnega nastopa s samostojnimi demokrati in pristaja na to, da se izvoli za nosilca liste minister dr. Gregor Žerjav. Zase zahtevajo drugo mesto, na tretje pa naj bi se postavil zopet kandidat samostojne demokratske stranke. Radikali iz ljubljanske oblasti zatrjujejo, da dobi v tem okrožju narodni blok tri mandate. To odločitev ima potrditi glavni odbor radikalne stranke. Dr. Peleš je poročal, da je bil pri vseh organizacijah stranke v zagrebški županiji in da so vse brez izjeme za skupni nastop s samostojnimi demokrati.

Odmev Pernarjeve aretacije

Zagreb, 22. novembra. r. V popolnem pomanjkanju drugih senzacij je zagrebškim radićevcem posebno dobro došla aretacija dr. Pernarja. V »Hrvatu« priobčuje žolčliv pamflet Pernarjev rabljatni alterego dr. Stjepan Košutić. Mož kriči o »suženjski vladi in pravi, da takih nasilstev ni bilo niti pod madžarskimi bani in da so kaj takega zmožni samo cincarski sužnji in madžarski lakaji, ki so danes začasno na vladi po milosti avstrijskega absolutizma...« Dr. Košutić z zaceljeno glavo očividno še trpi na posebni vročici in tudi svojo zmes v »Hrvatu« zaključuje z vzkliki: »Živio Radić! Živela republika!«

Beograd, 22. nov. r. Podpredsednik HRSS dr. Maček je danes protestiral pri predsedniku narodne skupščine Ljubi Jovanoviću zaradi aretacije dr. Pernarja v Zagrebu. Ker je državni svet prekinil svoje delo, se povrne dr. Maček nocoj v Zagreb.

LIKVIDACIJA VODNO-TEHNIŠKIH DIREKCIJ.

Beograd, 22. novembra. r. Generalna direkcija voda dovrši v par dneh likvidacijo vodno-tehničnega oddelka v Beogradu. Posli oddelka preidejo v področje velikih županov.

Iz bolgarskega sobranja

Sofija, 22. novembra. v. Zunanji minister Kalfov je na današnji seji sobranja v dolgem govoru poudarjal, da tvori podlago zunanje politike Bolgarije želja po miru. Naglašal je lojalno stališče Bolgarije napram vsem državam ter orisal korake bolgarske vlade za olajšanje in razčiščenje notranjega političnega položaja. Minister upa, da bodo vse države razumele dobro voljo Bolgarije. Vsa viseča vprašanja, ki so s sosednimi državami še odprta, bodo čimpreje razčiščena. Pogajanja se v prijateljskem smislu nadaljujejo.

ZBOROVANJE POLJEDELSKIH DRUŽB V VOJVODINI.

Beograd, 22. novembra. r. Na pobudo novosadske poljedelske družbe «Agrar» se bo vršilo dne 30. t. m. v Novem Sadu zborovanje poljedelskih družb iz Vojvodine. Prometno ministrstvo je dovolilo udeležencem zborovanja polovično vožnjo na državnih železnicah.

MOSKVA IŠČE POSOJILO.

London, 22. novembra. v. Ruski trgovski zastopniki zbirajo podatke za plasiranje posojila 8 milijonov funtov za gradnjo podzemske železnice v Moskvi. Iz Londona bodo potovali dalje v Pariz in Berlin, da sprejmejo konkurenčne ponudbe.

Tržaški Narodni dom prodan Lahom

NA POGORIŠČU BIVŠEGA KULTURNEGA DOMA TRŽAŠKIH SLOVENCEV SE POSTAVI STANOVANJSKA HIŠA.

Trst, 22. novembra. Današnji «Piccolo Le ultime notizie» javlja, da je tržaška tvrdka Perlmutter s skriljem zveznega kreditnega zavoda za obnovo treh Benečij (istituto federale di credito per il risorgimento delle tre Venezie) kupila pogorišče Narodnega doma, kjer se bo začela graditi velika stanovanjska hiša. Kakor znano, je bila lastnica Narodnega doma Tržaška posojilnica in hranilnica. Vest, da je pogorišče Narodnega doma prodano, je napravila v tržaških slovenskih krogih zelo mučen utis, ker se je pričakovalo, da se bo na onem prostoru prej ali slej dvignil nov Narodni dom. Ker je sedaj zemljišče prodano, je padlo upanje popolnoma v vodo.

24 urni ultimat Anglije Egiptu

MORILCI GENERALA STAKA ŽE ARETIRANI. — TEŽKE ZAHTEVE ANGLEŠKE VLADE.

Pariz, 22. novembra. s. Iz Kaira javljajo, da so morilci angleškega generala sir Lee Staka že aretirani. Šofer avtomobila, ki je vozil morilce, je bil že isti večer aretiran in je že priznal dejanje. Na podlagi njegovih izpovedb so se izvršile nadaljnje aretacije. Krogla, ki so jo vzeli iz generalovega trupla, je bila narezana, kakor dum-dum krogle. Danes se je vršil pogreb. Krsto so vozili na topovski lafeti v prisotnosti v Kairu navzočih čet. Glasilo ministrskega predsednika Zaglul paše piše, da je pripravljena egiptovska vlada dati popolno zadoščenje Angliji, če bodo zahteve pravične. Če pa bi Anglija stavila prevelike zahteve, ki bi razkrivale morda celo imperijalistične ideje, jih bo egiptovska vlada odklonila.

Angleški listi sicer izključujejo možnost, da bi angleška vlada radi umora generala Staka izvedla kake državnopravne spremembe v Egiptu, naglašajo pa istočasno, da mora vlada v posebni noti krepko poudariti angleške pravice v Egiptu. Zunanji minister Chamberlain je sam izdelal predloge za ureditev tega vprašanja.

London, 22. novembra. s. Vrhovni komisar lord Allenby je izročil danes Zaglul paši noto, v kateri stavlja angleška vlada sledeče zahteve: 1.) Odškodnino pol milijona funtov šterlingov. 2.) Prepoved političnih demonstracij in odstranitev egiptovskih častnikov, kakor tudi egiptovskih vojaških enot v Sudanu. Nota vztraja dalje na tem, da se obdržijo juridični in financijelni posvetovalci v Egiptu ter zahteva odgovor v 24. urah.

DEMONSTRACIJA ANGLEŠKEGA SREDOZEMSKEGA BRODOVJA.

London, 22. novembra. j. Po včerajšnjem ministrskem svetu je sprejel Baldwin šefe mornarice, armade in zrakoplovstva v dveurni avdijenci. O rezultatu posvetovanja se čuva stroga tajnost, domneva pa se, da je bila konferenca v zvezi z umorom generala Lee Staka. Oficielno se poroča, da je sredozemska angleška mornarica iz Malte odplula v Aleksandrijo. Tudi angleška mornarica v Jadranskem morju je dobila povelje, da odpluje v egiptovske vode.

Ultimatum angleške vlade je sestavljen v zelo ostrem tonu in je v Egiptu vzbudil največjo pozornost. Alenbyja je na današnji vožnji v zunanje ministrstvo spremljala egiptovska konjenica in so mu bile izkazane vladarske časti. V Kairu in Aleksandriji vlada veliko razburjenje. Prišlo je do burnih pouličnih demonstracij. Šole v Kairu so sklenile protestno stavko.

Krhanje Mussolinijeve večine

Rim, 22. novembra. p. Zbornica je danes nadaljevala razpravo o notranji politiki vlade. Pozno zvečer se je vršilo glasovanje o zaupnici. Navzočih je bilo 372 poslancev; za odobritev vladne notranje politike je glasovalo 337 poslancev, 17 proti, 18 poslancev se je vzdržalo glasovanja.

Jaures v Pantheonu

Pariz, 22. novembra. j. Danes se je izvršil slovesen prevoz zemeljskih ostankov ob izbruhu svetovne vojne ustreljenega vodje francoskih socialistov Jauresa v Pantheon. Ob 3. uri popoldne so delavci dvignili železno krsto na voz, ki je bil okrašen z rdečimi in francoskimi zastavami. Sprevod se je pomikal med ogromnim špalirjem na kolodvor. V Parizu so bile izvršene obsežne priprave za prevoz trupla v Pantheon.

Demisija Ismetovega kabineta

Carigrad, 22. novembra, s. Po daljšem posvetovanju s strankami večine je Mustafa Kemal paša sprejel demisijo Izmet paše in poveril sestavo nove vlade Feti begu, ki bo najbrže še danes sestavil novo vlado. Nepričakovani odstop Izmet paše, ki ga je baje pripisati njegovemu zdravstvenemu stanju, je vzbudil splošno začudenje.

DR. MARX, KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA NEMČIJE.

Berlin, 22. nov. v. Po vesteh tukajšnjih listov sedanji državni predsednik Ebert ne bo več kandidiral. Kot njegov namestnik se imenuje sedanji državni kancelar dr. Marx.

KRASIN V PARIZU.

Pariz, 22. nov. v. Po vesteh iz diplomatskih krogov bo prispel sovjetski poslanik Krasin v torek v Pariz. Spremlja ga 20 oseb, med njimi ekspert za bodoča francosko-ruska pogajanja. Sovjetski odposlanci v Parizu so že izvršili zadnje priprave za sprejem poslanika sovjetske Rusije.

HERRIOT IN NOVA ANGLEŠKA POLITIKA.

Pariz, 22. nov. s. Francoski delegati pri Zvezi narodov so imeli včeraj pod predsedstvom Herriota posvetovanje, na katerem se je razpravljalo o stališču Anglije napram protokolu Zveze narodov. Francoska vlada bo oficijozno izjavila, da razume potrebo, da se angleška vlada pred končno odločitvijo sporazume z diminijoni. Utemeljena je tudi odgoditev zadevnih razprav, ker zahteva protokol temeljitega študija.

DR. MATAJA o AVSTRIJSKI ZUNANJI POLITIKI.

Dunaj, 22. novembra. v. Novi avstrijski zunanji minister dr. Mataja je izjavil danes našemu dopisniku, da bo avstrijska vlada ratificirala s češkoslovaško vlado sklenjeno trgovsko pogodbo. Nova avstrijska vlada, je izjavil minister, temelji na podlagi medsebojnega sporazuma s sosedi in hoče zgraditi in utrditi trgovske odnošaje s srednje-evropskimi narodi, s čemer bo ugodno vplivala na gospodarske in politične razmere v Evropi. Nadaljevala bo politiko dr. Seipla in storila vse, da vzdrži s sosedi najboljše odnošaje.

TROCKIJ BO IZKLJUČEN IZ KOMUNISTIČNE STRANKE.

Berlin, 22 nov. v. Listi javljajo iz Moskve, da razpravlja odbor komunistične stranke, ki se je spri s Trockim, zaradi njegovih trditev o revolucijonarnih dogodkih, o njegovi izključitvi iz političnega urada, iz vseh strankinih odborov ter celo iz stranke same.

DRAGE ZNAMKE.

Pariz, 22. novembra. v. Na dražbi v hotelu »Ventes«, so bile štiri francoske znamke iz leta 1840, škrlatno-rdeče barve, prodane za 300.000 frankov. Druge znamke tega letnika so se prodajale po 60.000 frankov.

MOČAN POTRES V MALI AZIJI.

Beograd, 22. novembra. r. Po poročilu sejzmološkega zavoda so se zadnje dni zopet pojavili v raznih krajih države potresi. V petek opoldne ob 12.20 je bil močan potres, ki je trajal precej časa in so ga aparati zaznamovali sinoči ob 21.20 v oddaljenosti približno 1400 km. Središče se nahaja najbrže v Mali Aziji.

Borza

CURIH: Beograd 7.55, Berlin 1.235, New-York 518, London 24.015, Pariz 27.47, Milan 22.47, Praga 15.50, Budimpešta 0.00695, Bukarešta 2.75, Sofija 3.80, Varšava 100, Dunaj 0.0073.

TRST: Beograd 33.40 do 33.65, Dunaj 0.0320 do 0.0330, Budimpešta 0.0305 do 0.0315, Praga 69 do 69.50, Bukarešta 11.50 do 12, Pariz 121.90 do 122.40, London 106.70 do 106.90, New-York 22.95 do 23.05, Curih 444 do 445, *valute:* dinarji 33.30 do 33.60, avstrijske krone 0.0315 do 0.0325, dolarji 22.90 do 23, 20 zlatih frankov 90 do 91.

LONDON: Beograd 322, Berlin 18.945, Pariz 87.15, Rim 106.55, New-York 463.68, Dunaj 327.000, Budimpešta 345.000 Praga 154.875.

NEW-YORK: Beograd 145.25, Rim 433.75, Pariz 531, Curih 19.305, Dunaj 0.1412, Praga 301.75, London 463.75, Budimpešta 0.135.

Zakaj se klerikalci razburjajo radi Marijanskih kongregacij?

VSE JE OSTALO PRI STAREM IN VENDAR KRIČE.

Ljubljana, 22. novembra.

«Slovenec» porabi vsako priliko, da zlorabi vero in verske institucije v politične namene tako, da bi vsakogarški ne zna misliti, prepričal, da sta Cerkev in SLS isto, ljubljanski škof in sam Bog pa tudi eno. Zadnji čas je začel «Slovenec» svoje pristaše hujskati radi Marijinih kongregacij.

Ne ve se, ali vlačijo Marijine kongregacije v politiko gospodje okoli «Slovenca», ali pa silijo v politiko odločujoči faktorji Marijinih kongregacij ter s tem sami priznavajo, da je njihova akcija v resnici in v nemali meri posvečena tudi politiki. Naj si bo že tako ali drugače, mi smo doslej pustili Marijine kongregacije v miru, ker je dovolj drugih še hujših izrastkov klerikalne propagande, kakor je ta, pa tudi zato, ker vemo, da je pri tej organizaciji tudi nekaj volilnih mož globokega verskega prepričanja, katerim se bo morda vendarle posrečilo obvarovati Marijine kongregacije pred vplivom politike, kar bi ne bilo le v interesu vere, marveč tudi v interesu morale in vzgoje slovenske mladine.

Vsekakor ni lepo, da klerikalci sedaj porabljajo Marijine kongregacije za volilni boj, to tem manj, ker se je izkazalo, da je vse vpitje radi naših Marijinih kongregacij le demagogija in novo varanje javnosti. Včeraj smo priobčili avtentično izjavo ministra dr. Žerjava glede tega vprašanja, ki se med drugim glasi takole: «Vse klerikalno razburjenje radi Marijanskih kongregacij je pa v ostalem za nas brezpredmetno, ker ni v Sloveniji glede tega vprašanja nastopila nobena izpremembe. Klerikalci so dvignili krik samo, da odvrnejo pozornost od drugih vprašanj.»

Ako bi bila gospoda od Marijinih kongregacij boli poštena in bolj moralna, kakor klika okoli škofovega lista, bi morala smatrati za svojo dolžnost, da ona sama «Slovencu» dopove, da se pri nas Marijinim kongregacijam ter njihovim članom ni skrivil niti las. Mesto, da so Marijine kongregacije šle s svojo hujskarijo v «Slovenca», naj bi raje šlo njihovo vodstvo vprašat na vlado, kaj je s stvarjo, pa bi moglo dobiti isti odgovor, kakor smo ga dobili od dr. Žerjava, mi ki nismo na tej stvari toliko interesirani, kakor člani kongregacij. Zakaj tega niso storili, ne vemo, vsekako pa je grdo in zlasti za ugled samih Marijinih kongregacij kvarno, da jih izrablja «Slovenec» za politično in volilno agitacijo.

Klerikalne volčje solze

Pribili smo, da ton, kakor se ga v tej volilni borbi poslužuje škofovska žurnalistika, nečuven do skrajne bednosti, brutalno desavuira «smernice za duhovno obnovo našega ljudstva», s katerimi je «Slovenec» paradiral pred tedni, ob priliki Marijanskega kongresa. «Slovenec» je na naša izvajanja šel sam vase in nam včeraj svetuje, naj se — poboljšamo mi. Mi, da se poboljšamo, «Slovenec» in «Domoljub» pa bosta še nadalje ravnala kakor doslej, ker jima «moralna odgovornost prepoveduje vsako strahopetno prikrivanje javnega zla in neodločnost v borbi zoper nasprotnika ...» To je torej odgovor.

Ugotavljamo pa, ne v odgovor «Slovencu», temveč staroznani resnici na ljubo, da se je v našem javnem življenju začelo sovraštvo, pobijanje nasprotnika do skrajne žolčljivosti z Mahničevim zelotizmom, ki se je iz literarno-polemične arene prenesel na politično tribuno klerikalne stranke, ki je za ceno jezuitskega moralizma vrgel nacionalno zavednost čez krov in vse slovenske javne interese podredil vrhovnim interesom Vatikana. Tista stranka, ki je v Avstriji trgovala s slovenstvom kakor z borzno robo, se danes gerira za zaščitnico slovenskega ljudstva, tisti «Slovenec», ki je vsa leta pred vojno tolkel svoje politične nasprotnike z ostudnimi pamfleti Boltatovih Pepetov, in je celo gojenke novoustanovljenega mestnega liceja blatil kot vlačuge, se tudi danes — kot «glasilo slovenskega ljudstva»! — zgraža nad «izdajo» samostalnih demokratov, nad «korupcijo», «velesrbstvom» in «nemoralo». «Slovenec» se od Mahniča do danes ni spremenil za dlako. Alfonz Liguorijanski ostane njegov patron.

«Slovenec» doslej ni in ne bo obsodil avstrijskih velenemcev, ker podpirajo krščanske socijalce na vladi. Pač pa slovenske demokrate stigmatizira za izdajalce v lastni državi. «Slovenec» ni obsodil vatikanskih simpatij za Mussolinijev imperijalizem. Pač pa je Pašića in jugoslovenske diplomate obsodil za naš rapalski poraz. «Slovenec» ni doslej štedil le z obsojanjem političnih nasprotstev in javnih pojavov, temveč je v slovensko politično borbo vnesel takšno osebno gonjo, kakor je Slovenija doslej ni poznala. Lopovstev in ordinarnosti, kakor jih je «Slovenec» z nepojmljivim sadizmom nagromadil samo na dr. Žerjavovo ime, ne pozna evropska žurnalistika. Laži, sumničeni in podtikaj klerikalnih listov, kolikor jih je bilo le od lanske volilne kampanje, v preprostem klerikalnem čitatelstvu ne bodo zbrisale cerkvene ceremonije.

A «Slovenec» pravi, da naj se poboljšamo mi, da pride do lepih manir v politični polemiki. Reči moramo, da nas časopisna kampanja škofovskih listov pušča docela hladne in smo se že davno poboljšali z golim ugotavljanjem klerikalnih perfidnosti. Smešno pa je «Slovenčevo» zagotovilo «lepih manir», ko tik ob njegovih volčjih solzah čitamo v isti številki nove gorostasne izbruhe laži in klevete.

Sportno drsališče S. K. Ilirije
je odprto danes od 8. ure zjutraj do 10. ure zvečer.
Krasen led — garderoba — buffet — krasna razsvetljava
6156a

Vaša kolesa prenoviti, emajlirati in poniklati kakor tudi strokovno shraniti preko zime Vam oskrbi ceno
tvrdka J. GOREC 2027
Palača Ljubljanske kreditne banke in Gosposvetska cesta 14

Volilci, reklamacijski rok poteče v torek

Prepozno bo prišel, kdor bo iskal svoje ime v volilnem imeniku šele zadnji dan reklamacijskega roka, ki poteče že 25. novembra. Porabite dobro današnjo nedeljo, da pregledate, ali ste v imeniku; kdor je izpuščen, naj prijavi vse, kar je za reklamacijo potrebno, da jo bo mogoče vložiti uspešno in pravočasno.

Kakšna mora biti reklamacija. Reklamacija se mora vložiti za vsakogar posebej, na posebnem listu in priložene ji morajo biti **polnoveljavne dokazilne listine.** Vsaki reklamaciji morajo biti priložene posebne dokazilne listine, na eni listini ne sme biti za več oseb potrjeno isto dejstvo. Vloge, s katerimi se reklamira vpis ali izbris več oseb skupno ali pa listine, s katerimi se potrjuje za več oseb skupno njih starost ali bivanje itd., ne veljajo in bi bile zavrnjene.

Kaj je treba dokazati, oziroma kakšne listine morate priložiti reklamaciji. Ako hočete koga vreklamirati, je treba, da priložite reklamaciji nastopne dokaze: 1.) Da je dotičnik že prekoračil starost 21 let. Kdor ni bil 10. novembra 1924. star 21 let, ne more priti v volilni imenik za skupščinske volitve. Kot dokazilo o starosti je najboljši rojstni list ali pa izpisek iz matrike župnega urada one fare, kjer je bil rojen. Tak izpisek mora dati župnik zadevni osebi ali onemu, ki zanj to zahteva, t a k o j (najkesneje v 24 urah) vsake pristojbine in kolka prosto. Kdor ima do župnega urada daleč ali pa je rojen v inozemstvu, bo pač težko dobil tako potrdilo še pravočasno. Ta naj si pomaga eventualno s kako drugo listino, v kateri je verodostojno izkazana njegova starost, na primer s kakim vojaškim dokumentom (vojaška knjižica, oprostilnica itd.) 2.) Dokazati je treba dalje, da biva že nad pol leta v občini ali pa da je javni nameščenec in da biva stalno v občini. Tako potrdilo izda v mestih, kjer je državna policija, policijsko ravnateljstvo, na deželi pa občinski urad (županstvo). Potrdilo mora biti za vsakega izdano posebej (na posebnem listu) in ga mora policijsko ravnateljstvo, oziroma županstvo (župan), izdati takoj, najpozneje v 24 urah. Policijsko ravnateljstvo, oziroma županstvo, se ne more izgovarjati, da ne ve, ali dotična oseba biva v občini ali ne; ako v resnici biva predpisano dobo, mora izdati potrdilo, sicer se lahko takoj naznani državnemu pravdništvu in bo krivec strogo kaznovan. 3.) Tretji dokaz, ki mora biti priložen reklamaciji, je dokaz o tem, da je reklamiranec naš državljan ali pa da je Slovan po plemenu in jeziku (volilno pravico imajo pri nas tudi Srbi, Hrvati in Slovenci iz Primorja, ki je sedaj pod Italijo, dalje Čehi, Poljaki in Rusi). Dokaz o državljanstvu je doprinešen z domovnico ali pa z enostavnim potrdilom o bivanju (glej pod 2). Da je kdo Slovan po plemenu in jeziku, lahko potrdi politična oblast (okrajno glavarstvo, mestni magistrat). V to svrho je najbolje, da izda najprej občinski urad potrdilo, da je po svedokih dokazano, da je dotičnik Slovan po plemenu in jeziku, s tem potrdilom pa se potem javi na okrajnem glavarstvu, ki izda novo potrdilo v tem zmislu.

Ali so dopustni uradni popravki volilnega imenika? Popravki volilnega imenika so mogoči ne le na podstavi reklamacije, ampak tudi uradoma. Občinski reklamacijski odbor lahko vedno uradoma koga vpiše ali briše iz volilnega imenika, toda taki uradni popravki volilnega imenika morajo biti opremljeni z dokazilnimi listinami ravno tako kakor reklamacije. Razlikuje se torej bistveno postopanje pri popravkih volilnega imenika, ki se vrše uradoma meseca januarja vsako leto, od uradnih popravkov, ki jih napravi občinski reklamacijski odbor izven januarja. Člen 7. zakona o volilnih imenikih pravi na koncu: «Ako izvrši občinski reklamacijski odbor popravek v volilnem imeniku uradoma, mora svoj odlok, s katerim odreja popravek, utemeljiti s polnoveljavnimi dokazi.» Ne sme torej kratkomalo vpisati v imenik kakega popravka, ampak mora svoj sklep o popravku poslati pristojni (okrožni, deželni) sodniji, in ta njen sklep potrdi ali razveljavi. Sklenu pa morajo biti priložene ravno take listine, kakor so potrebne za reklamacije. Tudi uradnim popravkom mora torej župan priložiti svoje potrdilo, da vreklamiranec v občini stalno biva, oziroma če gre za izbris, da ne biva v občini. Po poteku reklamacijskega roka pa so uradni popravki seveda ravno tako nemogoči kakor reklamacije.

Kaj storite, ako se župan brani izdati potrdilo o bivanju? Županstvo mora vse občinarje vpisati v volilni imenik ob času uradnih popravkov, ako so dobili v občini volilno pravico. Nobene vloge ne igra, ali je kdo javljen ali ne; odločilno je dejstvo, da kdo dejansko biva v občini stalno (da ima tam svoje stanovanje, da tam spi, ima družino itd.). Ako torej župan v 24 urah ne izda zahtevanega potrdila, se lahko naznani državnemu pravdništvu, ki bo zadevo preiskalo, in kakor hitro se dokaže, da je bila zahteva pri županu predložena, pa ni izdal potrdila vedoma in hotema, bo župan in vsak drugi krivec (občinski tajnik, oziroma drugi, ki vodijo občinske posle) kaznovan z zaporom in denarno globo. Ker so sedaj zadnji dnevi za reklamacije, zahtevajte potrdila o bivanju najkesneje danes in v ponedeljek zjutraj, in kakor hitro vam županstvo ne izda potrdil takoj in tudi ne v 24 urah, javite stvar osebno ali pa brzojavno tajništvu JDS v Ljubljani ali pa se obrnite osebno ali brzojavno na velikega župana v Ljubljani, oziroma v Mariboru, in na pristojnega okrajnega glavarja, da se proti občinskemu uradu ali županu ukrene takoj vse potrebno v svrho dosege potrebnih potrdil.

Politične beležke

+ **«Korupcija v armadi».** Pod tem naslovom priobčuje «Slovenec» uvodnik z večinoma pavšalnim obrekovanjem vojne uprave in njenih funkcionarjev. Po stari navadi škofov list zopet kriči: «Primite tatu!» da bi ljudstvo ne videlo klerikalnih tatov pri tračnicah, pri žitu in moki, a tudi še drugod. Pa recimo, da bi bilo res, kar piše «Slovenec» o korupciji v armadi. Zakaj pa niso klerikalni ministri prijeli korupcionistov, ko so imeli moč in priliko. V treh mesecih vladanja bi bili lahko zaprli vse korupcioniste in tudi lahko dosegli najostrejšo kazen za njihove koruptne zločine. Pove naj «Slovenec», zakaj takrat ni vpil o korupciji v armadi in zakaj ni tigrovska vlada niti enega korupcionista zasledovala, ali izsledila! Mi in vsa javnost vemo samo to, da so bili klerikalci na vladi najhujši militaristi, a tudi največji korupcionisti. Mesto, da bi zahtevali odpravo korupcije so dovoljevali vojnemu ministru novih kreditov ter so tudi bili za to, da se poveča kredit za vojno upravo od 2 na 4 milijarde. Dvoje je pri tem mogoče: ali se tako dela iz prepričanja, da se pospešuje dobra in poštena stvar, ali pa tako dela lopov proti svoji vesti. Ako klerikalci danes kriče o korupciji v armadi, so lopovi, ker so vzdrževali in podpirali korupcijo v armadi, ko so bili na vladi. Ako pa je res, kar pišejo danes, pa so bili lopovi, ko so vladali, ker bi sicer takrat ne podpirali korupcije, kakor so jo. Mi, ki klerikalce dobro poznamo, smo v ostalem prepričani, da so klerikalci bili v e d n o lopovi, — na vladi, ali v opoziciji.

+ **Podlega sumničenja,** kot ga je ob vsaki politični zadevi zmožen le »Slovenec«, je polno tudi njegovo včerajšnje poročanje o »pogajanjih med fašistovsko in Pašićevo vlado«. Razlaga kratkomalo, da je »osamljeni« Mussolini dobil v današnjem jugoslovenskem režimu edine prijatelje, zato se »Slovenec« boji »novega izdajstva, ki so ga zmožni velikosrbski hegemonisti in od njih plačani agenti.« Tako poroča »Slovenec« povodom napovedi o skorajšnjem obisku našega kralja v Rimu ... »Osamljeni« Mussolini, ki v sreči in nesreči lahko računa na popolno naklonjenost Vatikana, dobiva s takim perfidnim poročanjem naravno tudi v »Slovencu« indirektne usluge, kakor jih je »Slovenec« fašizmu storil že tolikokrat: »Slovenčeva« strupena povsem neosnovana sumničenja, njegovi nebrzdani izpadi ob vsaki jugoslovenski zunanje politični zadevi, klevetno omalovaževanje domačih, a poveličevanje zunanjih vodilnih politikov, so italijanskim fašistovskim organom dobrodošel materijal za kampanjo proti Jugoslaviji. Od rappalskega poraza dalje psuje »Slovenec« Srbe za izdajalce slovenskih interesov, ni pa še obsodil vatikanskih simpatij za vse Mussolinijeve imperialistične tendence napram katoliškim Slovencem in Hrvatom. Škandalozna gonja proti domačim politikom v prid zunanjim znova in znova potrjuje edno upravičeno sumnjo, da je »Slovenec« radi vatikanskih interesov v službi italijanskega fašizma.

+ **Hvalijo ga, blizu mu ne dajo.** K vesti, da namerava Davidović v Dalmaciji kandidirati svoja dva padležna mandatoloveca dr. Andjelinovića in dr. Krstića, prinaša Trumbićevo-radičevska »Hrvatska Riječ« (Split) uvodnik, poln hvale za Davidovićeve govore, za njegova priznanja itd., toda... Toda obsoja njegovi dve kandidaturi v Dalmaciji. Pravi, da to vest cela Dalmacija sprejema z veliko nevoljo in to utegne porušiti lepo razpoloženje, ki je doslej vladalo napram Davidoviću in njegovim tovarišem. Oba omenjena gospoda nikakor ne moreta računati na količnik, a še ti glasovi, kolikor jih utegneta dobiti, bodo na škodo »hrvatski stvari«, kajti dalmatinski nacionalisti bodo vsi glasovali za Nacionalni blok. Jasno je torej, da bo njuna kandidatura samo na škodo hrvatskih strank. Zato »Hrvatska Riječ« meni, da se takšne kandidature ne bi smele postavljati, da naj bi jih torej Davidović umaknil, da se še boli dokaže njegova iskrenost... Ubogi, dolgi čika Ljubo! Hvalijo ga, zafrkujejo, blizu pa mu ne dajo.

+ **Dr. Beneš in blokaške želje.** Uplivni češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je postal zagovornik hrvatske avtonomije... ne sicer v resnici, temveč v željah hrvatskih blokašev. Zagrebški »Jutarnji list« namreč s posebno depešo naznanja, da milanski »L' Ambrosiano« doznava iz Prage (strašno cifrasta pot): »Dr. Beneš namerava z ozirom na novejše dogodke v Evropi skleniti skorajšnjo konferenco Male antante, kjer se bo razpravljalo o vseh nastalih problemih. Velike brige ima dr. Beneš tudi zastran vprašanja, kako naj pride do reda in miru na Hrvatskem, za katero na Češkem vlada velik interes in še niso pozabljene ozke zveze med Češko in Hrvatsko v avstrijskih časih. Meni se, da bo dr. Beneš na konferenci Male antante skušal Jugoslavijo nagovoriti, da Beograd spremeni svoje zadržanje napram Hrvatski, osobito pa, da se Hrvatski odobri avtonomija, za katero teži...« Evo, tako je dr. Beneš preko milanskega »Ambrozijanca« poslal zagovornik avtonomne mirotvorne Kroacije, — tisti dr. Beneš, ki ga je Stipa Radić ob njegovem sestanku z dr. Ninčićem na Bledu proglasil za »brezumnega sabljaša«. Čudno se nam le vidi, da »L' Ambrosiano« in blokaški listi niso še napisali, da se bo na tej konferenci Male antante razpravljalo tudi o avtonomiji Slovaške.

Ali ste si že ogledali?
Ne odlašajte! Boljših, lepših in cenejših
zimskih sukenj
kakor jih ima v zalogi tvrdka
Fran Lukič, Pred škofijo št. 19
ne dobite nikjer!

Mariianske kongregacije in korupcija

Med kričanjem o Marijinih kongregacijah se umika klerikalna korupcija z moko, žitom, tračnicami...

Sokol

Jezdni odsek «Sokol» Ljubljana vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil dne 2. decembra v Narodni kavarni ob 20.30 uri zvečer. Dnevni red: poročila, volitve in slučajnosti. Zdravo!

Spored dela Sokola I. v prihodnjem tednu: V nedeljo, dne 23. novembra od 10. do 11. ure na realni gimnaziji prednjačka ura. Telovadbo imajo od sedaj dalje na Ledini v pondeljek in sredo: moška deca in moški naraščaj, v torek in četrtek: ženska deca. Na realni gimnaziji Poljane telovadijo: v pondeljek, sredo in petek člani (od 20. ure dalje), v torek in četrtek pa ženski naraščaj (od 19. do 20. ure) in članice (od 20. ure dalje). — V sredo 26. ob 20. uri seja knjižničnega odbora Simon Gregorčičeve knjižnice. — Četrtek 27. ob 20. uri vaja pevskega odseka in seja glavnega odbora.

Gospodarstvo

TEDENSKI BORZNI PREGLED.

Zagreb, 22. novembra.

Na *efektnem* tržišču je bila ves ta teden tendenca slaba in minimalen promet. Promet v industrijskih papirjih je bil nekaj večji kakor v bančnih. Večjih sprememb v tečajih ni bilo.

Dinar je obdržal na vseh zunanjih borzah svojo višino in je sredi tedna v Curihu zabeležil skok za 2.5 točke, to je od 7.50 na 7.52 in pol. Ponovno se mora poudarjati, da dinar gre svojo pot ne glede na naše notranje in zunanje politične prilike in da je njegovo stanje odvisno le od gospodarsko-finančnega stanja v državi, zlasti od izvoza. Vendar so strokovnjaki uverjeni, da je zaupanje inozemstva v dinar poraslo, odkar je usoda naše valute zopet v čvrstih rokah finančnega ministra dr. Stojadinovića, ki uživa sloves spretnega finančnega strokovnjaka.

Na zunanjih borzah se še vedno mnogo povprašuje po dinarju; zlasti se opaža to v Trstu in na Dunaju. Vendar ga je težko dobiti, ker ga je malo. Pritok deviz v našo državo je radi povoljnega izvoza vedno večji, toda naša uvozna trgovina uvaža izredno malo in zato malo povprašuje po devizah. Ker je trg založen z blagom, ni niti misliti na kakšno znatnejše povečanje uvoza. Današnje stanje ne more imeti drugih posledic kakor daljnje učvrščenje dinarja odnosno oslabljenje deviz pri nas.

Na zagrebškem *devizenem* tržišču je bila ta teden tendenca precej slaba. Blaga je bilo večinoma v izobilju, zlasti vedno proti koncu vsakega sestanka, to je po došlih vesteh iz Beograda in Trsta. Vse devize so ta teden zabeležile padec za nekoliko točk. Narodna banka je sem in tja intervenirala z manjšimi količinami.

V današnjem *svobodnem* prometu je bila v efektih tendenca slaba. Prometa ni bilo. Iskali so se Etno po 115 in Eskomptna po 108 do 109. — V devizah je bila tendenca istotako dalje slaba in promet minimalen. Do zaključka je prišlo le v devizi na London po 320.25. Drugače se je čulo le blago z nastopnimi taksacijami: Dunaj 0.09.4, Italija 299.75, Pariz 366, New-York 68.875, Praga 207.75 in Švica 1333.

LJUBLJANSKI TRG.

Blaga je bilo na trgu ves teden dovolj. Cene so v glavnem nespremenjene. Le zelenjavi in sadju so čvrste. Goveje meso ima iste cene kot v prošlem tednu, le na eni stojnici se je prodajala govedina slabše kakovosti po 17 Din kg.

Jabolka so se trgovala po 2 do 5 Din kilogram, jajca po 2.50 do 3 Din komad, kostanj po 3 do 5 Din liter, krompir po 1.75 Din liter kg, kislo zelje kmečko 2.50 dinarja, drugače 3 Din, kisla repa kmečka 2 Din, drugače 2.50 Din.

= **Položaj na žitnem tržišču.** Tendenca je bila ta teden nekoliko čvrstejša. V pšenici je bilo povpraševanje večje od ponudbe. Spričo bližanja božičnih praznikov je bilo tudi povpraševanje po moki večje. Po turščici se živahno povprašuje iz inozemstva; izvaža se turščica največ v Italijo in Avstrijo. Povprečne cene: p š e n i c a, baška in sremska, 75—76 kg, 2 odst. 370—375, bosanska, 70—71 kg, 3 do 4 odst., 335—340; m o k a: baška, »0«, 570—580; sremska, »0«, 565 do 575; o v e s: baški, 270—275; t u r š č i c a umetno sušena, 230—235 postavno baška in sremska postaja; f i ž o l: beli baški 425—430, pisani 275—280; j e č m e n: 63—64 kg, 340—350, 62—63 kg, 330—335 dinarjev. Na ameriških tržiščih so cene oslabele na vesti, da je žetev v Argentiniji le boljša, kakor se je nedavno ocenila.

= **V trgovinski register** so se vpisale v Sloveniji nastopne firme: Franco-Slavia, avto komisijska trgovina, d. z o. z. v Ljubljani: M. Grgrović & Co., komisija in zastopstvo v Ljubljani: Prometno društvo Rosenberg i drugovi podružnica v Ljubljani: Tovarna za preproge, d. z o. z. v Mariboru: Franc Hrovat & Komp., javna trgovska družba »Sneka« v Vavti vasi. Izbrisala se je firma Mali & Josih, trgovina z vinom v Ljubljani.

= **V zadružni register** sta se vpisali nastopni zadrugi: Zadružna elektrarna v Apačah, r. z. z o. z. in Zadružna elektrarna v Rečici ob Savinji, r. z. z o. z. Izbrisala se je zadruga: Posojilnica v Ceju, r. z. z n. z.

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini Franca Hergoutha, trgovca v Mariboru (narok 29. decembra) in o imovini Karla Worscheta, trgovca v Mariboru (narok 31. decembra). — Poravnalno postopanje Josipa Rajšterja, tvorničarja v Soštanju je končano, ker se je z upniki poravnal. Dalje je ustavljeno poravnalno postopanje trgovke v Vidmu, ker poravnava ni uspela.

Preden kupite Miklavžev dar oglejte si Tekstilbazar! 6153/a

Danes 23. do torka 25. t. m.
Na novejši Harry Piel film
Zeppelin R III
Velezanimivi naravni posnetki — Predstave vsak dan ob ½ 5., ¼ 8. in 9. Ob nedeljah tudi ob ½ 11., 3. in 6. uri.
Harry Piel „Maharadža iz Baradžistana", prvi del
Senzacijonalni pustolovni roman v 2 delih, 12. dejanjih
Harry Piel v dvojni vlogi
Kino Ljubljanski dvor

Naši Kraji in ljudje

Albin Lajovic:

Bolniško zavarovanje in državni nameščenci

Državni nameščenci smo danes v najslabšem gmotnem položaju. Delamo in pehamo se še izven uradnih ur za zaslužkom, a vse kar si pridobimo, gre samo za ljubi kruhek. Kakšna uboga para pa je oni, med čegar družino je zašla bolezen. Denarja ni ne za zdravnika, ne za zdravila, ne za izdatnejšo hrano, skratka bolezni so odprta vsa vrata na stežaj, da se lahko razvije po mili volji in ubija svoje žrtve. Vse mizerije pa smo izvečine sami krivi. Ne poznamo ugodnosti bolniškega zavarovanja, a se tudi zanj ne zanimamo. Druge v tem oziru naprednejša države kot Češka so uvedle prisilno bolniško zavarovanje za vse javne in zasebne nameščence. In mislite si, da se tam tudi zavarujejo? Kaj še, siliti jih morajo. Postanimo enkrat trezno misleči računarji. Na podlagi računov pa moramo potem staviti svoje zahteve tako kot to delajo drugod. — Uspeh prav gotovo ne izostane. Toda k stvari.

Od nekdaj sem se zanimal za bolniško zavarovanje. Ko pa me je lansko leto obiskala bolezen, ki me je poslala v bolnico in druge neprilike ter mi prinesla čez 4000 Din «nepredvidenih» izdatkov, ki me tarejo in me bodo trli še precej časa, tedaj sem skušal najti vratca v bolniško zavarovanje. Posrečilo se mi je. Priglasil sem se pri tržiški poslovalnici bolniške blagajne in na podlagi § 13. točke a) kot prostovoljni član. Ta člen pravi: Prostovoljno, v smislu § 5. zakona o zavarovanju delavcev, se lahko zavarujejo pri pristojnih okrožnih uradih za zavarovanje delavcev zoper bolezen: a) osebe, ki so na podstavi § 7. zakona o zavarovanju delavcev oproščene dolžnosti zavarovanja zoper bolezen. Osebe pod a) smejo pristopiti k prostovoljnemu zavarovanju zoper bolezen samo na podstavi ugodnega zdravniškega pregleda, ako niso še ob pristopu dovršile 40. leta starosti. Prostovoljno zavarovanje zoper bolezen je pri osebah, omenjenih pod a) omejeno samo na zdravniško pomoč in zdravila, babiško pomoč in na oskrbo v bolnici za člana in njegovo rodbino. Pravica do pomoči se prične prostovoljno zavarovanim članom ob nezgodi z dnem, ko so plačali prvi prispevek, ob bolezni čez 14 dni po vplačilu prvega prispevka, ob porodu pa čez 9 mesecev po tem vplačilu.

Tako govori torej zakon. Na podlagi tega sem priglasil svoj pristop in čakal nekako pol leta na rešitev, ki pa je za državne nameščence velike načelne važnosti. Gotovo so se vršila posvetovanja na vse strani, ali naj se sprejme moja ponudba ali ne. Končno pa je zmagalo mnenje, da se sme tudi državnega nameščenca sprejeti kot prostovoljnega člana in tako sem dobil v začetku julija t. l. odlok Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, datiran dne 16. junija 1924. opr. št. VIII. 24.474/23-5, s katerim sem sprejet kot prostovoljni član. Uvrstili so me v IX. mezdni razred in določili mesečni prispevek na 10·80 dinarjev. V slučaju bolezni imam kot vsak član moje družine pravico na brezplačno zdravniško pomoč, brezplačna zdravila in brezplačno bolnico, dalje pravico na porodniški prispevek, ki je prav izdaten in ničesar več. To je pa tudi zadosti. Pri zapisovanju zdravil ni zdravnik vezan na nikak pavšalni tarif ali na cenejša zdravila, specijalna zdravila in specijalistično zdravljenje pa se dovoljuje od slučaja do slučaja. Če oboli otrok in če mu zdravnik predpiše poletno bivanje ob morju, tudi to lahko dovoli centralni urad. Mislim, da ni treba dosti računanja. Na prvi pogled vsak uvidi, da je tako zavarovanje za naš javne nameščence prava blagodat in ni treba še posebej priporočati, da se vpišemo vsi do zadnjega. Načelno je zadeva rešena, le od nas je odvisno, da se poslužimo prelepe ugodnosti.

Pričujočo razpravico sem napisal na vsestranska vpraševanja, kaj in kako je z bolniškim zavarovanjem državnih nameščencev. Kdor se želi priglasiti, naj obišče podružnico okrožnega urada za zavarovanje delavcev v najbližjem kraju, kjer naj priglasi svoj pristop. Tu dobi potrebne tiskovine in podrobna navodila, kako je postopati v slučaju obolelosti zavarovanca samega ali pa člana njegove družine, tu zve tudi vse potrebno radi zdravnika in bolnice. V nadi, da se večina javnih nameščencev zavaruje, končam s pozivom: Pomagajmo si sami!

Za povzdigo tujskega prometa v naši državi

Kakor smo že poročali, se bo vršila med 23. in 29. novembrom v Beogradu važna konferenca med centralami tujsko - prometnih organizacij naše države in zainteresiranimi ministrstvi. Ker pošlje v Beograd tudi Zveza za tujski promet v Sloveniji svojega delegata, je bilo predhodno potrebno, zbrati želje in mnenja tujsko-prometnih interesentov Slovenije ter fiksirati smernice, na podlagi katerih naj bi stavil delegat konkretne predloge na omenjenih konferencah.

Zato se je sklicala za dne 19. t. m. v Ljubljano anketa tujsko-prometnih interesentov in zastopnikov oblasti. V častnem številu so se odzvali povabilu Zveze zastopniki velikih županov ljubljanske in mariborske oblasti, mestnih občin Ljubljana in Maribor, nadalje delegati z Bleda, iz Mojstrane, Kranjske gore, Kamnika, Dolenjskih Toplic, Rogaške Slatine, Dobrne, Maribora, Celja ter zastopnik Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Na zborovanju so se med drugimi zabeležile želje in pripombe k osnutku novega obrtnega zakona, razpravljalo se je o državni in komunalni politiki v pogledu pospeševanja hotelske industrije, stavili so se predlogi za konstituiranje zdraviliških komisij, pretresavala so se vprašanja olajšanja potovalnih formalitet in carinskega postopka, zbrali so se nasveti glede propagande, reklamne in informacijske službe s posebnim ozirom na Češkoslovaško. Predmet obširne diskusije je bila naša prometna politika s posebnim ozirom na sestavo voznih redov in tarifne politike. Stavili so se predlogi za olajšanje davčnih bremen, ki ubijajo naše hotelirje in gostilničarje in ki so v nemali meri vzrok visokih cen v naših letoviščih. itd.

Po več kot triurnem poteku je predsednik Zveze za tujski promet g. dvorni svetnik dr. Marn zaključil lepo uspelo zborovanje, se zahvalil udeležencem za izvanredno obilno udeležbo ter izrazil upanje, da se bodo upravičene želje naših tujsko-prometnih interesentov v polni meri upoštevale.

Metodovi doživljaji . . .

Ljubljana, 22. novembra.

Dobrodušni Metod se je pred kakimi tremi meseci ločil od svoje boljše polovice ali pa ona od njega in včeraj je sedel ves žalosten ter pobit v svoji stalni gostilni. Bil je sam in celo onih vsakdanjih gostov ni hotelo biti. Metod je imel čas in zato je nekaj globoko premišljal. Vsakokrat kadar je prišla bližje natakarica, je privzdignil glavo in jo pogledal izpod čela. Pogledal je, pa zopet povesil oči in naročil še četrt vina. Misli so mu uhajale daleč nazaj. Silile so v tisto prijetno domačnost pred meseci in meseci. Pred njegovimi duševnimi očmi so nastajale dražestne slike najslajših družinskih intimnosti, ki so vplivale, da se mu je podila kri po žilah hitreje. Pozneje se je nekoliko umiril in zdelo se mu je, da drži svojo neusmiljeno ženico Maruško za podbradek, ji gleda globoko v njene plave oči, ki postajajo motne in pritekajo iz njih solze . . . Iz njih gleda odpuščanje in veliko usmiljenje.

Metod je postajal ginjen in objelo ga je neizmerno hrepenenje po razžaljeni ženski. Jel je premišljati, zakaj sta šla prav za prav narazen in navsezadnje je našel uprav malenkostne vzroke, ki niso niti odaleč bili tako velikega pomena, da sta si morala obrniti hrbte in korakati vsak svojo pot skozi življenje. Tekom večera se je odločil in sklenil, da poskusi ustanoviti in obnoviti staro srečo. Čez kako uro se je dvignil in odšel proti hiši, koder je moral pred tremi meseci zapustiti njo, ki jo je sedaj iskal. V veži in na hodniku je strahovita tema, toda Metod je stopal tiho in skoro neslišno, kajti hodil je tam vendar že neštetokrat in skoro še previdneje, če se je vračal v pozni uri domov. Prispel je že pred vrata včasih svojega in sedaj ženinega stanovanja. Srce mu je močno utripalo. Kako si že blizu trenotek odločitve!

Prižgal je vžigalico in hotel s tresočo roko potrkati. Nakrat pa se mu je zdelo, da čuje tik sebe pritajen šepet. Obrnil se je malce v stran in luč je padla na obraz popolnoma tujega moškega, ki je objemal žensko. Metodu je zakrvavelo srce. Bil je prepričan, da neznanec drži njegovo ženko v svojih rokah. Ves razočaran, da so se mu podrli vsi njegovi lepi načrti in da se je tako grozno ogoljufal, ko je sanjal o plemenitosti svoje žene, ni niti čakal, da se dodobra prepriča, s kom ima opravka. Njegova vroča kri je vzkipela in planil je nad neznanca. Hropenje obeh moških je oglušil ženski krik, ki se je pomnožil kmalu še za par drugih grl. Prikazala se je velika luč, krik je naraščal, nasprotnika pa nista opazila vsega tega. Pogledala nista na levo, ne na desno, se vedno besneje obdelavala ter samo godrnjala vsak v svojo brado. Samo včasih se jima je zazdelo, da so simpatije gledalcev deljene. Posebno dve ženski sta kričali kot bi ju oblil s kropom: «Drži se Lukec!» pa zopet: «Daj ga Metod!» «Tolci Lukec!» «Usekaj Metodek!» «Ooh Lukec!» «Joj Metod!»

Vrišč, ki je postajal nepopisen, je nakrat prenehal. V hišo jo je primahal sopihajoč stražnik, skočil med ruvajoča se moška in kričeče ženske. Nasprotnika sta si pogledala divje v oči in se ozrla nato naokrog. V hipu je planila k Luku majhna debela ženica, ki ni bila prav nič podobna Metodovi ženki in ga objemala, obupno jokajoč. Dajala mu je najslajša imena. Nenadoma pa se je čutil objetega tudi Metod. In ko se je radovedno ozrl, je opazil, da mu visi na vratu njegova mila ločena ženka. Prizora pa je naredil brzo konec stražnik, in sicer na veliko nejevoljo Metoda in Lukca. Bil je trd in neizprosen. Oba sta morala oditi z njim. Kakor hitro sta bila na stražnici, pa so se odprla vrata znova in v sobo sta pogledala dva smejoča se obraza. V nekaj trenutkih je bilo vse pojasnjeno. Metodek je izpovedal, da je menil, da malia po ljubčku svoje žene Lukec pa je dejal, da je tolkel z velikim veseljem v veri, da mu je prišel v pest neki Nace, ki že dalje časa na vse mogoče načine zasleduje njegovo Jerico, ki služi za kuharico pri «gospodi» v hiši.

Maruško, ločeno ženico so izpovedi obeh junakov tako navdušile, da je na mestu odpustila svojemu Metodu vse grehe, ki so ju razdvojili in ga povabila s seboj domov.

Ko so na stražnici zaznali, za kaj gre, so jim na široko odprli vrata in dva srečna para sta odhajala, tesno se držeč pod pazduho na cesto.

Dopisi

ŠT. VID NAD LJUBLJANO. Z današnjim večerom otvori «Prosvetni odsek naprednih društev Št. Vid-Dravlje svojo letošnjo dramatično sezono, in sicer z uprizoritvijo veseloigre «Kakršen gospod, tak sluga»; pred igro se vršijo solospevi in kupleti. Ker se prireditev ne bo ponavljala, opozarjamo na to naše cenjeno občinstvo. — Danes ob 3. uri popoldne priredi Z. K. D. v šentviški ljudski šoli predavanje «O pračloveku»; predava g. profesor Fran Dolžan iz Ljubljane. — Letošnji sokolski praznik 1. decembra proslavi naše «Sokolsko društvo» s prav lepim programom; pred telovadno akademijo se vrši obvezna svečana zaobljuba vseh članov in članic, nakar že topot opozarjamo. Posebna tozadevna vabila bodo še dostavljena.

MOSTE PRI LJUBLJANI. Opravičilo županstva, priobčeno v «Slovencu» z dne 20. t. m., priča o strahu g. Oražma, ki se silno boji, da bi dobila občina res razsodnega gerenta, kateremu bi bila poštenost in nepristranska pravičnost napram občanom prva in sveta briga. G. Oražem naj bo lepo miren. Takih krivic in strankarskih rešitev prošenj ni bilo še v nobenem občinskem uradu kakor ravno v Mostah. Da se bližajo volitve je fakt, prepričani pa smo, g. Oražem, da se bliža Vaše županovanje v Mostah h kraju, ker so občani že siti Vaših dobrodelnih odredb.

MOŠNJE PRI RADOVLJICI. Vsled bližajočih se občinskih volitev se je lotila klerikalcev precejšnja nervoznost. Vseh mogočih zvijač se poslužujejo, da bi zopet ujeli ljudi na svoje limanice. Šlevnikov ata z Brezij so ustanovili poleg klerikalne tudi obrtno-kmetijsko stranko, ki naj bi mu služila kot voda mlinu za pogon klerikalnih koles. A ta poskus mu je že odnesel veter. Na praznik Vseh svetnikov se je vršil v gostilni pri «Orencu» na Črnivcu shod, katerega so se udeležili tudi demokrati. Šlevnikov ata niso znali povedati drugega, kakor, kdo bo sedaj župan. Bučen smeh je spremljal njegova izvajanja. K besedi se je oglasil nato pristaš demokratske stranke, ki je stvarno in ostro kritiziral sedanje stanje občine in žel burno odobravanje. Gospodu Finžgarju z Brezij pa povemo, da tudi vino ne bo popravilo klerikalne polomije. Tudi Rešev Tonej se je hotel nekaj vmešavati, a je bil takoj zavrnjen, ker se izpreminja kakor aprilsko vreme. Danes je namreč hud samostojnež, jutri zopet zagrizen klerikalec. Drugič še kaj več!

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Nedelja, 23.: «Sumljiva oseba». Izv.
Pondeljek, 24.: «Paglavka». B.

Ljubljanska opera.

Nedelja, 23.: «Prodana nevesta». Gostovanje tenorista Jana Mesteka iz Plzna. Izv.

Mariborsko gledališče:

Nedelja, 23.: »Apolonov hram«. D.
Pondeljek, 24.: zaprto. — Gostovanje v Ptuju »Otroci«.
Torek, 25.: »Ponoč« (»O polnoči«). Gostovanje članov varaždinskega intimnega gledališča.

Ljudska predstava ob znižanih cenah. Danes v nedeljo popoldne ob 3. uri se poje v operi »Prodana nevesta« kot ljudska predstava pri znižanih cenah. Pri predstavi nastopi prvič tenorist Jan Mestek iz Plzna in sicer v vlogi Janka. Prepričani smo, da bo znano in priljubljeno delo napolnilo opero do zadnjega kotička. — V drami pa je zvečer ob 8. uri komedija »Sumljiva oseba«. Obe predstavi sta izven.

Padec Troje
?

JOSIP TURK,
bivši mnogoletni obč. svetnik kot gerent, upravlja mestno gospodarstvo itd.

DR. DINKO PUC,
predsednik sveta, upravlja kot gerent predsedniške posle finance itd.

ANTON LIKOZAR
bivši mnogoletni obč. svetnik, upravlja kot gerent mestno šolstvo, socijalno politiko, mestni užitninski zakup itd.

10 reklamnih cen za Miklavževo in božično prodajo.
Sortiment modnega blaga, ševijotov in sukna, primernega za Miklavževa in božična darila, po Din 22·—, 30·—, 35·—, 40·—, 45·—, 50·—, 55·—, 60·—, 65·— in 70·— za meter nudi samo 6433 a
Oblačilnica za Slovenijo, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 7.

Poslanstvo

(po evangeliju sv. Matevža).

Zgodilo se je tedaj, kakor je zapisal prerok:

I ti, Slovenija, zemlja jutrova, nikakor nisi najmanjša med malimi; zakaj iz tebe bo izšel Vojvoda, kateri bo vodil narod moj.

Ko pa Ga vidijo mnogi farizeji in saduceji, lopato v roki njegovej, da stori kakor je bilo napovedano; da v domovini svoji očedi gumno in pospravi pšenico; pleve in črn kokolj pa podpali z neugasljivim ognjem — tedaj zaženo farizeji in saduceji krik in poreko: Nejevernik je, domovino nam bo preotel!

On pa, ki jim je gledal v črno dušo in obisti, jih bije z besedami evangelista:

Gadja zalega! Vse dobro ste zapravili, krivice nagromadili. Kako ubežite prihodnjej jezi! Rodite vreden sad pokore. Užé stoji sekira drevju pri korenini. Vaše drevo ni dalo prida, posekati se torej mora in vreči na ogenj!

Pametni in pošteni, ki Ga slišijo, rekó: farizejem govori, kar jim gre! On pa nadaljuje v modrih besedah evangelistovih: Prišel je čas, da se izpolni, kakor je rečeno po preroku: narod, ki je še doslej sedel v temi saducejski, zagledati mora svetlobo duha svobodnega. Nesrečniki iz smrtne dežele in sence starih držav, kdaj Vam bo zasvetila luč? Da se Vam ni približalo osvobojenje in ujedinjenje, že davno bi se bili v žaklju in pepelu spokorili. Da se niste vdali sleparskim obljubam farizejev in pismarjev, lepše bi nam danes bilo postlano vsem skupaj. Spreglejte torej in varujte se kvasu farizejskega! Le eno nam je potrebno: Edinstvo Troedinih!

Farizeji to razumevši, godrnjajo: Izdajalec je, ker izdaja mili Narod Slovenski... In pristopijo k njemu in mu rečejo: Znamenje edinstva troedinega hočemo videti!

In odgovorjeno jim je bilo: Hudobni in pregrešni farizejski rod išče znamenja. Vi ste brali in vam je bilo zapovedano verovati v Troedinstvo Božje. Sveta Trojica — en Bog, Narod naš troimeni — en narod!

Veliki duhovni in pismarji se zgrozijo in s srdom govorijo: Odkod imaš oblast, kdo ti jo je dal, da govoriš narodu o troedinstvu božjem in narodnem?

On pa odgovori in reče: Vprašal Vas bom besedo; če odgovorite, povem tudi jaz. Odkod Vam je doslej bilo dano Narodno poslanstvo? Z neba ali od ljudi?

Oni so pa sami med seboj premišljevali govoreč: če rečemo, z neba, poreče, zakaj torej niste služili Bogu? Če rečemo od ljudi, se bojimo, da nam bo vse zopet vzeto. Ter odgovore: Ne vemo več! Tedaj tudi on odvrne: Ne briga Vas torej, s kakšno oblastjo delam. Pismarji in farizeji se z jezo in sramoto umaknejo. On pa nadaljuje ljudstvu:

Na prerokov stol so se vsedli pismarji in farizeji. Vse torej, kar Vam je zapovedano izpolnjevati v svetišču, izpolnjujte in delajte. Po njih delih in zavitih besedah pa se ne ravnajte. Vežejo težke butare in jih nakladajo ljudem na pleča, a s svojim prstom se jih ne dotaknejo. Kričijo o zlobi in pobujšanju, a sami so zlobni in pregrešni. Dolžijo in sramotijo druge, a so sami krivi in vredni obsodbe. Sodijo, da bi ne bili sojeni. Mar niste brali v postavi, da skrunijo duhovni v svetiščih praznik Gospodov, in niso krivi? A že se jim piše težka sodba: prišel bo dan, katerega čaka ljudstvo. Še bo vstalo mnogo lažnivih prerokov in še jih bodo premotili veliko. Toda številni slepci bodo izpregledali dosedanjo »gnusobo razdejanja«, in za to dognanje rekli vsem farizejem in krivim prerokom: Ne boste mi za vodnika!... Vi vsi pa, ki ste potrjeni v pravi veri, se ne obotavljajte, marveč pojdite k izgubljenim ovcam in jim razodevajte: Bliža se dan plačila. Omahljivce utrjujte, mrtve obujajte, gobavce očiščajte, hudiča izganjajte! Slišali ste, kako ravnajo farizeji: ljubijo svoje in svoje bližnje, sovražijo pa sovražnike svoje. A jaz Vam rečem: ljubite tudi sovražnike svoje, blagoslovite tiste, ki Vas preklinjajo. Iščite v ljubezni kraljestvo troedinega bratstva, vse drugo Vam bo dodano!

Vsi, ki so Ga poslušali, reko: Poštena in prava je ta beseda. Farizeji pa se skrivaj posvetujejo, kako bi Ga pogubili. In nakanijo, očrniti Ga z lažmi in klevetami. Spregledal pa je takoj njihovo peklensko zlobo, ker jim je videl v dušo in je znova povzdignil besedo evangelista:

Gorje Vam, pismarji in farizeji, hinavci, da čistite steklenico in skledo zunaj, znotraj ste pa polni ropa in nepravičnosti! Gorje Vam, da ste podobni pobeljenim grobovom, ki se zde zunaj lepi, znotraj so pa polni mrtvaških kosti in nesnage! S hinavstvom in hudobijo ste napolnili mero svojo. Kače, gadja zalega, kako boste ubežali sodbi peklenskega ognja! Slepi vodniki, ki ocejate komarja, kamelo pa požirate! Dežela naša ne bo več kamenovala tistih, ki so k njej poslani, da zbero otroke njene, kakor zbira kokoš piščeta svoja pod peroti. Glej, Vam pa se zapušča hiša pusta!

Strašne so besede evangelista, ki sodi pismarje in farizeje. Ljudstvu pretresajo mozeg, da kakor v mrazu strmi za žarki in molče pozdravlja: Blagoslovljen, ki prideš v imenu Svobode, Bratstva in Edinstva Troedinega! Amen.

Domače vesti

* **Izpremembe v državni službi.** Za pisarniškega pomočnika pri okrajnem sodišču v Marenbergu je imenovan pomožni pisar Josip Marn. V poštni službi so premeščeni: Ana Kupec od poštnega urada v Hrastniku k poštnemu uradu v Rečici ob Paki; Janko Schrey od poštnega urada v Ljubljani 1 k poštnemu uradu na Jesenicah; Vekoslav Božič od poštnega urada v Selnici ob Dravi k poštnemu uradu v Ljubljani 2; Marija Debeljak od poštnega urada v Ribnici na Dolenjskem k poštnemu uradu v Sodražici; Angela Fazzini od poštnega urada v Slovenjgradcu k poštnemu uradu v Celju; Marija Globočnik od poštnega urada v Ljubljani k poštnemu uradu v Šmarju pri Jelšah; Vladimir Jazbec od poštnega urada v Ljubljani 1 k poštnemu uradu v Ljubljani 2; Justina Blinc od poštnega urada v Novem mestu k poštnemu uradu v Metliki; Kristina Kos od poštnega urada na Jesenicah k poštnemu uradu na Jesenicah - Fužinah; Anton Pavšek od poštnega urada na Pragerskem k poštnemu uradu v Radečah pri Zidanem mostu; Kristijan Jeglič od poštnega urada v Mariboru 2 k poštnemu uradu v Tržiču; Magda Ločnik od poštnega urada v Tržiču k poštnemu uradu v Ljubljani 1. — Nadalje je odredil direktor pošte in telegrafa v Ljubljani, da je prestala služba poštnega in telegrafskega uradnika Ivana Draščeka pri poštnem uradu v Mariboru 2 in da se Ivan Drašček ne more več sprejeti v državno službo.

u— **Himen.** Poročil se je včeraj v Ljubljani g. Emil Burger, strojevodja, z gdč. Mimiko Eppich. Bilo srečno!

* **Nov udarec gasilcem.** Poročali smo že, da bivši klerikalni prometni minister Sušnik v novem pravilniku o voznih olajšavah na železnicah ni dovolil gasilcem polovične vožnje, kakor jo uživajo celo orlovska društva. Tudi bivši klerikalni poljedelski minister dr. Kulovec je pokazal, kako malo smisla ima za človekoljubno delo gasilcev. Odredil je namreč, da morajo tudi gasilna društva od oktobra dalje plačevati takso od prirejenih tombol, srečolovov itd., čeprav so bila poprej vsa humanitarna društva oproščena te takse. Tako so torej delali za ljudski blagor klerikalni ministri, ki neprestano vale vso krivdo na Srbe, češ da nas skupijo na vseh koncih in krajih. Zapomnite si jih!

* **Smrtna kosa.** V Vrbljenah pod Krimom je umrl po kratki bolezni g. Ivan Furlan, sin veleposestnika. Kruta smrt ga je iztrgala svojcem v najlepši dobi. Pogreb bo danes ob treh popoldne. — V Ljubljani je preminula včeraj gdčna. Ela Cerar. Zemske ostanke prepeljejo v ponedeljek iz javne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. — V Celju je umrla včeraj gospa Antonija Černe, rojena Trškan, soproga adm. kapetana v p. Ljubeznivo damo je vzljubil vsak, kdor jo je poznal. Pogreb bo v ponedeljek ob treh popoldne iz Kralja Petra ceste 32 na okoliško pokopališče. — Blag jim spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Konferenca za podeljevanje zemljišč dobrovoljcem.** Pod predsedstvom pomočnika vojnega ministra se vrši prihodnjo sredo širša konferenca, na kateri se bo razpravljalo o podeljevanju zemljišč onim dobrovoljcem, katerim je vojni minister priznal, da so bili v resnici dobrovoljci, a doslej še niso bili upoštevani pri razdelitvi zemlje.

* **Štipendijalna mesta v šoli za sestre.** Razpisan je natečaj za deset štipendijalnih mest v šoli za sestre v zavodu za sociano - higijensko zaščito dece v Ljubljani. Pouk prične 3. februarja 1925., bo teoretičen in praktičen in bo trajal leto dni. Štipendistke bodo stanovale v internatu zavoda ter bodo dobivale brezplačno stanovanje, hrano, službeno obleko in 200 Din na mesec. Interesentinje se opozarjajo na razpis v «Uradnem listu».

* **Brezplačno zdravljenje v bolnicah.** Po členu 112. uradniškega zakona imajo državni uradniki in njih družine pravico do brezplačnega zdravljenja v državnih bolnicah. Zdravijo se v prvem razredu uradniki I. in glavne skupine II. kategorije, v drugem razredu uradniki pomožne in pripravljalne skupine I. kategorije ter uradniki II. kategorije, v tretjem razredu pa zvaničniki in služitelji.

* **«Vinarstvo»,** prvo slovensko knjigo o celokupnem vinogradništvu kot stroki, ki je za velik del naših kmetovalcev življenjske važnosti, je izročil tiskarni ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru, g. Andrej Žmavc. Knjiga bo bogato opremljena z najboljšimi slikami. Ni dvoma, da bodo tako važno delo pozdravili vsi vinarji z velikim veseljem. Prav uporabna bo tudi za vinarske in druge kmetijske šole, osobito v Sloveniji, v katerih doslej niso imeli pripravnega učbenika za ta predmet.

* **Navtični tečaj.** Če se prijavi dovolj kandidatov, se priredi leta 1924.—25. redden državni navtični tečaj za pridobitev višjih navtičnih činov v rečnem prodarstvu. Slušatelji imajo, če ga uspešno dovrše, pravico do poročniškega ali kapetanskega izpita. Pravilno kolkovane prošnje naj se pošljejo direkciji rečnega prometa do vštetega dne 15. decembra t. l. Pravilnik o opravljanju izpita se dobi pri pristaniški kapetaniji.

* **Tekmovanje gradbenih podjetij.** Za Bežigradom zida mestna občina ljubljanska 4 enake stanovanjske dvonadstropne hiše, vsako za 12 stanovanj. Štiri stavbene tvrdke so tekmovale: «Slograd», Zidarska zadruga, Ogrin in Ljubljanska gradbena družba. Vsaka je prevzela zgradbo ene hiše. Vse štiri stavbene tvrdke so začele istočasno ter pod enakimi pogoji graditi. Danes je kot prva dokončala zgradbo tvrdka «Slograd», in sicer v treh tednih, med tem ko bodo ostale tvrdke dovršile svoje delo šele prihodnji teden. Pri današnjem «likofu» sta bila med drugimi navzoča tudi magistratni nadsvetnik inž. Miklič ter za tvrdko «Slograd» inž. Fr. Dedek.

* **Sneg v Južni Srbiji.** V Južni Srbiji je padlo v zadnjih dneh mnogo snega. Ponoči je pihala ostra burja. Železniška proga Gostivar - Kičevo - Ohrid je močno zasnežena. Pod Bistro planino je dva metra snega. V Kačaniku je ogrožen ves promet.

* **Pomlad v jeseni.** G. Vinko Koritnik, davčni uradnik na Brdu pri Lukovici, nam je v sedanji pozni jeseni poslal lepih trobentic. Hvala!

* **Po 2000 letih izkopan iz groba.** Pred približno 2000 leti, ko so rimske legije osvojile Panonijo, je v nekem spopadu z barbari blizu današnjih Vinkovcev padel rimski centurion Titus Septimius Meso. Pokopan je bil po tedanjem običaju z orožjem in z vojaško svetiljko, v okolici Novega Sada, kjer so ga te dni odkopali. Našli so še njegovo lobanjo in kosti, orožje in kovinsko ploščico, na kateri je bilo zabilježeno njegovo ime. Zemeljski ostanki omenjenega rimskega centuriona so bili po 2000 letih prenešeni v novosadski muzej.

* **Naši v Ameriki.** V Clevelandu sta obhajala naš rojak 76-letni Andrej Kraševec in njegova 75-letna žena, on iz Studenca pri Ložu, žena pa iz Grahovega pri Cerknici zlato poroko. — V San José je umrl eden najstarejših slovenskih naseljencev, 85-letni Marko Krakar, rodom iz Semiča v Beli Krajini. V Ameriki je bil 67 let. V Denverju je povozil vlak Katarino Vukšinič, mater peterih otrok.

* **Jugoslovensko izseljevanje v Ameriko.** Majhna priseljeniška kvota, ki je za tekoče leto določena naši državi, sili naše oblasti, da prošnje za izselitev rešujejo z veliko opreznostjo. Tako so bile n. pr. v Dalmaciji izmed 125 prošenj za izselitev le 4 ugodno rešene. Vse štiri se tičejo žen, ki sledé svojim možem v Ameriko.

* **Požar na Godešiču pri Škofji Loki.** V sredo dne 19. t. m. je v hiši Jakoba Ranta na Godešiču pri Škofji Loki št. 68 nenadoma izbruhnil požar. V trenutku je bilo vse v plamenu. Da ni prihitela godeška požarna bramba takoj na kraj nesreče, bi pogorelo vse in še sosedne hiše. Tako pa se je posrečilo rešiti vsaj spodnje zidove. Škoda se ceni na približno 70.000 K. Iskrena hvala godeškim gasilcem kakor tudi drugim vaščanom iz Godešiča in Rateč za pomoč.

* **Berite oglas knjigarne Tiskovne zadruge!**

* **Boženа Kopačeva,** soproga akad. slikarja in profesorja risanja Franja Kopača v Kranju, je otvorila umetniški atelje za narodne in moderne vezenine. Domače podjetje toplo priporočamo. Opozarjamo na današnji oglas. 3133

* **Kateri pisalni stroj si naj nabavimo?** Da bomo z nabavo pisalnega stroja zadovoljni, je merodajnih več vidikov: dobra konstrukcija, preciznost, trpežnost, priročnost, dober material, pa tudi lična oblika. Med dvaindvajsetimi pisalnimi stroji raznih sistemov, ki so bili uvedeni v strokovnih šolah: v nekdanji zasebni trgovski šoli Ant. Rud. Legata v Mariboru, v trgovski šoli dr. Finka v Gradcu in v sedanji šoli za stenotipijo Ant. Rud. Legata v Mariboru, se je pisalni stroj «Continental» najbolj obnesel. «Continental» je izdelek svetovno znane tvornice «Wanderer» v Schönau pri Chemnitzu, kjer izdelujejo tudi slovita motorna kolesa in avtomobile tipa «Wanderer» ter seštevalne stroje «Continental». Pisalni stroj «Continental» velja sedaj med strokovnjaki kot najboljši med vsemi pisalnimi stroji. Tudi v deželah, kjer so pisalni stroji doma, prednjači «Continental» kot najbolj priljubljena marka. To izborno marko ima v samoprodaji za vso Slovenijo tvrdka Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100. Tvrdka nima nobene podružnice! Za izborno kakovost tega pisalnega stroja jamči dejstvo, da je «Continental» v severni Sloveniji povsod uveden in najbolj razširjen. Najboljša reklama zanj so vsi, ki ga imajo, ker ga hvalijo. Vprašajte in prepričali se boste! 3001

Založite Miklavža

z najboljšimi darili, ki jih dobite zaradi opustitve trgovine za polovično ceno pri tvrdki **Jos. Bedrač,** Aleksandrova c. 12. Fino sukno za moške obleke, moderno volneno blago za dame, svila itd.

Pri vsakem metru od 30 do 70 Din prihranka.

Pecivni prašek in Vanilin sladkor

* **Važno za plesalce.** V založbi orkestra Sokola I. je izšlo par ljubkih plesnih komadov, prikladnih tudi kot salonski komadi, uglasbenih po naših narodnih motivih. V prodaji so že «Huppa» in «Five - Step» po 15, oziroma 20 Din. Dobijo se v ljubljanskih knjigarnah in po vseh plesnih šolah. 3135

* **Kar Vi potrebujete, to je Elsafluid.** To pravo domače sredstvo, ki odpravi Vaše bolečine! Paket 3 : 6 dvojnat, ali 2 specialni steklenici z zavojnino in poštnino 62 Din pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elzatrg 245, Hrvatska. 2028

* **Opozarjamo ponovno na Miklavževo razstavo** in razprodajo raznih otroških oblekic, čipk in drugih ženskih ročnih del po zelo znižanih cenah na državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt na Turjaškem trgu 6, II. nadstr.

Miza in stoliči iz hrastovega lesa, predali in rolo 1968a II

Franc Bar, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Iz Ljubljane

Umetnostna razstava se otvori danes ob 11. uri dop. Vabijo se k otvoritvi vsi prijatelji upodobljajoče umetnosti.

u— **Likof.** Mestna občina ljubljanska zida za Bežigradom štiri stanovanjske hiše. Zgradbo vsake posamezne hiše je poverila raznim stavbnim družbam. V tekmi, katera družba bo prva izgotovila stavbo, je zmagala družba «Slograd». Danes v soboto je praznovala družba likof, katerega se je udeležil tudi zastopnik mestnega stavbenega urada g. inž. Miklič.

u— **Razstava v risalnici državnih učiteljišč.** Kakor običajno, bodo danes od 9. do 11. ure dopoldne in v pondeljek dopoldne v risalnici državnih učiteljišč v Ljubljani na ogled vsi letos od gojencev in gojenk izvršeni okraski na risarskih ovitkih.

u— **Veleobrati, trgovci in obrtniki,** za katere velja obrtni red, se ponovno opozarjajo, da priglasijo magistratu svojo obrt in svoje nameščence za volitev prisednikov in namestnikov za obrtno sodišče najkasneje do dne 29. novembra. Tiskovine za prijave se dobe v mestni posvetovalnici na magistratu.

u— **Pobijanje pijančevanja.** Ministrstvo za notranje stvari je opozorilo vse podrejene oblasti, da je naredba o pobijanju pijančevanja in omejitvi točenja alkoholnih pijač z dne 13. nov. 1919., objavljena v «Uradnem listu» za Slovenijo dne 3. dec. 1919., še v veljavi in da se mora strogo po isti postopati. Po § 3 te naredbe zapade vsakdo kazni, ki se javno zaloti v pijanem stanju.

u— **Umrli v Ljubljani.** Včeraj so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Regina Žižek, zidarjeva žena, 54 let. — S. Roza Marija Počkaj, usmiljenka, 58 let. — Ivan Lajovic, gostačev sin, 9 tednov.

u— **Policijske prijave.** Od petka na soboto so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 sum tatvine, 1 vlom, 1 prestopek telesne varnosti, 2 zatekla psa, 1 prestopek pijanosti, 7 prestopkov cestnega policijskega reda, 2 prekoračenji policijske ure in 1 prestopek policijskega reda. Aretacije so se izvršile tri in sicer: 1 radi poneverbe in 1 radi postopanja.

u— **Sraka.** Kuharica Marija Seničnik je služila pred kratkim v družini tovarnarja Goloba na Glincah, koder pa ni opravljala samo kuharskih poslov. Zanimala se je kaj rada tudi za sveteče se predmete, pa tudi za druge vrednosti. Nekega dne je na lepem zmanjkalo z njo vred tudi par zlatih zapestnih gumbov podzglavnik in še nekaj drugih vrednosti. V petek je bila tatica aretirana ter predana sodišču.

u— **Prijet goljuf.** V petek je bil aretiran 40-letni mizar Karl Holosan iz D. M. v Polju. Iskan je bil namreč že od leta 1921, radi goljufije na škodo tesarskega mojstra Pavla Pavčiča na Fužinah. Ta mu je takrat dal za okrog 1500 Din črešnjevega lesa, da mu naredi dve spalnici. Holosan pa je les raje prodal ter neznano kam pobegnil. Znal se je skrivati vse doslej, ko ga je zalotila roka pravice.

u— **Skrivnosten tat in vlomilec.** V Ljubljani se je pojavil vlomilec in tat, ki se plazi v tuja stanovanja, a nima prave sreče. V petek okrog 21. ponoči se je zavihtel skozi okno v sobo Frančiške Zelnik, služkinje v Kozakovi gostilni na Poljanski cesti št. 21. Vdrl je v košaro, odprl omaro in premetal celo posteljo v veri, da najde tamkaj denar. Ker ga pa ni našel, se je odstranil po isti poti. Kmalu nato je vlomil v sobo za služkinje v Černetovi gostilni na Sv. Petra cesti. Kakor preje, je tudi tamkaj vse preobrnil, stikajoč za denarjem. Presenetila ga pa je pri njegovem poslu služkinja, ki je prišla ravno takrat v sobo in tat jo je moral zopet brez uspeha odkuriti z dolgim nosom.

u— **Izgubljeno.** V torek je neka oseba ostavila na pultu pri garderoberki v parterju kukalo. Kmalu nato je kukalo izginilo in oseba, ki ga je vzela je bila opazovana ter se poziva, da ga vrne v garderobi, kjer je bilo vzeto.

u— **Zgodovina slovanskih umetnosti.** Četrto predavanje letošnjega cikla umetnostno - zgodovinskega društva se vrši v pondeljek dne 24. t. m. ob 18. uri v univerzitetni zbornici. Predava dr. Izidor Cankar: Arhitektura in kiparstvo Balkana. Vstopnice pri blagajni.

u— **Načelstvo zadruge mesarjev in prekajevalcev v Ljubljani** naznanja, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 4. decembra ob 8. uri dopoldne v mestni klavnici. Vsi vajenci, ki se podvržejo preizkušnji naj se priglase pravočasno mesarski zadrugi ter predlože vse tozadevne listine. 3150

u— **Odbor Glasbene Čitalnice v Ljubljani** obvešča vse svoje člane in članice, da je Čitalnica, ki se nahaja v prostorih Glasbene Matice, Gosposka ulica 8, II., soba št. 25 — odprta vsak torek in petek od 10. do 20. ure. Za kurjavo je poskrbljeno.

u— **Dramatični odsek Sokola na Viču** ponovi danes dne 23. t. m. na splošno željo učinkovito burko «Pot v pekel», na kar se ceni. občinstvo opozarja. 3151

u— **Gledališki oder Narodne čitalnice v Šiški** uprizori danes v nedeljo dne 23. t. m. veselozabavno veseloigro «V Ljubljano jo dajmo». Začetek ob 20. uri.

u— **Turistovski klub Skala.** Člani se opozarjajo, da je treba oddati turne kontrolne pole do konca t. m. 3153

u— **«Nestel» na Tržaški cesti 14** toči pristna vina; sprejema po dogovoru abonente na dobro domačo hrano. 2012

u— **Marijonetno gledališče Češkoslov. Obce v Nar. domu v Ljubljani** igra danes dne 23. t. m. «Rudečo kapico». Začetek točno ob 16. uri. Vstopnina dobrovoljna za kritje stroškov. 3138

Iz Maribora

a— **Mariborska porota.** Četrto letošnje porotno zasedanje prične 9. decembra. Dosedaj so razpisani sledeči slučaji: 9. dec.: France Dokl, rop; Justina Šuman, detomor; Franc Križan, tatvina; 10. dec.: D. Stucin, goljufija; Andrej Korošec, rop. Za 13. dec. je razpisana dva dni trajajoča razprava proti Josipu Benku, njegovi sestri Barbari ter njenim ljubimcem Fr. Obranom, ki so obtoženi radi umora posestnika Puntigama v Lahoncih pri Ormožu. K tej razpravi je vabljenih okoli 80 prič.

a— **G. dr. Srečko Lajnšič** je otvoril v Mariboru, Wildenreijnerjeva ulica št. 6 gospodarsko - informacijsko pisarno, koje delokrog je razviden iz današnjega inserata v «Jutru». 3451

a— **Nova delavnica za popravila pisarniških strojev v Mariboru.** Lastnik znane Prve specialne trgovine s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrebščinami, gospod Ant. Rud. Legat v Mariboru, je v zvezi s strokovnjaškim mojstrom svoje podjetje razširil s priklopitvijo specialne delavnice za popravila pisarniških strojev. Zato se je tudi izpremenil naslov tvrdke in se glasi podjetje v bodoče: **Ant. Rud. Legat & Co., Prva specijalna trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrebščinami, specijalna delavnica za popravila pisarniških strojev, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.** Nobene podružnice! Nova delavnica nudi svojim odjemalcem čisto posebne ugodnosti. More namreč za čas popravila takoj brezplačno posoditi prvovrsten nadomestni pisalni stroj. Delavnica je moderno urejena in se nahaja v poslopju Ant. Rud. Legatove strokovne šole za strojepisje in stenografijo. Nastavljeni so samo prvovrstni šolani specialni mehaniki za pisarniške stroje. Dober glas dosedanjega podjetnika jamči za reelno in takojšnjo postrežbo pri zmernih cenah. 3155

KISMET

Bagdadski prosjak

čudovita zgodba iz „Tisoč in ene noči"

zopet v Ljubljani!

To pot drugič! Samo dva dni!

V kinu Vodmat-na Kodeljevem.

Predstave: V nedeljo, 23. nov. ob ½5. uri in 7. uri zvečer.

V ponedeljek, 24. nov. ob 7. uri zvečer. 6452a

NOVA DOBAVA!

Niske cene! Bluze, Svileni jumperji, Pletene jopice, Nogavice, Dežniki 1967a

F. & M. Rozman

Ljubljana

Židovska ulica 4

Da imajo prebivalci Marsa

svinčnik «Penkala», že davno bi se bili stavili v sporazum z zemljo. Svinčnik «Penkala» je namreč uporaben tako spretno, da navaja nepremagljivo na pisanje, je vedno pripravljen, ni ga treba ostriti, ni ga treba zavrteti in ga udobno nosiš.

Vsak knjigar ga ima naprodaj po 15 Din, istotako tudi originalna zlata nalivna peresa «Penkala». 111

Iz Celja

c— **Smrtna kosa.** V Celju je umrla dne 22. t. m. ga. Antonija Černe, soproga g. kapetana Černeja v 50. letu starosti. Blag ji spomin!

c— **Nočno lekarniško službo v Celju** ima ta teden lekarna «Pri Orlu» na Glavnem trgu.

c— **Pregled in žigosanje steklenic in posod** za točenje alkoholnih pijač in mleka. Po naredbi ministrstva trgovine in industrije v Beogradu z dne 19. maja morajo biti pregledane in žigosane od državne kontrole mer vse steklenice in posode, s katerimi se toči v gostilnah, pivnicah, kavarnah in drugih javnih lokalih; prav tako tudi posode za točenje mleka. Določeni rok za pregled in žigosanje novih steklenic pri steklarjih in steklarnah poteče s 3. dec. 1924., v krčmah itd. (starih steklenic) pa s 30. junijem 1925. Po tem roku se ne bo več sprejemalo omenjenih steklenic in posod za pregled in žigosanje ter postanejo zategadelj neuporabljive. Zgoraj omenjena obrtna podjetja morajo svoje steklenice in posode z ozirom na obseg delokroga meroizkusnega urada v Celju predložiti čimpreje.

Sport

SLUŽBENE OBJAVE LNP.

(Iz seje p. o. z dne 19. novembra.).

Verificirajo se naslednje prvenstvene tekme: Jadran: Primorje 1:1, Hermes: Primorje 3:1, rezervi 0:3, Rapid: Maribor 3:0, Rapid: Jadran 5:0, Slovan: Svoboda 5:0, Lask: Svoboda 6:0. Mariborske tekme II razreda: Ptuj: Svoboda 2:2, Ptuj: Mura 3:1, Mura: Svoboda 0:0. Tekme S. K. Merkurja se ne verificirajo, ker je nastopal z igrači, ki so po čitanju zanj dobili predpisano karenčno dobo.

Prvenstveno stanje jesenske nogometne sezone 1924.-1925. je naslednje:

I. razred:

I. Ilirija	6	0	0	32: 3	13
II. Rapid	4	0	2	13:13	8
III. Jadran	3	1	2	10:12	7
IV. Primorje	2	2	2	11:19	6
V. Hermes	2	1	3	10:13	5
VI. Maribor	1	1	4	9:14	3
VII. Celje	0	1	5	8:19	1

II. razred Ljubljana:

I. Slovan	3	1	0	28:3	7
II. Lask	3	1	0	15:5	7
III. Korotan	2	0	2	8:11	4
IV. Slavija	0	0	4	2:20	0
V. Svoboda	0	0	4	0:14	0

Opomba: SK. Slaviji so se odbile 4 točke, SK. Svobodi se štejejo še 4 točke v izgubo v pomladanski sezoni, to pa radi § 14 sav. pravil.

II. razred mariborsko okrožje:

I. Ptuj	1	1	0	5:3	3
II. Svoboda	0	2	0	2:2	2
III. Mura	0	1	1	1:3	1
IV. Merkur	0	0	0	—	0

(Prva številka v tabelah znači zmage, druga neodločene tekme, tretja izgubljene tekme, četrta razmerje golov, peta število točk).

s— *L. L. A. P. — (Službeno).* V pondeljek, 24. t. m. seja upravnega odbora L. L. A. P. v damskem salonu kavarne Emona ob 20.30 uri. Prisotnost vseh odbornikov dolžnost! Predsednik.

s— *S. K. Primorje,* zimsko sportna sekcija skliceuje za torek, dne 25. tega meseca ob 6. uri v damskem salonu kavarne Emona sestanek, na katerega vabi vse člane in članice, ki se zanimajo za smučanje.

Bujni, svilasti lasje,

po rednem umivanju glave z

„Elida" Shampoonom!

1839

Iz življenja in sveta

V čolnu preko Oceana

Znani francoski prvak tenisa Alain Gerbault, ki je sam prebrodil v svojem majhnem čolnu na jadra Atlantski ocean iz Cannesa v New York, se počuti prav dobro in je zelo vesel. Sedaj, ko ima

Cliché d'après Matin

Atlantik za seboj, se je zopet izročil po kratkem počitku njegovim valovom in plove proti Bermudom, odkoder hoče priti skozi panamski prekop na otočje Marchesas v Tihem oceanu.

Pa to ni edini drzneš te vrste. Kanadijec poročnik Smith, ki je hotel prebroditi s svojim čolničkom Rokavski preliv med Doverjem in Calaisom, se je ponesrečil in ga je rešil z veliko težavo čuvaj svetilnika Goodwin. Zabredel je bil namreč v hud vihar v Kanalu, ki mu je prevrnil čoln.

Smith si je vtepel v glavo, da preplava s svojo orehovo lupino Atlantski ocean od Sydneya na Novi Škotski (Kanada) pa do Gibraltarja in dalje do večnega Rima. Od te poti je napravil že nekaj nad 1300 morskih milj (2400 kilometrov), namreč od Nove Škotske do Rokavskega preliva. Atlantik je torej prebrodil. Trenutno je Smith gost svetilniškega čuvaja in čaka na ugodnejše vreme, da nadaljuje svojo predrzno vožnjo, od katere pa je najhujši del že prestal.

Kanadijec se je sedaj premislil in ne bo plul okoli Gibraltarja, ampak po rekah in prekopih preko Pariza in Marseillea, kar je seveda mnogo varnejše.

New-York z višine 5000 m

Sto geometrov je dobilo pred leti nalogo, da izmerijo ogromno mesto New York in ga spravijo na papir. V tem načrtu naj bi bila zaznamovana sleherna hiša in širni svet naj bi dobil vsaj majhen vpogled o velikanskih tehničnih problemih, ki tiče v arhitekturi največjega mesta na svetu. In ko so geometri dovršili svojo težavno nalogo in predložili načrt newyorškemu županu, je ta zmajal z glavo in dejal: «Pa kaj koristi vaš tehnični načrt s svojimi brezbrojnimi znaki in simboli našemu upravnemu uradništvu, kaj koristi vaš načrt širnemu občinstvu? Saj ga nihče ne zna čitati!

In tako je romal načrt v arhiv, kjer leži pozabljen še danes.

Potem je prišla vojna. Na sto in sto tisoče umetnih in naravnih oči je bilo uprtih v sovražna si tabora. Od onih sto geometrov jih je nekaj odšlo k letalcem in visoko gori v zraku so našli idejo, kako bi se naj napravil načrt mesta New York, da bi ga lahko razumel tudi vsak lajik.

Danes je novi načrt mesta New York dovršen. Izgotovila ga je newyorška družba Fairchild Aerial Camera Corporation s pomočjo posebnih, nalašč v ta namen pripravljenih fotografskih aparatov. Posnetke so napravili iz višine 5000 metrov. Več kot 4800 km zračne poti so morala letala preleteti, predno so spravila nad 1600 km² broječo površino New Yorka na fotografske plošče. Celotni načrt meri okrog 3 m × 2·50 m in je izgotovljen v merilu 1 : 24.000.

Razen glavnega načrta New Yorka so napravili tudi načrt newyorške city, t. j. sredine mesta, in sicer v nekoliko večjem merilu (1 : 7200). Ta karta meri 6·70 m ×7·35 m.

Za izvedbo tega ogromnega načrta je bilo potrebnih nad 2000 posnetkov. Kljub velikemu številu letal, ki so stala geometrom na razpolago, pa je trajalo vendar precej dolgo, predno je bilo veliko delo dokončano. Kajti le malo dni v letu je bila atmosfera toliko jasna in čista, da so bili posnetki porabni. Tudi je bilo treba izbirati za posnetke nastop oseke, ker bi sicer obala ne nudila prave slike. Tako je včasih preteklo po več tednov, predno je nastopila v vseh ozirih ugodna prilika. Kolikokrat so se letalci zaman dvignili v zrak, ker jim je že sama nedolžna meglica onemogočila ugodne posnetke!

Kljub vsem težkočam je končno delo le uspelo. Česar ni zmoglo več kot 100 geometrov s teodoliti, merilnimi aparati in risalnimi deskami, to je zmogla steklena fotografska leča.

Na tej novi newyorški karti se prav natančno razločijo najmanjše podrobnosti, sleherno poslopje, mostovi, parniki, vlaki, vsako tudi najmanjše drevo in grmičevje v parku in celo ljudske množice v prometnih centrih. Vsak prebivalec New Yorka z lahkoto najde na karti svoje stanovanje in svoj urad.

Francoski aviatik kapetan Madon

Na dan obletnice premirja se je vršilo v Bizerti v Tuniziji svečano odkritje spomenika slavnemu francoskemu aviljatiku Garrosu. Njemu na čast se je dvignil v zrak njegov prijatelj, aviatik-kapetan Madon in izvajal v zraku vratolomne polete z letalom. Nenadoma pa mu je motor odpovedal, letalec je treščil na tla in bil na mestu mrtev. Ime Madonovo je znano izza svetovne vojne: pri nekem poletu je

Cliché d'après Matin

bil prisiljen pristati v Švici, kjer so ga internirali. Toda posrečilo se mu je ubežati v Francijo, kjer je zopet stopil v službo domovine. Kot letalec je imel velike uspehe; zbil je tekom vojne 41 nemških letal. Sedaj je postal tragična žrtev svojega poklica v usodnem trenotku, ko je izkazoval čast spominu svojega prijatelja.

Današnji rdečekožci

Letošnja ameriška statistika indijanskih plemen izkazuje napram lanski majhen porastek. Našteva namreč celotno 346.963 duš, za 2619 več kakor lani. Stric Sam si silno prizadeva, da ohrani življensko silo rdečih plemen, ki jih je do nedavna neusmiljeno pustil trebiti in propadati. Dandanes jim kakor bolniku streže in jih goji kakor plemensko specialiteto.

Prava domovinska država današnjih Indijancev je Okkohoma, kjer jih prebiva okrog 60.000 ter posedujejo približno 8 milijonov hektarjev zemlje. Mnogi so se obogateli, ker so na svojih posestvih odkrili petrolejske in druge vire, ki prinašajo dolarje. Indijanec je dandanes že dodobra civiliziran. Poedini se nosijo vrlo elegantno. «Rdeči orel» ali «Ognjeni blisk» sta ravnatelja petrolejskih družb. Sinovi in hčerke indijanskih premožnikov študirajo v mestih, pohajajo vseučilišča in razne institute, črpajo kulturo in se zabavajo po plesnih dvoranah z ostalo dolarsko mladino. Stari Indijanec, kakor ga slikovito rišejo stare zgodbe z divjega zapada, živi le še na odru, v cirkusu in filmu, izvzemši najoddaljenejše zapadne predele, kjer še samevajo poedine naselbine staroselskih rdečekožcev.

Razen v Okkohami so namreč indijanska plemena raztresena še po Wisconsinu, južni Dakoti, Arizoni in Kaliforniji. Današnji Amerikanec jih velikodušno ceni za posebnost in ne štedi stroškov, da te poslednje preostanke ohrani v življenju in novem razvoju. Zato Indian-Bureau Zedinjenih držav vestno pripominja k letošnji statistiki, da ne gre podcenjevati letošnjega prirastka, temveč je treba uvaževati, da indijanska plemena sploh ne nazadujejo več, ker so kar tekom zadnjih enajstih let že narastla za 16 tisoč 283 duš. Poročilo celo na podlagi «najboljših virov» ugotavlja, da Indijancev tudi v Kolumbovih časih ni bilo nič več kakor jih je danes, posebno če se uvažuje, da so se številni rdečekožci pomešali med belokožce in se asimilirali.

Poročilo je frapantno celo za Amerikance, ki so jih zadnja desetletja pekli očitki, da je bela roka indijanska plemena decimirala. Treba je torej bilo le uradne ugotovitve, da je Indijancev danes več kakor kdajkoli in madež ameriške zgodovine je opran pred svetom.

Kafra

Največ kafre prihaja iz Japonske. Leta 1906. je postala kafra državni japonski monopol. Država je hotela s tem svojim korakom prisiliti ljudstvo, da bi pridobivalo to dragoceno tvarino na obzirnejši način. Kafrovo drevo, iz katere se kafra pridobiva, je bilo namreč v nevarnosti da izumre in z njim vred bogat vir dohodkov. Na stari način se je dobivalo iz kafrovega drevesa le 30 odst. kafre, ker se je listje in vejice, v kateri je največ te tvarine zavrglo. Drevo se je čisto enostavno podrlo, razsekalo v treske ter destiliralo kar v gozdu v priprostih pečeh. Iz posebnega kotla je prihajala para v peč s kafrovimi treskami, tu izvlekla kafro in prišla nazadnje po bambusovi cevi v posodo z mrzlo vodo. V vodi se je izločila trdna kafra in tekoče kafrovo olje. Da se je dobivalo malo kafre, je bilo potrebno torej posekati mnogo dreves.

Dandanes se pridobiva kafra največ iz listov in vejic, drevesu pa se pusti toliko listov, da lahko živi. Da krije Japonska svetovno potrebo kafre, zasaja cele gozdove kafrovih dreves. Sploh so vsi kafrovi zasadi pod državnim nadzorstvom. Največji del kafre pa prihaja dosedaj prav za prav iz japonskega otoka Formosa.

Kafrovo drevo ni razširjeno samo po Japonskem, ampak na Kitajskem, posebno v pokrajini Fukien, na otoku Hainanu ter po celi jugovzhodni Azji do Cochinchine. Dobro uspeva v krajih, kjer pada po leti malo dežja, ter je celo suša. Zato bi se ga lahko nasadilo ob obali Sredozemnega morja.

Bornejska kafra, ki se uporablja v isti namen, se dobiva iz drevesa Dryobalanops camphora, ki raste na Sundskih otokih in ki ni popolnoma nič v sorodu s kafrovim drevesom Cinnamomum camphora.

Zo ti je užitek:
Mirim čokolada!
1951/a

General von Nathusius

Znano je, kako so Nemci med vojno postopali, v zasedenih krajih. Največkrat so pozabili razločevati med mojim in tvojim, in si prilastili, kar se jim je zljubilo. Po vojni so francoska sodišča uvedla kazensko postopanje proti onim nemškim oficirjem, ki so si na nepostavni način v Franciji prilastili razne dragocenosti. Tako je bil tudi general von Nathusius obdolžen, da je popolnoma izropal neko vilo v Roubaiz, kjer je stanoval. Po zaslišanju prič ga je vojno sodišče v Lillu leta 1921. obsodilo in contumaciam radi tatvine na večletno ječo. Letošnje leto je o Vseh svetih von Nathausen preko-

Cliché d'après Matin

račil francosko mejo, kjer pa ga je zasačila francoska policija in zaprla, da odsedi zasluženo kazen. General trdi, da za svojo obsodbo ni vedel. Vršila se bo najbrže revizija procesa, ki bo vsekakor zanimiva, ker bo pokazala postopanje nemške soldateske med vojno.

?
HELENA
?

Manifestacija invalidov v Parizu

Vprašanje vojnih pohabljencev spada med najbolj pereče probleme vseh držav. Stevilo invalidov je zlasti v Franciji veliko; njihov položaj pa se vsled naraščanja draginje stalno slabša. Invalidi imajo v Franciji jako dobro centralno organizacijo, v kateri je včlanjenih približno 70 pokrajinskih organizacij. Francoska vlada ima dovolj dobre volje za izboljšanje položaja invalidov, a tudi njo ovirajo velike finačne težkoče. Da podpro svoje zahteve po izboljšanju položaja in da pritisnejo na javno mnenje, so invalidi na dan šeste obletnice premirja priredili veličastno manifestacijo v Parizu. Nepregleden sprevod se je pomikal po Champs Elysée; na čelu ohromeli na svojih vožičkih, kakor jih kaže naša slika, za njimi pohabljenci brez rok, in nazadnje, oprti ob svoje žene ali vednike — vojni slepci. Ob straneh so gledale odkritih glav množice ta žalostni sprevod, ki je jasno govoril tisočerim gledalcem: «Naši padli bratje so žrtvovali življenje mi smo storili svojo dolžnost; naj torej tudi javna oblast in državljani store svojo!»

Cliché d'après Matin

Mesto Versailles svojim 2000 padlim meščanom

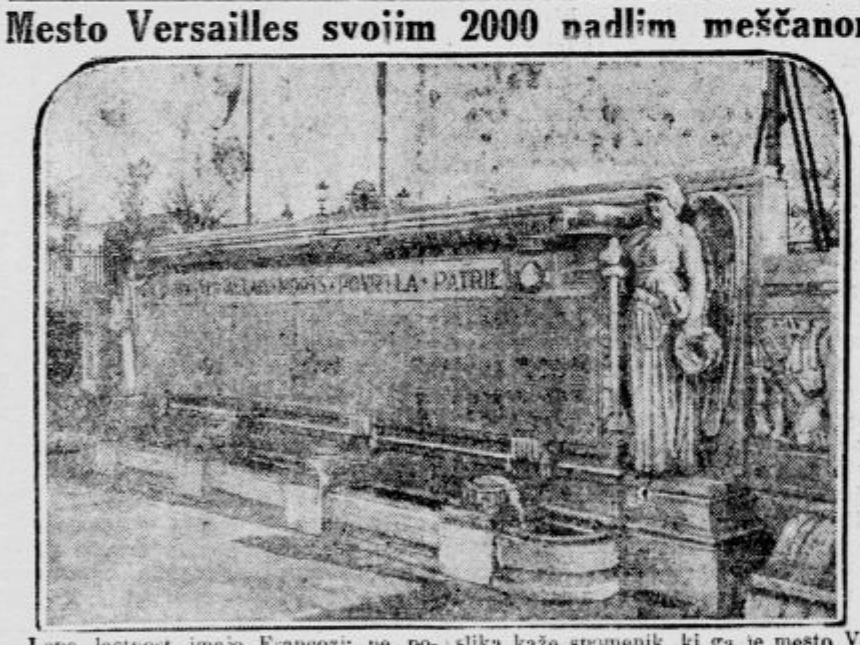

Cliché d'après Matin

Lepo lastnost imajo Francozi; ne pozabijo na sinove, ki so se žrtvovali za Francijo. Ni ga tedna, da ne bi odkrili kakega spomenika padlim vojakom. Naša slika kaže spomenik, ki ga je mesto Versailles postavilo svojim sinovom. Na veliki plošči je vklesanih 2000 imen padlih.

Double sukna

krasnih vzorcev do najfinejših vrst dobite v poljubni množini in po cenah, ki so znano vedno **najnižje**, samo pri tvrdki

Drago Schwab, Ljubljana.

Fr. Ž.:

K umoru gospoda Patakona

(Detektivska povest.)

Ne vem, ali poznate Mavricija Pikca — najznamenitejši je detektiv, kar jih sedi za našo mizo bri «Belem volu» in še tri klaftre naokoli od te mize — in smo bili vsi jako radovedni, kaj poreče k zagonetni zadevi Patakonovi.

Hvala Bogu, zastran umorov se ne moremo pritožiti, da jih imamo premalo, in zagonetni so vsi več ali manj. Najzagonetnejši med vsemi pa je bil gotovo umor bogatega trgovca, gospoda Patakona, zagoneten je bil na način, ki je bil, kaj bi rekel, naravnost nesramen.

Gospod Patakon je bil mrtev in umorjen. To je bilo dejstvo, da ga niso mogli s sveta spraviti ne policija, ne sodnija, ne veščaki iz zdravniške stroke. Ta reč je držala kakor pribita. Kajti ni le bila priča tukaj, ki je v usodnem trenutku stala tik rajnika, in je videla na svoje oči, kako je morilec sprožil smrtni strel, potem pa zbežal preko polja, nego je bilo tukaj tudi truplo umorjenega in je bilo neovržno mrtvo in ustreljeno. Kakor rečeno, nasilna smrt gospoda Patakona se nikakor ni dala prezreti.

Vse drugo pa je bilo zagonetno. Morilca je sicer videlo 75 oseb, ko je begal po polju, ki ga je natačno popisalo. Popis je bil objavljen v vseh večjih evropskih listih, kar jih izhaja v našem mestu. Na podlagi te objave so potem pričakovali, kdaj bo morilec prišel in se oglasil. Toda ni prišel in se ni oglasil. Očitno s svoje strani ni smatral za vredno, da stori, kar se je od njega pričakovalo. Pa je stvar ostala zagonetna ali kakor se lepše pravi: zavita v tajinstveno kopreno.

Zdaj so razpisali bogato nagrado onemu, ki bi spravil oblastvo storilcu na sled. Misel ni bila slaba, razpis je imel lep moraličen uspeh, dospelo je 1728 odgovorov. Oglasili so se vsi uganjkarji ilustrovanih listov in prosili: ako že ne dobe nagrade, da bi se priobčila vsaj njih imena. Med tekmovalci za nagrado so bili nadalje jako častno zastopani čitatelji dnevnega časopisja in se jim je poznalo, da s pridom berejo politične članke: nič manj nego 43 jih je bilo, ki so pisali, naj se išče storilec v osebi dra. Pondirka, voditelja gospodarske stranke, ta da je po njihovem prepričanju sposoben za vse! Nič manj dopisov pa ni bilo, ki so s prstom kazali na narodnega poslanca gospoda Močnika od nasprotne stranke, temu da je bil očital izvestni del časopisja že cel vlak, da ga je «zaradil» in doma skril pod žimnico; takšen človek da bi bil kos tudi umoru. Omenjeno bodi slednjič, da sta po en glas dobila kot morilca še gospod državni pravdnik Šrajf in gospod stolni prošt Kožuh — bogve kakšne račune sta z njima imela prijazna pisalca. Kakor rečeno, moraličen uspeh je bil sijajen, stvarni seveda dokaj manjši, oziroma se preiskava ni ganila s točke.

Pa smo bili radovedni, ali je v zagonetni dogodek tudi naš Pikec vtaknil svoj nos, in ko je prišla sobota, dan naših sestankov pri «Belem volu», in se je točno ob osmih zvečer pojavil med nami, smo vsi uprli vanj svoje zvedave poglede.

On pa si je po svoji navadi najprej hrupno pomel roke in nič manj hrupno udaril natakarico Pepo po mogočnem ozadju. Naročil si je pivo in ko mu ga je prinesla, je dvignil penečo se čašo proti luči, povohal je pivo, slednjič ga pokusil, nabral je čelo v gube in je dejal: «Pivovarskemu mojstru je ime Vaclav, doma je iz Tabora na Češkem, star je 35 let.»

Vsi smo ostrmeli. Z marsičem nas je bil že presenetil naš dični Mavricij, ali kako je mogel iz barve piva, iz njegovega duha in iz njegovega okusa sklepati na ime, starost in rojstni kraj pivovarskega mojstra — to je šlo preko naših možganov.

Pa se je mojster vseh detektivov, Mavricij Pikec, mirno ozrl po omizju, pokimal nam je in potem razodel, da mu je vse to povedal pivovarniški mojster sam, pravkar da ga je bil srečal v veži.

Takšni so bili dovtipi Pikčevi, nanje se je dalo odgovarjati samo z batinami. Tudi to pot smo se dvignili kakor en mož nadenj. On pa je namežiknil z enim očesom, razkoračil je prste svoje desnice in izpregovoril besedo: «Patakon!». Pa je imela ta beseda čudovit učinek: takoj smo se zopet pomirili in smo sedli in z napetimi ušesi čakali, kaj nam bo znamenitega zdajle povedal prijatelj Pikec.

Mavricij Pikec je pogledal v strop kakor bi hotel zbrati svoje misli, potem je pričel:

«Za umor gospoda Patakona sem se bil takoj zanimal, nisem čakal, da razpišejo nagrado. Zgodil se je bil ta umor baš pred 14 dnevi, prav o temle času, ko je naša družba nič hudega sluteča sedela za tole mizo.

Drugo jutro so listi obširno poročali o strašnem dogodku, pa sem takoj posnel poročilom: morilec je začetnik, niti ne praktikant, komaj aspirant! Ustrelil je, pa ko je počilo, je izgubil glavo in zbežal preko polja! Se toliko ni utegnil, da bi na licu mesta pustil svoj ovratnik, na vsakem ovratniku, ki je že bil v perilu, je s kemičnim črnilom zapisana številka, po tej številki pralnice in likalnice hitro doženejo, kdo ga je dal v perilo, pa bi imeli morilca! Pa je bil storilec, kakor rečeno, mlečnozobi začetnik, kaj vedo začetniki o ovratnikih in o številkah na njih!

Ali da bi bil pustil na licu mesta vsaj revolver in bi se bilo pri puškarjih poizvedelo, kdo ga je kupil! Nak — ustrašil se je poka in brez ozira na nauke moderne kriminalistike zbežal čez polje!

Zbežal je in sedaj ga iščejo po Malih oglasih.

Pa sem ga šel iskat še jaz. Pa ne po Malih oglasih. Mali oglasi so jako koristni, kadar se išče n. pr. mlada samostojna gospodična, ki bi bila pripravljena, da z enakim gospodom v dolgih zimskih večerih skupaj moli rožni venec in tako. Meni pa ni bilo

Najhitrejši hidroavijon na svetu

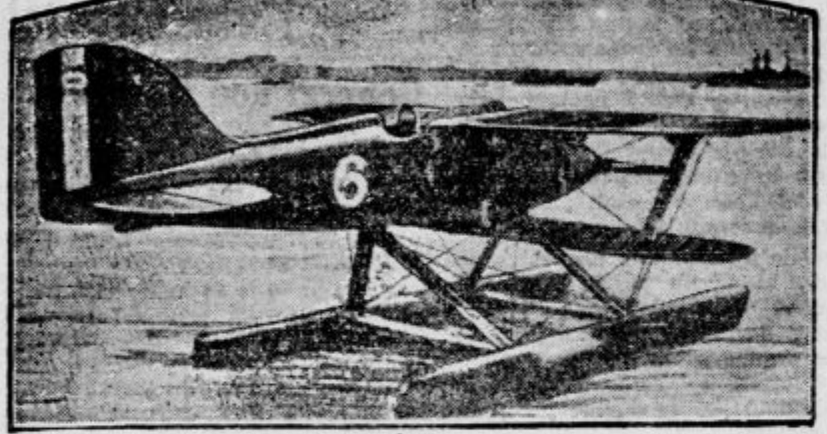

Cliché d'après Matin

Hydravion najnovejšega tipa, s katerim je vozil amerikanski poročnik Rittenhouse na ravni progi 3 km dvakrat tja in nazaj, je dosegel srednjo hitrost na uro 366 km in tako postavil nov svetovni rekord v hitrosti hydroavionov.

Prevoz zlata po zraku

Te dni se pripelje po zraku iz Gothenburga na Švedskem v London skoraj ena tona zlata v palicah, ki je vredno nad tri in pol milijona zlatih dinarjev. Za prevažanje tega dragocenega tovora bodo uporabili navadno letalo, to najmodernejšo panogo prometnih sredstev.

Ta prevoz zlata po zračni poti ni doslej edini. Že večkrat so londonski bančniki poslali dragocenosti iz kraja v kraj z letali, tudi preko morja. Dasi se zdi čudno na prvi mah, je vendar res, da je prevoz velikih dragocenosti po zraku bolj varen kot po suhem ali z ladjo. Je sicer paradoksno, a vendar resnično. Edina nevarnost pri prevažanju zlata z letali, ki ga vodi seveda zanesljiv pilot, tiči v tem, da pade stroj v najslabšem slučaju v vodo. Verjetnost za tak primer je zelo majhna. Ako se prevažajo dragocenosti po dosedanji poti, so v večni nevarnosti, da se jim kaj pripeti. Mnogokrat se zgodi, da se vozilo pokvari in je s tem tudi zaklad izgubljen. Večja nevarnost pa preti pošiljki od strani spremljevalcev, ki često podležejo izkušnjavam in se polaste zakladov, ki so jim bili izročeni za nekaj časa. Ako pa izročiš dragoceno blago letalu, je izključena vsaka nevarnost, da bi ga med vožnjo kdo ukradel. Odgovoren za tovor je le pilot, in tega vso pot lahko kontroliraš in takoj doznaš, ali in zakaj je pristal.

Velike zavarovalnine, ki jih danes zahtevajo zavarovalne družbe za prevoz tako dragocenih stvari, so povod, da so začeli merodajni krogi razmišljati, kako jih znižati. Pokazalo se je, da zahtevajo zavarovalnice za prevoz dragocenih predmetov po zračni poti veliko manje premije kot z dosedanjimi prometnimi sredstvi.

Čeprav je najetje aeroplana za prevoz zakladov zelo drago, se vendar izplača ta večji izdatek, ker bančniki prištedijo pri zavarovalninah.

Strašna kazen za zločin

Pred par dnevi se je pripetilo v bližini Szilagyszakacsija na Rumunskem nekaj strašnega. Zgodil se je zločin, ki je bil takoj strašno kaznovan, a proti volji storilcev.

Kmet Ivan Szita je šel s svojim dvanajstletnim sinom na trg v Čanad, kjer sta prodala par volov za 80.000 lejev. Ko sta se vračala domov, se je že mračilo. Priključil se jima je neznan mož, ki je prijazno izpraševal starega Szito o tem in onem. Ko so se bližali občini Szilagyszakacsi skozi teman gozd, je naenkrat dvignil tujec svojo težko gorjačo in pobil z njo kmeta na tla. Prizadel mu je še par udarcev, ki so Szito ubili.

Ko je sinček videl, kaj se je zgodilo z očetom, ki je imel privezan denar na vrvici okrog vratu in ga morilec zato ni našel, je zbežal proti vasi in se zatekel v prvo hišo, ki je stala ob poti. Tu je pripovedoval kmetici, kaj se je zgodilo z njegovim očetom. Žena ga je tolažila in obljubila, da gre sama po orožnike. Pomirila je jokajočega dečka in ga položila v posteljo k svojemu sinu skoraj iste starosti.

Komaj je prestrašeni deček zaspal, ga je zbudilo govorjenje. V svoj največji strah je zapazil, da govori njegova gostiteljica z možem, ki je malo prej ubil njegovega očeta. Zavedel se je, da se nahaja v hiši morilčevi.

Sledili so strašni trenutki za ubogega fanta, ko je slišal na lastna ušesa, kako je govoril mož s svojo ženo o peklenskem načrtu. Truplo starega Szite sta hotela prenesti v hišo in ga z dečkom vred zažgati v peči, ker se je zločinec naravno bal, da ga ne bi otrok izdal. Zveri v človeški podobi sta se hitro odločili. Šli sta iz sobe iskat žigic in goriva. To priložnost je porabil deček in zbežal skozi okno.

Ubogi Szita je taval po cesti, dokler ni naletel na orožnika, ki mu je vse povedal. Orožnik je prijel reveža za roko in ga peljal nazaj v hišo ob samotni poti. Stopil je sam v kuhinjo, kjer je v peči žarel velik ogenj. Na vprašanje orožnikovo, čemu gori tako močan ogenj v pozni nočni uri, je odgovorila žena, da hoče peči kruh. Ko pa je mož postave vprašal, kje ima testo, sta bila zakonca nemalo v zadregi. To vse je potrdilo orožnika v domnevi, da ga deček ni nalagal.

Ko je poklical orožnik malega Szito v kuhinjo, sta se živinska starša skoraj sesedla, ko sta zapazila, kaj se je prav za prav zgodilo. V naglici in v temi sta namreč pograbila svojega lastnega sina v spanju, misleč, da gre za otroka ubitega kmeta, in ga s truplom žrtve vred polila s petrolejem, omamila in vrgla v žarečo peč. Mali Szita je na naravnost čudežen način utekel strašni smrti.

Orožnik je hitro pogasil ogenj in s pomočjo sosedov izvlekel dve izogljeneli trupli na dan. Živinska zakonca sta bila izročena sodišču.

Lysoform

za gospe neobhodno potrebno.

1859

× **Zaščitno cepljenje otrok proti tuberkulozi.** V raznih bolnišnicah v Berlinu preiskujejo novo sredstvo dr. Langerja, ki ga je iznašel zoper jetiko. Dr. Langer izjavlja, da je to sredstvo najbolj porabno pri otrocih v prvi dobi. Zaenkrat nima njegova iznajdba namena zdraviti tuberkulozne, ker gre to zelo težko, ampak cepiti z njim otroke v nežni mladosti proti tej strašni bolezni. Gre namreč za ugonobljene jetične bacile, ki jih vcepijo dojenčkom in otrokom v prvih letih starosti. Dognalo se je, da učinkuje cepljenje s tem serumom precej mesecev proti vsakemu okuženju z jetiškimi bacili. V Berlinu cepijo pred vsem s tem cepivom dojenčke iz tuberkuloznih družin. Poskusi so se zelo dobro obnesli.

+ **Desetletni slušatelj na univerzi.** Iz New Yorka poročajo: Ameriški psihopedagogi se zelo zanimajo za duševni razvoj 10letnega židovskega dečka Arturja Gottesmanna, ki je z odličnim uspehom napravil izpit za sprejem na univerzo, in sicer kot reden slušatelj. V mladem Gottesmannu vidijo psihološko - medicinski fenomen, kakršnega še ni bilo v Ameriki.

XXXI. umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu

Povsem nepričakovano stopijo slovenski oblikujoči umetniki dne 23. novembra z XXXI. razstavo v Jakopičevem paviljonu pred javnost. Skupno nastopajo stari z mladimi, vse smeri, vse panoge.

To razstavo moramo smatrati kot retrospektiv moderne umetnosti od realizma, impresijonizma, preko ekspresijonizma, nejših smerij izostali.Trl umlhniaumlhw nizma, pa do ekstremnega futurizma. — (Žal, da so izraziti zastopniki najmodernejših smeri izostali).

Združili so se umetniki, da ob novem veku, ki nastopa po svetovni vojni, še enkrat v celoti podajo sliko razvoja upodabljajoče umetnosti.

Zadnji mogočni akordi minevajoče dobe so to, dobe, v kateri se je slovenska moderna upodabljajoča umetnost rodila, se razvila ter se dvignila tako visoko, da je zgubila stik z reelnim življenjem in njega zahtevami.

Dvignila se je tako visoko, da je postala v zadnji fazi razvoja večini nerazumljiva. S tem se je odtujila širšim plastem naroda, postala je luksus, nič več njegova življenska potreba.

Umetnost zastopana na tej razstavi je svobodna, velika in lepa, kot pesem, kot bajka, kot slika iz sanj, a v današnjem življenju za večino nedosegljiv luksus. Umetnost, ki gre preko življenja, ki zgubi ž njim stik, ki ne posega direktno v življenje naroda, ki mu ni več vodnik v dneh revolucijonarne dobe, se mu odtuji, postane akademična, filozofska. Umetnik ne ustvarja več za narod, temveč za sebe, kvečjemu še za galerijo ali muzej.

Galerija ali muzei pa je za kulturni razvoj naroda le sekundarnega pomena. Umetnost mora biti živa, izraz življenja in dobe, posegati mora v to življenje aktivno ter ga prepojiti, tako da to življenje čuti potrebo njenega sodelovanja. To sodelovanje se mora izražati v obrti, umetni obrti in danes v industriji. Poglejmo kaj je ustvarila dosedanja umetnost, kakšnega pomena je za praktično življenje.

Slike, plastika, vse je smer visoke umetniške vrednote, a v današnjem praktičnem življenju dekorativnega pomena luksus.

Obrt, umetna obrt in industrija pa grede svojo pot, prepuščeni sami sebi. Življenje pa gineva v suhoparnosti, enoličnosti industrijskih in obrtnih produktov.

Umetnost zadobi pravi kulturni pomen, kadar prepoji življenje do najmanjših utripov, do najnižjih plasti, kot ga je prepojila v vseh velikih kulturnih epohah n. pr. v gotiki, renesansi ter najbolj v baroku. Kulturna doba se ne meri le z par umetniki, ki naj bodo še tolikšne potence, temveč z obsežnostjo upliva njihove umetnosti med narodom.

Za kaj je literarna umetnost pri nas tako velikega kulturnega pomena. Zato ker je vsako literarno delo med narodom razširjeno, ker je postalo njegova skupna kulturna lastnina. Oblikujoča umetnost pa je ustvarila velika monumentalna dela, ki pa vise v Galeriji, muzeju ali privatni zbirki, dočim narod o nji niti ne ve in so za razvoj njegove kulture povsem indiferentna.

To je fakt, katerega se ne more zanikati z frazami, to občutijo umetniki, ki danes dobesedno stradajo, to čutimo vsi, ki se dušimo v suhoparnem življenju razvite tehnike in industrije.

Nisem toliko ekstremnega naziranja, da bi moral delati samo ono, kar je praktično, kar je za vsakdanje življenje potrebno, ali del svojih umetniških zmožnosti mora posvetiti življenju in njega potrebam, potem bode njegovo delo res kulturnega pomena, njegova umetnost tudi umetnost naroda.

Nekateri, posebno mlajši so to že spoznali in usmerili svoje delovanje in ustvarjanje. Blagodejen upliv njihovega dela se kaže pred vsem v plakatni, ilustrativni ter dekorativni umetnosti in umetni obrti. Želeti je, da bi posegli tudi v razvoj in produkcijo industrije, ter dali industrijskim proizvodom ono, česar ne more dati stroj, to je umetniško občutene forme, duševne lepote.

Arh. prof. **Kregar Rado.**

Razstava Jama in drugi

Danes se otvori v Ljubljani velika razstava del domačih umetnikov, ki obeta biti zelo zanimiva. Jakopič, Jama, Vesel, Kobilca, Vavpotič, Zajc bodo zopet enkrat razstavili skupno kakor tam v lepih predvojnih časih.

Jama je vzel inicijativo v roke. Kdo ga ne pozna? Brado ima in slikovit klobuk, vozi se po biciklju, slikat Ljubljano od vseh strani in ob vsakem vremenu. Dobiš ga na Gradu, za vodo, okrog Švicarije, kjer ima postavljen «štafelaj» in je zbrana okrog njega gruča otrok, ki jih ni mogoče odpoditi niti s tem, da jim pobarvaš nosove. Jama je slikar Ljubljane. Vzgojen je pa na Holandskem in posreduje kulturne stike severa in juga: na Holandskem prodaja solnčne ljubljanske slike in pri nas meglene holandske pokrajine.

Je moderen univerzalen umetnik. Če bi te, dragi bralec, postavil kakor Habakuka v njegovo stanovanje in te vprašal, kaj misliš, da je g. Jama po poklicu, bi rekel, da je čevlji, pravilno sklepaje po neredu, da je mizar, ker ima v sobi toliko napol dovršenih okvirjev, kovač, ker ima povsod raztresene žeblje, astronom, slikar, botanik itd. V resnici je filozof, debater, ki gleda svet skozi lastna očala in citira in argumentira iz Avgustina, Schopenhauerja, Laotsea, klasika, Dostojevskega, tudi iz Nietscheja, ker rad zafrkuje.

«Gospod Jama, kaj pa sedaj slikate?»

«Ja, veste, portrete. Pa se skoro ne izplača več slikati. Čez deset tisoč let ne bo več ne Jame, ne slik. Od vse naše dobe bodo izkopali samo še patinaste kanone pozabnosti.»

«Zakaj pa potem uganjate kulturo?»

«Nekoč sem naslikal drevo, žena je rekla, to je drevo, hči je rekla, to je drevo, jaz sem rekel drevo. Prišel pa je kritik in je pogledal sliko, pa je rekel: panteizem. Odšel je in zaslužil honorar. Evo me, zakaj uganjam kulturo. Zato, da živim jaz in da žive kritiki.»

Tak je Jama. Dobra duša z brado in s slikovitim klobukom. Krajinar je. Gre mu za optični videz, barvno senzacijo, za slikovito pojavo sveta, z eno besedo, zato mu je vse le svetlobno barvni problem; plenerist skozi in skozi, razume i portret najbolje na prostem, vendar ne bi rekel, da njegovi portreti niso več kakor samo svetlobne študije. Vse polno Ljubljane bo razstavil. Eno s šentpetrsko, drugo s šentjakobsko, tretjo s frančiškansko (to ima zelo rad, ker je v popoldanskem solncu zelo lepa) cerkvijo itd., Ljubljana ponoči ob razsvetljavi obločnic, v žarkem popoldanskem solncu, v meglenem jutru jeseni in zime. Portreti proti luči, z navpično vpadajočo lučjo ... z lučjo jih i psihološko karakterizira.

Od krajinarja Jame se loči Jakopič v tem, da zapušča okvir naravno danega, ki je Jami zakon. Gre mu za barvnolirične občutke; barve mu krešejo iskre kakor mozaična mavrica, njegov svet je drugi kakor Jamin, je bližji ekspresionizmu. «Mati z otrokom» mu ni portretna študija, še manj rešitev gotovega svetlobnega problema — je enostavno pesem kakor ogenj žarečih karminov, ultramarinov, zlatorumenih, ognjenih pramenov in diskretno rjavih tenov; delale, ki gre v jutranjem solncu po poljski poti, je mavrična lirska pesem — tako lirska, kakor katera Župančičeva ali Kettejeva ali Golarjeva, namreč nekaj posebnega je ta slovenska niansa liričnosti.

Poleg Jakopiča in Jame razstavijo Ferdo Vesel, mojster iz Grumlofa na Dolenjskem, Kobilca, Vavpotič — ves krog, ki nam je dal veliko epoho impresionizma, se je zbral še enkrat. Vseh pa primojdunaj ne bom popisal, nalašč ne, potem, dragi bralec, pa na razstavo ne boš šel, kadar se otvori, povzročiš deficit in se osumiš, da nisi kulturen.

S. V.

ZA

JESEN IN ZIMO

so vse novosti

KAMGARNA
SUKNA
DOUBL
LODEN
COUVERCOUT
PALMERSTON

za moške obleke in suknje

FLAUŠ
SUKNO
TRAVERS
KASAN
KAMGARN

za damske kostime in suknje

PLIŠ
KRIMER
BARZUN
ASTRAHAN
DEFTIN

za damske plašče in jope

v bogati izberi ter najdovršenejših kakovostih došle.

Oglejte si zalogo in izložbe in prepričani boste, da se kvalitativno najbolje kupi pri

LENASI & GERKMAN

1979a LJUBLJANA

Neprekosljivi so le

EXCELLA

šivalni stroji.

Nedosežni v konstrukciji in materijalu. Izredno nizke cene. 1784

Oglejte si jih pred nakupom!

J. GOREC, Ljubljana

(palača Ljublj. kred. banke).

Moda

Cliché d'après Matin

MODNI PLAŠČ.

Dolg plašč moškega kroja, v slogu «directoire», z dvema vrstama gumbov in z žepi. Izdelujejo se ti plašči iz rjavega ali sivega novovrstnega blaga, ki se imenuje «kasha». Zgornji del ima navadno podlogo iz volne.

Cliché d'après Matin

POPOLDANSKA OBLEKA.

Izdelana je iz «ripsa», ravne linije, s črnimi našivi. Spodnji del rokava in obleke je okrašen s kožuhovinastimi našitki v obliki arabesk.

---

treba gospodične, treba mi je bilo sledu, resničnega sledu, ki se je dal videti in otipati — tak sled mi dajte, naj je še tako majhen, pa imam slehernega storilca, naj je še tako velik!»

Gospod Pikec je pozval Pepo s sijajnim ozadjem, da mu prinese še en vrček, in se je Pepa urno zasukala, da ne bi kaj zamudila zanimive istorije. Preveč je hitela, v hitrici je prepičlo natočila in jo je gospod Pikec neizprosno zapodil nazaj pod pipo. Skesana se je vrnila s polno mero, gospod Pikec se je okrepčal in nadaljeval:

«Šel sem na kraj umora. Sredi ceste se je še poznala kri, gruča radovednežev je stala okoli nje in vztrajno gledala rdečo liso. Kaj mi bo kri — kri je bila od žrtve, jaz pa sem iskal storilca, storilčevo sled.

Kje je bil storilec krenil s ceste, ni bilo točno znano. Preiskati sem tedaj moral dober kos polja, da najdem sled. To ni bila lahka stvar. Sledov je bilo dovolj, ‚dovolj' pa je preveč, potreboval sem eno samo, toda ta je morala biti prava.

Trikrat sem križem prehodil polje, slednjič me je zbodla v oči stopinja, jasno je bila vtisnjena v mehko prst, bila je očitno iz zadnjega časa, a je prihajala baš od kraja umora. Čudno se mi je zdelo, da je nisem bil zapazil takoj spočetka. Bila je jako značilna. Desni podplat je imel na notranji strani pritrjeno štirioglato zaplato, ki je bila kaj lepo izražena v tleh. Take zaplate se ne vidi vsak dan! Značaj tega podplata bi se strinjal s storilcem, ki je očividno spadal neimovitejšim slojem. Sled je križem vodila po polju, kakor se je storilec umikal ljudem. Moj detektivski čut mi je rekel: brez dvoma — to je sled morilčeva!

Imel sem s seboj zmletega mavca, posnel sem stopinjo — ta reč mi je šla gladko izpod rok vrnil sem se z zavestjo, da imam morilca, jaz, Mavricij Pikec, ga že imam, drugi ga šele iščejo v Malih oglasih.»

«Marička in Jožef!» je vzkliknila Pepa. «Pa ga resnično imaš?» je vprašalo omizje.

«Imam ga,» je dejal gospod Pikec, resen in odločen mu je bil glas, «imam moža, čigar je sled.»

«Ali je že zaprt?» je vprašalo omizje.

«Ne, zaprt pa ni. Stvar je bolj čudna, nego si morete misliti. Čujte, kako sem ga našel! Sreča mi je bila precej mila. Oziroma ne vem, ali je umestno, da govorim o sreči ...» Gospod Pikec se je pikro nasmehnil. «Skratka: čevljar, ki je bil nabil ono zaplato na morilčev podplat, je obrtoval tukaj v mestu; sicer bi ga bil lahko iskal kdo ve kod po svetu, in bi ga bil našel ali ne — bolje bi bilo zame, da ga nisem! — Načelnik čevljarske zadruge mi je dal naslove onih malih mojstrov, ki se pečajo s tako krparijo, pa sem stopal od mojstra do mojstra in s seboj nosil posnetek iz mavca. Vsak čevljar pozna svoje delo, tako sem slednjič prišel do čevljarja Kumpa, ki ima svojo delavnico prav v moji lastni hiši na dvorišču — nanj nisem bil niti mislil.

Čevljar je vzel moj posnetek iz mavca v roke, si ga ogledal od vseh strani, pogledal je še mene in izjavil: «Poznam delo in poznam čevelj. Delo je moje, čevelj je vaš.»

Gospoda moja, pri moji veri, nič ne prikrivam, pa naj se z menoj zgodi karkoli — čevelj je bil v istini moj! Imel sem ga na nogi in ga nosim tudi danes, novih čevljev sploh ne maram, le zakrpani me ne tišče.»

Mavricij Pikec si je šel z roko preko oči, potem je tiho dejal, skoro šepetaje: «Prijatelji moji — ako vas smem še tako imenovati — nič ne pomaga: storilec sem jaz! Sled in čevelj neovržno dokazujeta mojo krivdo.»

Pa so se mu zopet zabliskale oči in se mu je dvignil glas, kakor da se brani v obupu: «In vendar nisem storilec, ker imam trdno dokazan alibi. Gospoda, vi vsi ste priče, da sem bil usodni večer, usodno uro tukaj v vaši družbi! Tedaj pa nisem mogel biti hkratu na licu mesta, kjer se je dogodil umor!»

Pepa je zijala, omizje je nemo strmelo.

«Sled in čevelj tako jasno pričata zoper mene — bojim se — državno pravdništvo ne bo moglo drugače, nego me bo obtožilo. Zanašam se pa na vas preljubi moji prijatelji, da me ne pustite na cedilu, nego da na porotni razpravi pričate zame, z vso odločnostjo potrdite moj alibi ter me tako rešite sramotne kazni na vešalih.»

Omizje je molčalo, stvar se mu je videla kočljiva. Pa se je oglasil oficijal Nace: «Hoho! Tisto sled si takrat napravil s svojim čevljem, ko si iskal sled morilčevo. Hoho, hoho!»

Pa se je Mavricij Pikec razsrdil: «Če ti bolj dobro veš, pa ti naprej pripoveduj!» In je Mavricij Pikec plačal in šel, kajti je bilo deset in ob tej uri se je vsakikrat pobral domov v posteljo.

ALEKSANDER DUMAS

ZVESTOBA DO GROBA

(LA DAME DE MONSOREAU)

6

„Monseigneur," odvrne Schomberg, ki se je takoj zbral, „videli smo, da je Saint Luc zapustil palačo in odšel v tej smeri. Čudno se nam je zdelo, in izvedeti smo hoteli, v kakšni nakani zapušča novoporočenec svojo ženo že v prvi noči!"

„Gospod de Saint Luc? Vi ste mene zamenjali z njim, gospoda?"

„Da, monseigneur!" odgovori vsa petorica v zboru.

„Pa od kedaj je mogoča takšna zamenjava glede naju pri vas?"

„To je istina, gospodar, ali on je baš istega stasa, kakor vaš spremljevalec gospod d'Aurilly." — „In noč je tako temna, monseigneur," dostavi Maugiron. — „Monseigneur ne sme misliti, da smo ga hoteli motiti v njegovi zabavi!" nadaljuje Quélus.

Med tem se je vojvoda v spremstvu d'Aurillyja že toliko oddaljil od vrat, da tisti, ki ni posebno pazil, ni mogel več razlikovati teh vrat od sosednjih.

„V moji zabavi?" vpraša vojvoda z ostrim glasom. „Kaj pa vas je navedlo na mišljenje, da iščem jaz tukaj kakšn ozabavo?"

„No, iz kakršnegakoli vzroka ste že prišli semkaj, monseigneur, toda oprosite nam, mi že odhajamo," pravi Quélus.

„No, dobro, gospoda! Toda, da se moji nameni ne bodo krivo tolmačili, vam hočem iskreno razjasniti razlog svojega prihoda. Iščem žida Manasseja, ki ume prerokovati iz usedline kave. Mislili smo, ko smo vas zapazili, da ste strelci straže, pa smo se zato sklonili pod vrata prve najbližje hiše, misleč, da nas ne boste zapazili, ko imate tako strašno oster vid!" pojasnjuje princ z veselostjo, ki bi morala vsakogar, kdor je poznal njegov osvetljivi značaj, navdati s skrbjo. Med tem pojasnjevanjem pa je princ že prišel na križišče z ulico Saint Pol, od koder so ga že mogle slišati straže Bastilije, če bi mu grozil napad, pred katerim bi ga njegovo visoko dostojanstvo vendar le morda ne ščitilo zadostno, če bi miljenci kraljevi bili baš nameravali zadeti njega.

„Sedaj pa, gospoda, ko veste, kaj imate misliti ali vsaj govoriti, gospoda moja, vam voščim z bogom!"

Vsi se poklonijo in oddaljijo, princ pa se opotovano ozira za njimi, da se prepriča, da res vsi odhajajo in ali morda oni ne pazijo za njim. Potem pa se oddalji v drugi smeri. Seveda bi se bil vojvoda sedaj najraje povrnil k svoji prvotni nameri in odšel zopet proti hiši, kateri je veljal njegov nočni obisk, toda d'Aurilly ga opozori, da je bolje za sedaj opustiti to namero, kajti kraljevi miljenci se gotovo ne bodo oddaljili popolnoma, marveč se skrili v kateremkoli mračnem kotu, ki jih ni malo, da tam čakajo na pravega nasprotnika, kateremu je veljal njihov današnji napad.

„Grom in peklo!" kolne princ. „Nerad opustim svojo današnjo namero!"

„Vem, monseigneur, ali vseeno mislim, da danes ne smete storiti drugega poskusa. Potrpite do jutri! Že sem smel predložiti vaši visokosti svoja poročila, katera sem zbral. Hiša je najeta za leto dni. Vemo, da stanuje gospa v prvem nadstropju. Sporazumljeni smo ž njeno sobarico in imamo ključ, ki otvarja njena vrata. Ko to vemo, pač lahko počakamo."

„Si li siguren, da je tvoj ključ odprl?"

„Seveda sem. Tretji ključ, katerega sem poskusil!"

„Pa si vrata zopet zaprl?"

„Brezdvomno, monseigneur!" Stvarno nesigurnost je prikril Aurilly v tem odgovoru s tem večjo navidezno gotovostjo svojega tona.

„Jaz bi pa vendar rad vedel, hm,... zanima me..."

... vedeti, kaj dela tukaj gospoda, ki se vam je pokazala? Mislim, monseigneur, da to lahko razložim. V zasedi preže. Zato je najbolje, če odideva. Vaša visokost ima neprijateljev tukaj! Jaz povsod vidim zasede, kadar se mi izkazuje čast, da spremljam prvega princa in naslednika krone, kajti mnogi ljudje imajo interes, da... kdo drugi postane naslednik..."

Zadnje besede so na vojvodo tako vplivale, da se je takoj odrekel svoji prvotni nameri in sklenil, da se umakne, toda pridržal si je in si obljubil, da se bo tej petorici plemičev osvetil za neprijetnost, katero so mu storili, in da jim že povrne, ko pride ugodna prilika. „Naj bo," pravi, „pa se povrniva v svojo palačo, kjer bova našla de Bussyja, ki se je med tem gotovo že povrnil s te proklete svatbe Saint Lucove. Mislim, da je izzval diven prepir in spopad, in je verjetno, da je prekobalil enega ali dva kraljevih miljencev, ali pa da jih bo ubil jutri v dvoboju, katerega je danes kontrahiral. Ta misel me pomirja!"

„Dobro, monseigneur, zaupajva v Bussyja," pravi Aurilly. „To mi je ljubo, in priključujem se mnenju vaše visokosti, da se je v tem oziru docela treba zanesti na de Bussyja." In odideta. —

Nista še dospela do ogla z ulico de Jouy, ko je naša petorica že opazila v višini ulice de Tison, da jaše plemič, ves zavit v črn plašč. Z zamolklim in trdim korakom je konjsko kopito peketalo daleč v noč. Skozi temne oblake je za hipec posvetil žarek bledega krajca in zadel belo perjanico neznančevo, ki se je čvrsto in oprezno

Tovarna vijakov
Splošne stavbene družbe, Maribor
Aleksandrova cesta 12.
2001/a
Vijaki za les vsake vrste in vsake velikosti, zakovice za pločevino iz železa, bakra, medenine in aluminija.

PERJE
1900/a
za zglavnike, puh za pernice, žimo, afrik in cvilh za žimnice, platno za prtiče in vse drugo posteljno perilo, oleje šivane in flanelaste preproge, zastore, posteljne in kavne garnture, namizne prte, prodaja v velikanski izberi in čudovito nizkih cenah veletrgovina **R. Stermecki, Celje, št. 331.** Ilustrovani cenik zastonj! Trgovci dobe engros cene.

Centralna banka 630/a
za trgovino, obrt in industrijo
d. d.
Zagreb, Jelačićev trg 4 (lastna palača)
Delniška glavnica Din 80.000.000·—
Brzojavi: CETROBANKA
Telefon: Devizni odio: 3-07, 10-78, 13-33.
Noćna služba: 7-78. Menjalnica: 5-56.
Hišna centrala: 2-85, 7-13, 7-96, 11-94 in 12-23.
Podružnice:
Brod n/S., Djakovo, Ivanec, Karlovac, Klanjec, Krapina, Koprivnica, Maribor, Novi Sad, Požega, Ruma, Varaždin in Veliko Trgovište.
Afilijirani zavodi
v vseh večjih trgovskih središčih Jugoslavije.
Direktne zveze
s prvovrstnimi bankami v vsej Evropi in Ameriki.

! Došle novosti !
Oglejte si bogato zalogo 2021 II
po konkurenčnih cenah
A. Šinkovec nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

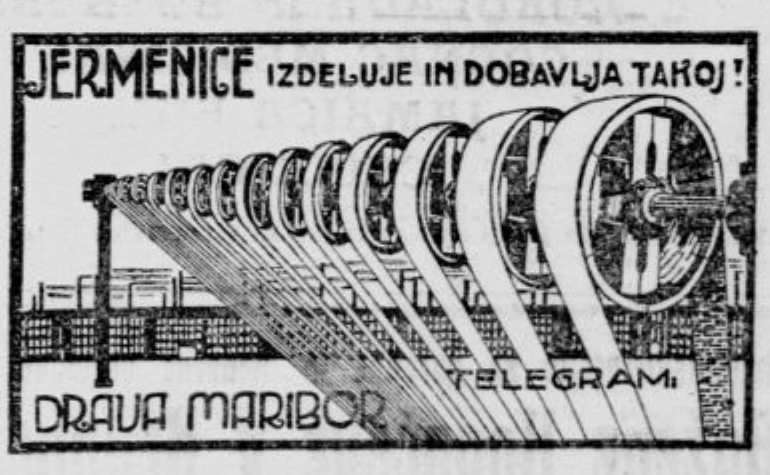

EVGEN LOVŠIN 1853-a
„RUDE IN KOVINE"
LJUBLJANA, Miklošičeva ulica štev. 15.
Telefon st. 727. Brzojavi: Rude
Zagreb: Preradovićeva ulica st. 23. - Telefon 26-80.
Beograd: *Jovan T. Marković*, karadjordjeva ulica, palata „Bristol". Telefon st. 668.
Cink, svinec, kositer, baker, svinčena pločevina, cinkova in pocinkana pločevina Cinkarne d. d., Celje, žveplenokisla glina, katran itd.
Kupujemo po najvišjih cenah: stari baker, stari svinec, remelted-cink, kovinaste ostanke itd.

Najieftinije izvorno vrelo za 2002a
ARMATURE, SISALJKE HIDRANTE I ŠTRCALJKE
Sve vrsti kod: **Teudloff-Koncern**
Jugoslaven. d. d. za promet armatura, sisaljka i strojeva
ZAGREB, Paromlinska c. 1 (Paromlin) Post. pretinac 270

Dvorišče pri Figovcu
prodaja **ogje, žimo** in **morsko travo** po **znižani ceni od 24 XI. naprej.**

Obleka nova oblečena izgleda kakor ako je kemično čiščena in pobarvana v
I. kemični čistilnici in barvarji
JOS. REICH
Poljanski nasip štev. 4
Podružnica: Selenburgova ul. 3

VINO
PODRUŽNICA
vinarske zadruge
„LJUTOMERČAN"
za ljutomerski in ormožki okraj
v Ljubljani, Stara pot štev. 9
poleg vojaške bolnice
nudi svoja zajamčeno
pristna ljutomerška vina
po ugodnih cenah in pod solidnimi plačilnimi pogoji.
VINO VINO 65/a

Pravi angleški
KOKS
za industrijo in kovinske obrti
PREMOG IN DRVA
v vsaki množini dobavlja
JOSIP SVETIČ
LJUBLJANA
Resljeva cesta 3.

Zaštitni znak
„ANČICA"
talionica kovina, ljevaonica fosfornih bronci, tvornica armatura, okova i metalne robe
Vlasnik: DRAGUTIN SCHREIBER
Poslov.: Boškovićeva 34 **ZAGREB** Tvornica: Na Kanalu

Proizvodi talionice:
Bijele kovine za letaje (Lagermetalle) marka „Atlas" i „Jadran".
Olovo u blokovima i šipkama
Metali za linotipiju i tiskare
Fosforni bakar
Manganov bakar
Kositar za spajanje (Lötzinn)
Singlot, krupni i sitni
Aluminij u blokovima
Antimon u blokovima
Fosforna bronca
Manganova bronca kao i sve kovine u raznim oblicima
Cink (tutija) u pločama i komadima.

Proizvodi ljevaonice:
Sipke iz crvene kovine (Rotguss)
Sipke iz bronce
Fosforna bronca u šipkama
Puškice (Büchsen) iz bronce, fosforne bronce itd.
Ležaji (Lagerschalen)
Daltameta i custo i homogeno prelaa
Mjedene šipke, vučene
Bronca za brodove, automobile i aeroplane
Manganova bronca u šipkama i puškicama
Svi odljevci iz svakog metala prema uzorku, made u 11 dnevi.

Proizvodi tvornice
(izradjena roba):
Armature za vodu, paru i plin
Hidranti i vatrogasne armature
Mjedeni ulezi, baždareni i neuzdareni
Mjedeni i metalni šarafi s maticom i bez matice
Mjedeni okovi za gradnje
Mjedeni mužari
Fasonsko-tokarski proizvodi
Mjedene i bakrene cijevi
Ključevi iz aluminija
Natpisne ploče iz cinka za ulice, kuće, oblasne medje itd.

Kupuje sve stare kovine i otpatke uz najviše cijene! 1982a

SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu poznani kot najboljši
Singer šivalni stroji, Bourne & Co., New York 709/a Prodaja na obroke
Ljubljana, Šelenburgova ul. 3
Centrala za SHS: Zagreb Marulićeva ul. 5
Zastopstva v vseh mestih

držal na konju, kroteč iskrega vranca z levico tako, da se je žival kar vzpenjala od časa do časa. Videlo se je, da jezdec nalašč jaše počasi, celo vkljub mrazu.

„To pot je pa zares on!“ veselo pravi Quélus. „Nemogoče!“ ugovarja Maugiron. „Zakaj?“ „Zato, ker je bil v družbi z Livarotom, Ribeiracom in d'Étranguesom, ki so bili ž njim in gotovo ne bi bili dovolili, da se on sam poda v opasnost, katero vendar mora slutiti po našem dovolj jasnem razgovoru!“

„Pa je vendar le on!“ potrjuje Épernon. „Saj vendar poznaš, kako se nalašč glasno odkašljuje, kakor je njegova navada, in se tako izzivalno ravno drži, kakor da vse skupaj prezira! In sam je!“

„Če to ni past!“ premišljuje d'O.

„Past ali ne!“ krikne Schomberg. „On je, in meč v roke!“

Bil je pa zares de Bussy, ki je brezbrižno, vsaj navidez brezbrižno, jahal in ki je zares na svojo roko odposlal svoje prijatelje, ki so ga bili popreje spremljali. Drugega orožja ni imel s seboj ko svoj dobri meč in pa kratko bodalo po modi tistega časa, in se je podal na to ježo vkljub opozorilu Saint Lucovemu in se tako izpostavil navalu ogorčenih svojih sovražnikov, pa ne, da poseti kakšnega dekleta, marveč da to noč sprejme pismo, katero mu je kraljica Navarska dostavljala redno vsak mesec na isti dan v spomin njunega prijateljstva. To pismo je sprejemal hrabri plemič vedno osebno v stanovanju glasnikovem, da ne škoduje dobremu imenu prijateljice.

Brez vznemirjenja je prejahal ulico Saint Antoine, ko je v temni ulici Sainte Catherine njegovo ostro in izvežbano oko naenkrat zapazilo pet senc ob zidovju. V zares srčnih srcih se v trenutkih največje nevarnosti pojavi neobičajna ostrost in jasnost opazovanja in mišljenja. Bussy prešteje sence ob črnem zidu: „Ena, dve, tri, štiri, pet! Ej, visoko me cenijo, in povrhu imajo gotovo še svoje lakaje skrite za zidom! Ti bodo prileteli na prvi klic svojih hrabrih gospodarjev! Deset na enega, ali najmanj pet! Vidiš no! Pošteni Saint Luc me torej ni varal, in čeprav mi morda on prvi zabode svoj meč v trebuh, mu vendar porečem: Hvala za opozorilo, plemič!“

V takšnih mislih je nadaljeval Bussy svojo pot, kakor da ga vse skupaj nič ne briga, toda pod plaščem je segel za orožjem in se pripravil. Ta hip vikne Schomberg: „Meče v roke!“ Pajdaši ponove njegov vzklik in planejo proti došlecu. „Halo, gospoda!“ jih pozdravi de Bussy s svojim jasnim, nekoliko mrkim glasom, „ubogega Bussyja hočejo torej umoriti? Iz zasede? No, vidim, vi hočete umoriti divjega vepra na lovu! Prav, prav, gospoda, toda popreje bom tudi jaz razparal s svojim čekanom kakšen trebuh, to prisegam, in vi veste, da sem jaz svojo besedo še vedno držal!“

„To je mogoče!“ pravi Schomberg. „Vkljub temu pa si ti prav nevljuden gospod, d'Amboise, ko tako z nami govoriš s konja, mi pa te poslušamo na tleh stoje!“ Pri teh besedah pa že vrže svoj kratki široki nož, ki švistne po zraku in se s celim rezilom zarije konju v vrat in mu preseka žilo. Konj jekne in se zruši v hipu na tla. Vedno na vse pripravljen, pa že stoji Bussy na nogah, z mečem v desnici bodalo v levici, plašč pa je že omotal okrog levice, kakor za ščit. To je bila znana „preža“, s katero so z dvojnim orožjem nastopili v borbo sabljači in mečevalci tiste epične dobe.

„O, nesrečnež, to je moj najljubši konj! To mi plačaš, paglavec!“ Schomberg, ki se je Bussyju približal do meča, ne da bi bil računal s tem, da drži Bussy meč s skrčeno roko, se ne more več umakniti, niti prestriči sunka. Bussy sune in zabode konico meča Schombergu v bedro. Schomberg krikne. „No?“ vpraša Bussy. „Vidiš, jaz držim besedo. Prvi je že porezan. Ti mojega konja v vrat, jaz tebe v bedro, enako za enako!“ Pri teh besedah Bussy za korak odskoči, se postavi ob zid, da ima zavarovan hrbet, in navali z desetimi zaporednimi sunki in udarci na vse strani ter trikrat začuti da

je sunil v mehko in zadel. Enkrat pa je pogledal radi pozicije po tleh, in ta hip je zadostoval Quélusu, da je tudi on zadel.

„Zadet je!“ se oglasi Quélus radostno.

„Da, v plašč,“ pravi Bussy, „kakor zadevajo ljudje, ki se sami boje rane!“ (Svoje rane ni hotel priznati.) Ob enem se obrne in s svojim poveže z naglo finto meč nasprotnika ter mu ga izbije iz roke. Ni pa mogel izkoristiti tega uspeha, ker so v istem hipu navalili nanj d'O, Épernon in Maugiron. Schomberg je povezaval svojo rano. Quélus pa stopi šest korakov daleč, da pobere svoj meč. Bussy razume, da pride sedaj najhujši napad vse petorice in da je izgubljen, ako se v minuti, ki mu še preostaje, ne umaken nazaj. Zato odskoči nazaj, kar ga oddalji za tri korake od napadalcev, ali štirje meči ga takoj zopet dosežejo, toda že prekasno, kajti v drugem skoku je Bussy že dosegel varni zid, ob katerem je stal, smehljal se, kakor Ahil ali Roland, in odbijal udarce mečev, ki so krožili okrog njegove glave.

Vendar je začel čutiti, da slabi, na čelo mu je pričel stopati hladnejši znoj in preko oči mu spreleti oblak. Njegova rana se je pričela javljati. „Aha, ti kolebaš!“ vikne Quélus, ki to zapazi. „Sodi sam!“ odvrne de Bussy, plane in udari Quélusa po glavi z ročajem meča, da se Quélus brez jeka zvrne po tleh.

Potem navali iznova, besen kakor ranjen vepr, krikne in plane iznova naprej med svoje napadalce, meč mu zažvižga v strašnem krogu, d'O in Épernon odskočita, Maugiron pa je tačas vzdigoval Quélusa in ga podpiral. Bussy z nogo zlomi Quélusov meč, Épernona pa sune s konico v podlaket. Za trenutek je bil zmagovalec, ali Quélus se je tačas že popravil in pobral Épernonov meč, Schomberg se s povezano rano vrača v borbo in zopet blisknejo štirje meči proti napadencu. Bussy drugič začuti, da je izgubljen. Zato podvoji svojo moč, da si zopet pribori umik k zidu, in se umika korak za korakom ter odbija sovražne sunke in udarce. Čelu mu je že ledeno, čez oči mu lega rdeč oblak, meč več ne šine vsakokrat točno le v oni smeri, katero mu predpisuje že izmučeni um. Z levico seže Bussy za sebe, da se nasloni ob zid, in začuti njegov hlad. Ali na njegovo začudenje se ta zid poda, ... kakor da se odpirajo neka vrata? Nova nada se pojavi Bussyju in poživi njegov odpor. Za hip se njegovi udarci in sunki podvoje in podesetorijo, da se vsi meči napadalcev umaknejo, ta hip pa Bussy z nogo in levico pritisne za sebe, vrata se udajo in Bussy skoči zanje, z bliskovito naglico sune vrata, da tresknejo, in porine zapah. Minulo je. Bussy je izven opasnosti. S tem je zmagal.

Ko pogleda skozi zamreženo linico v vratih, vidi spačena in bleda lica svojih sovražnikov, ter še sliši njihove besne sunke z mečem v hrastove, okovane dveri, krike besa, kletvine, hropenje. Vse zaman. Z mečem tudi petorica takega zapaha ne odrine. Potem se mu zazdi, da se majejo tla pod nogami, da pada zidovje nanj. Še tri korake stori naprej v negotovo, je na nekakšnem dvorišču ali veži, potem mu zmanjkajo tla pod nogami in zavest v glavi, in po nekakšnih stopnicah se zakotali z ropotom v težkem padcu, katerega več ne čuti. Nad njim je mrka noč in globoka nezavest.

III.

VČASIH NE VEŠ, ALI JE RES, ALI PA SI LE SANJAL!

Predno je padel, je Bussy še instinktivno — kajti zavedal se za ta čin ni več dovolj — instinktivno torej je še nekako dobil svoj žepni robec in ga vtaknil med pas in rano, iz katere je nevzdržno in obilno rdeče curljalo. Toda izgubil je bil že toliko krvi, da mu tudi ta zasilna obveza ni več pomagala in da je padel v nezavest. Ne vemo pa, ali je še dalje delovala njegova podzavest, ali pa ga je vzdrževala vročica, v katero je kmalu zapadel, gotovo je, da se mu je utisnilo v spomin, kakor da vidi ali sanja, in da se vrste okrog njega slike, ki nikakor niso nevšečne.

Veliko zalogo blaga najdete za moške in ženske obleke
v obćno znani trgovini
R. MIKLAUC
Ljubljana
Lingarjeva ulica - Pred škofijo
(zraven knezoškofijske palače).
Zanesljivo poštena in prijazna postrežba.
Tvrdka prodaja samo **v tej hiši** v lastnih prostorih. 6142/a

Išče se agilen zastopnik
za Slovenijo ali vso Jugoslavijo, **za zalogo**, prodajo in uveljavo. Patent-gumi iznajdbe v komadih, s katero se takoj popravi vsak defekt vseh zračnih cevi, avto-motociklov, kolesnih itd. — **Potreben kapital 25 do 30 tisoč dinarjev.** Upeljani pri grosistih, avto in kolesarske stroke imajo prednost, ker se dajo tudi drugi predmeti v samoprodajo. **V Jugoslaviji brez konkurence.** Ponudbe pod **„Velox“** na upravo «Jutra». 6363 a

Slavonska hrastovina,
okrogla in razžagana, v kurantnih dimenzijah, **se išče za takoćo dobavo.** 6365a
Ponudbe sprejema **„Juvavum“**, lesna industrijska družba z o. z. **v Salzburgu, Getreidegasse 25.**

Moda predpisuje kožuhovino!
Isto si morete zaradi solidnih cen najlaže nabaviti pri tvrdki **L. Rot, Gradišče.**
Specialna zaloga kožuhovine do najfinejših vrst.
Kožuhovinaste jope, boe in vratniki.

Šentjanški premog
vseh vrst in vsako množino, v čisto opranem stanju nudi, za takojšnjo dobavo
Prodajni urad šentjanškega premogovnika
AND. JAKIL
Ljubljana, Krekov trg 10 1018-a

Dežne plašče, dežnike, čevlje
ter razno **modno** in **galanterijsko blago**
nudi najugodneje tvrdka 5670a
JAKOB LAH
Maribor
Glavni trg štev. 2.

DRVA
trboveljski premog
H. Petrič
LJUBLJANA
Gosposvetska c. 8
Telefon 343.

Strešno lepenko lesni cement
dobavlja najceneje v vsaki množini 5981a
Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ul. 22. Tel. 513.

OBJAVA.
Za jesensko in zimsko sezono priporočam svojo bogato zalogo storjenih oblek za gospode, dečke in otroke, modnih raglanov, usnjenih suknjičev, sukenj «Hubertus», gumastih plaščev, kakor tudi otroških raglanov.
Za naročila po meri imam bogato zalogo najraznovrstnejšega angleškega in češkega blaga. 6065a
Za moderno prvovrstno izvršitev jamči
Franc Cverlin
krojaški mojster
Maribor, Aleksandrova c. 28.

Najstarejša slovenska **pleskarska in ličarska delavnica**
IVAN BRICELJ
Dunajska cesta 16
se priporoča. za izvršitev točna. Cene zmerne.

— KR. DVORNI DOBAVITELJI —
STOCK COGNAC MEDICINAL D. D. SLAV. POŽEGA
STOCK
ČOKOLADA IN BONBONI
COGNAC MEDICINAL
JAMAICA RUM
CHINA ČAJ
ZNAMKA „STOCK“ JAMČI ZA NAJBOLJŠE KVALITATIVNO BLAGO!

63 8a
Umetniški atelje za narodne in moderne vezenine
Božene Kopačeve v Kranju
nudi bogato izbero orig. umetn. predtiskarij po narodnih in modernih motivih v vseh pripadajočih tehnikah. Kompletne garniture iz finega domačega in češkega platna. Ročno slikanje na svili in baržunu. Monograme vseh vrst. Vezenje perila za neveste itd.
Domače podjetje! Brezkonkurenčne cene! Ceniki zastonj!

Poskusite! Konkurenčne cene! Ne bo Vam žal!
Zaloga vseh vrst **sira** konzerviranih **rib** **čokolade** **čaja** **likerjev** **vin v steklenicah** **šampanjca** **ruma** in **konjaka**
Vse vrste mesnih izdelkov, kompotov, marmelad, konzerviranega sočivja itd.
na drobno in na debelo
nudijo
trgovina na Vodnikovem trgu, tej nas roti stoječi paviljon in paviljo na križišču Rimske in Tržaške ceste. 6029/a
Antonija Pibernik.
Vsak dan sveže **čajno maslo** in **kranjske klobase** vsako sredo in soboto priznano najboljše domače **jeternice** **pečenice** **krvavice** in **riževke**
Izdelki domače tovarne „GLOBUS“ na Vrhniki.

Slovito **Kamfor-kremo**
kraljice Marije
za negovanje obraza, nadalje parfume, vsa lasna dela, specijalniteta: lasne obročke in kite v vseh barvah, priporoča 1888/a I
ALEKS. GJUD ml.
higienično urejeni moderni damski česalni salon **v Ljubljani, Kongresni trg štev. 6.**
Odprto: od ½8. do 12. ure in od ½2. do 7. ure, ob sobotah do 8. ure zvečer.

NOVO! NOVO!
Največje zanimanje
vlada za zgradbo stanovanjskih hiš v sistemu
„SEIDEL“
ker je zidanje v tem sistemu tehnično in ekonomsko dovršeno, najhitrejše in najcenejše. Splošno pozornost vzbujajo 1945/a
nosniki sistema „SEIDEL“
kateri nadomeščajo lesene stropnike, železobetonske preklade itd. Natančnejše podatke dobite pri stavbnem podjetju **JAKOB ACCETTO**, sin **Ing. Viktor Accetto** in drug, Ljubljana, Tabor št. 2.
Stopnice - SEIDEL - ograje.

Najboljši angleški premog
(7800 kalorij) in
prvovrstni koks engros
dvakrat izdatnejši od domačega premoga, po najnižjih cenah, takoj dobavljiv.
Naročila in pojasnila
ing. A. ŠTEBI, Ljubljana
Dunajska cesta 1a. 5017a

VINO 5784/a
letniki 1921, 1923 in 1924
iz Jeruzalemskih in Ljutomerskih vinogradov
ima vedno po najugodnejših cenah v zalogi
Lovro Petovar, Ivanjkovci.

Pravkar zopet došle zadnje novosti damskih klobukov v apartnih oblikah in modnih bravah
Novosti usnjenih in športnih klobukov
Zalni klobuki stalno v zalogi
Modni salon
Marija Götzl
Ljubljana, Kongresni trg št. 8
Preoblikanja in popravila točno po naročilu in najhitrejši postrežbi
Oglejte si bogato zalogo v salonu!
Cene brezkonkurenčne 5746a

Prometni minister Andra Stanić izročil progo Ormož-Murska Sobota prometu

Ob ogromnem navdušenju prebivalstva je bila včeraj otvorjena prva nova železniška proga v Sloveniji po ujedinjenju

Ljutomer, 22. novembra.

Med velikim navdušenjem prebivalstva ter iskrenimi ovacijami kralju in državi je odšel danes iz Ormoža prvi vlak v Mursko Soboto. Prekmurje je zvezano z materjo Slovenijo in tej prijazni in bogati naši pokrajini se bliža doba novega gospodarskega razmaha in procvita. Na vsej poti je vladalo med narodom in udeleženci slavja pravo praznično razpoloženje, kateroga niti najmanj ni motila abstinenca oficijelnih klerikalnih krogov.

Progo sta otvorila v imenu vlade minister prometa inž. Stanić in minister za šume in rude dr. Žerjav. Udeležilo pa se je slavnostne otvoritve več sto oseb, med njimi minister n. r. dr. Kukovec, veliki župan mariborske oblasti dr. Pirkmajer, veliki župan ljubljanski dr. Baltič, šef oddelka za Slovenijo v notranjem ministrstvu dr. Svetek, generalni direktor državnih železnic Ilić, ravnatelj državne železnice ljubljanske direkcije Vrečko, načelnik gradbenega oddelka prometnega ministrstva Jevtović, šef oddelka za trgovino in industrijo dr. Marn in za finančno delegacijo dvorni svetnik Bonač, za Trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani predsednik Knez, sanitetni šef ljubljanski dr. Katičić, oblastni načelnik JDS dr. Lipold iz Maribora, ravnatelj Jelenc, deputacija UJU, župani naših avtonomnih mest dr. Leskovar iz Maribora, dr. Hrašovec iz Celja, dr. Senčar iz Ptuja, dalje dr. Pipuš ter g. Križanič za industrijsko zvezo v Mariboru, zastopniki kulturnih in gospodarskih organizacij in korporacij iz vse mariborske oblasti.

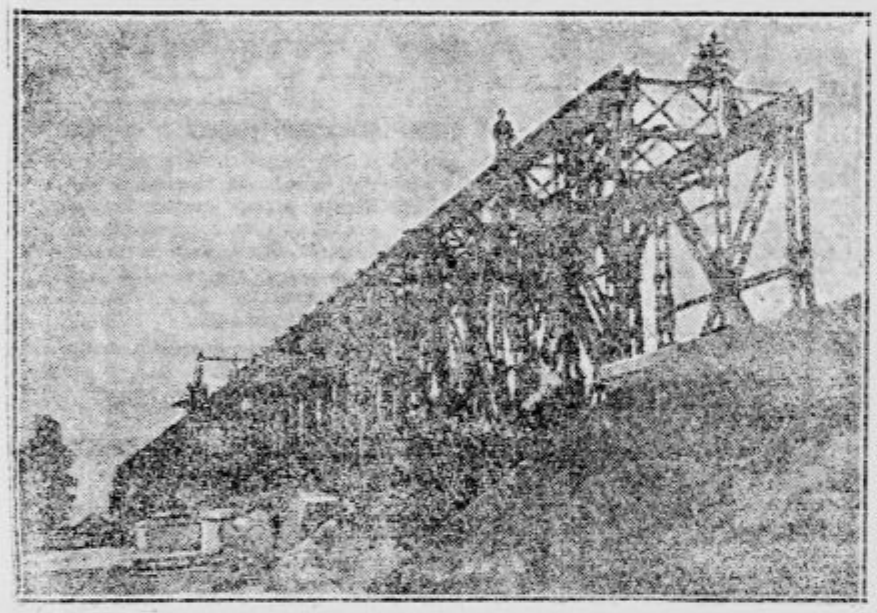

Veliki železniški most čez Muro pri Verženju.

Minister Stanić otvori promet.

Pri slavnosti sta sodelovali na vsej poti dve godbi, ki sta potovali z vlakom, in sicer železničarska godba iz Maribora in vojaška godba iz Varaždina ter znani Devov kvartet iz Maribora. Otvoritvena slavnost se je oficijelno pričela v Ormožu, kjer je bil kolodvor v zastavah in zelenju. Del gostov je prispel že sinoči in je prenočil v Ormožu, drugi so došli z današnjim jutranjim vlakom iz Maribora in Ljubljane. Dobre pol ure za tem je prišel posebni vlak z ministroma Stanićem in dr. Žerjavom. Dr. Žerjav se je pridružil ministru prometa na Pragerskem. Na kolodvoru je pričakovala goste ogromna množica ljudi, šolska mladina z zastavicami, katerih mavrično migljanje je nudilo naravnost divno sliko. Ko sta ministra izstopila, ju je pozdravil najprej mestni župan Veselič, nato meščansko šolski učenec Brumen in neka ljudskošolska učenka. Oba sta pokorila ministroma lepe šopke. Ravnatelj ljubljanske direkcije Vrečko je javil nato ministru prometa, da je železniška komisija, ki je progo prevzemala našla vse v redu, da je proga sposobna za promet, ter prosi zato, da jo minister otvori. Minister prometa Andra Stanić je prinesel pozdrave in čestitke v imenu kraljeve vlade in povdarjal pomen nove železnice ne le za bližnji okoliš ampak za vso državo. Železnica je viden znak nove dobe, ki je nastopila za naš narod po osvobojenju in ujedinjenju. Povdarjal je dalje veliko zanimanje kralja, ki se je ponovno osebno zanimal za stanje gradbene akcije. (Burni vzkliki Živio! Godba intonira državno himno.) Minister je izrekel končno zahvalo inženirjem, ki so se trudili za zgradbo železnice in nato izjavil: **»S tem otvarjam promet na novi železnici. Promet je otvorjen.«** Burni, oduševljeni vzkliki so sprejeli ministrovo ugotovitev.

Prva vožnja.

Gostje so zasedli nato slavnostni vlak, ki je stal pripravljen z dvema lokomotivama. Lokomotivi in dolga vrsta vagonov so bili vsi v zelenju, vencih in zastavicah. Med sviranjem obeh godb, med mahljanjem zastavic, burnim vzklikanjem občinstva v vlaku in na peronu, se je začel vlak pomikati po novo otvorjeni progi. Kakih 100 m vozi vlak po stari progi proti Kotoribi nato zavije na levo med Gorice, to divno slovensko zemljo, s plodnimi griči, z njivami, gozdiči in vinogradi.

Po 10. minutah vožnje prva postaja Pavlovci. Mavrično lesketanje zastavic v rokah dece, ki pozdravlja z žarečimi obrazi in poje narodno himno. Godba igra navdušene koračnice. Ministra in številni drugi gostje izstopijo. Nadučitelj Porekar pozdravi v imenu učiteljstva in mladine. Mada deklica izroči ministroma šopke. Minister dr. Žerjav se zahvali za pozdrave in čestitke kraju in okolici na novi zvezi, ki bo še pospešila gospodarski razvoj. Ruski delavci ki so bili zaposleni na progi, so pripravili za goste simpatično presenečenje. Pozdravili so jih po staroslovanskem običaju s kruhom in soljo ter z otožnimi ruskimi, na stepe spominjajočimi vzkliki: Huraaa! Huraaa!

Na domu Stanka Vraza.

In zopet naprej med goricami in polji. Postaja Ivanjkovci, ob vznožju slovitega Jeruzalema in domovine Stanka Vraza. Na komaj dograjenem kolodvoru množica ljudstva, slavolok, otroci z zastavami.

G. Lovro Petovar pozdravlja v imenu občinskega odbora, izražajoč zahvalo vsem faktorjem, ki so se trudili za dosego nove proge in povdarja da je veselje tamošnjega prebivalstva tem večje, ker otvarjajo železnico možje, ki imajo tudi osebno poseben zaslug za njo. Zlasti ga veseli navzočnost ministra dr. Žerjava, ki je ves čas neumorno deloval za dograditev železnice. Njemu in vsem drugim iskrena hvala. Minister dr. Žerjav se spominja v svojem govoru predzgodovinske proge. Povdarja, da stoji postaja v neposredni bližini doma Stanka Vraza, ki je bil eden prvih pobornikov za jugoslovensko idejo, ki je v svojih posledicah ustvarila našo današnjo svobodno državo. Da bo država še bolj močna, vez med njenimi narodi še bolj trdna, bo mnogo pripomogla tudi ta železnica. Mlada deklica in deček izročita obema ministroma s kratkim nagovorom lepe šopke. G. Petovar povabi vso družbo v nalašč za to prirejeno lopo, kjer jo pod skromnim imenom zakuske bogato pogosti. Pozdravi jo še enkrat sedaj kot hišni gospodar, njegova ljubeznjiva soproga in hčerki pa strežejo. Le prehitro opominja potni maršal g. Deržić k odhodu.

Pot se vije počasi navzgor, tik ob gričku za Vrazovim domom. Na postaji Žerovinci pozdravljata šolska upravitelja Čulk in Gabrijelčič, ki povdarjata srečo Prekmurja, da je dočakala ta izredno važen dan in prosita, da izročita ministra kralju iskreno zahvalo. Šolska mladina poje himno, maha z zastavicami, njena zastopnika pa izročita ministroma šopke. Minister prometa Stanić se zahvali, prinašajoč čestitke in pozdrave kraljevske vlade. Povdarja, da preveja Beograd ista radost ob otvoritvi današnje proge, kot je vladala tam ob otvoritvi za Srbijo tako izredno važne proge Veles-Štip.

Prometni minister inž. Andra STANIĆ, ki je zastopal vlado pri otvoritvi nove železnice.

Minister za šume in rude dr. Gregor ŽERJAV, ki je zastopal vlado pri otvoritvi nove železnice.

Za Žerovinci se proga še bolj vzpne. Po velikem nasipu gre preko male dolinice. Čujejo se vzkliki Semmering, Semmering. Smo sredi ljutomerskih goric. Od daleč pozdravlja ponosna šolska palača, ponos Ljutomera.

Ljutomerski župan pozdravlja ministra.

V ovinku se vije proga okoli trga. Vlak se ustavi precej daleč izven trga. Trg sam v zastavah, kolodvor poln ljudi, mladina, požarna bramba, fantje na konjih. Tu srečamo zopet prve lokomotive s stare radgonske proge. Divno sliko nudi mahanje s klobuki, robci, zastavicami. Trški župan dr. Stojan povdarja v svojem pozdravu: »Prišlo je odrešenje, tako željno pričakovano. Miklošičev rojstni kraj je moral doslej, ako je hotel k svojim bratom, iti preko tuje zemlje. Sedaj hodi na posete k svojcem po lastni zemlji!« Izreka vsem prisrčno dobrodošlico. V imenu okrajnega zastopa in okoliških občin pozdravi načelnik g. Joško Raih, v imenu krajevne organizacije JDS dr. Stanjko, pozdravljajoč v obeh ministrih tudi zastopnike narodne fronte. Živio! vzkliki spremljajo vse govore. Minister dr. Žerjav se zahvali za veličasten sprejem. Človek, ki se dolgo bori za kako stvar in jo naposled doseže, nima pravega umevanja za to, kar je dosegel. Današnji sprejem nam kaže, da to ni tako. Ljudje se zavedajo velikega trenotka, ki so ga doživeli, da jim ni treba več potovati preko Avstrije. Ljutomer postane važno gospodarsko in prometno križišče in središče. Naj bo tudi središče v nacionalnem oziru, naj gori narodna misel z ognjem, ki je lasten sloviti jeruzalemski trti. Burni vzkliki: Živio Žerjav! Živio Stanić! Živio kralj! zaključijo govor. Med sviranjem godb in vzklikanjem je vlak počasi odpihal dalje.

Med slovenskimi Šumadinci.

Par kilometrov vozi po stari progi, nato jo pa osmeri na desno v brezkončno ravan. V Verženju ga zopet pričakuje množica ljudstva, s požarno brambo in trško gardo. Župan Cmrekar prosi ministra: »Sporočite kralju, da žive tu potomci onih ljudi, ki so se pred stoletji združili s hrabrimi Šumadinci v skupnem odporu proti Turkom. V spomin imamo še danes svojo trško gardo. Nova železnica, ki smo jo danes dobili nam bo omogočila, da bomo tudi v bodoče branili svoje svetinje ,kjer in kadar bo treba!« V imenu krajevne organizacije JDS pozdravlja načelnik Vunderl, v imenu garde načelnikRšen. Govorita še zastopnik požarne brambe iz Bunčanov, ter župan prekmurske občine Ižakovci. Minister dr. Žerjav se zahvali za iskren sprejem in opozarja prebivalstvo na dobroto, ki jo ima v obeh na novo zgrajenih mostovih preko Mure. Pozivlja ga, naj čuva obe mostiščici kot zenice v svojih očeh. Spominja naj se in zaveda, da se pretaka v njegovih žilah šumadijska kri. Živel Verženj! Živela trška garda! Burno vzklikanje, godba, garda odda salvo v slovo in vlak odpelje dalje. Kmalu pride med grmovje in drevje. Bliža se Muri. Po impozantnem železniškem mostu prepelje Muro, nekdanjo mejno reko, ki pa od danes naprej ne tvori nikake meje več. V Prekmurju smo. Tik mostu pozdravljajo prvi domačini. Prav polagoma vozi vlak mimo Dokležovja, kjer stoji ob progi pozdravljajoča šolska mladina, ki poje in maha z zastavicami.

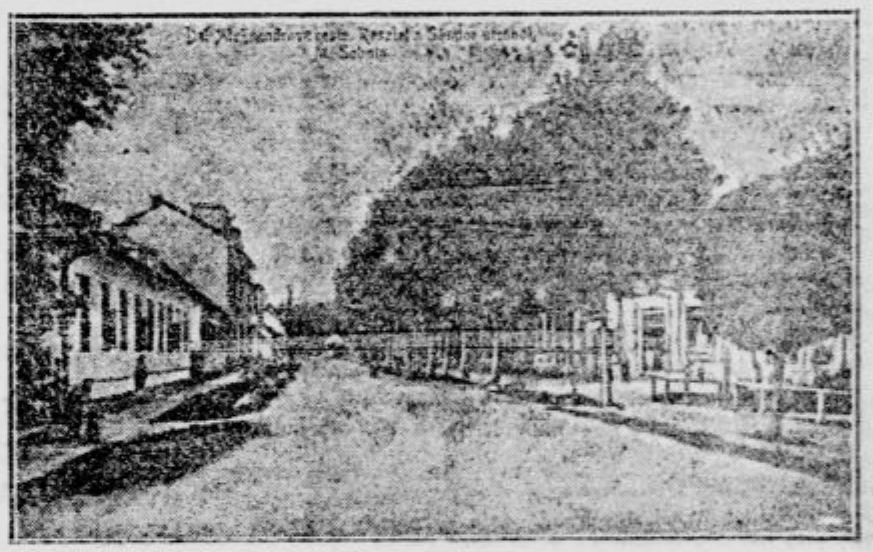

Aleksandrova cesta v Murski Soboti.

Postaja Beltinci. Bivši poslanec župnik Klekl ima lep govor, čigar vtis pa pokvari politična nestrpnost in nekulturnost. Mlad fant pozdravi v imenu okoliških občin. Burno veselje zavlada med mladino, ko jo pozove spremljajoče uradništvo, da sme, v kolikor je prostora, na vlak. Mnogi med njimi se vozijo prvič in bodo pomnili gotovo vse življenje, kdaj so se vozili ob otvoritvi proge in še brezplačno povrhu. Vlak je preoštevilen do skrajnosti in obe lokomotivi sopihata in sopihata ter težko vlečeta svoje breme.

Na cilju v Murski Soboti.

S približno polurno zamudo prispemo v Mursko Soboto. Že par sto metrov pred kolodvorom tvori ljudstvo šnalir, peron sam je napolnjen do zadnjega prostorčka, prava gnječa vlada povsod. Domača godba svira, ljudje vzklikajo, deca pozdravlja z zastavicami. Gerent občine odvetnik dr. Šömen pozdravlja došlece, oba ministra in prosi, da sporočita v Beogradu, kako veselo in kako hvaležno ji je prekmursko ljudstvo za veliko dobroto, ki jo je dobilo z novo železnico. Prometni minister Stanić se mu kratko zahvali, prinašajoč pozdrave iz cele države s prestolnico na čelu. Povdarja, kako je naša hrabra vojska svoječasno osvobodila Prekmurje, a njeno delo je bilo le polovično, dokler ni bilo z današnjim dnem ujedinjenje tudi gospodarsko omogočeno. Želi, da prinese nova proga Murski Soboti in vsemu Prekmurju čim večje blagostanje. V lepem sprevodu z obema godbama so se podali nato domačini in gostje v mesto, kjer je bila v hotelu »Dobraj« priredena mala zakuska. V imenu JDS je pozdravil predsednik sobotiške organizacije dr. Škerlak v lepem pomenljivem govoru, za katerega se mu je zahvalil minister Žerjav.

Ob pol 15. se je vrnil vlak nazaj do Ljutomera, kjer se vrši sedaj slavnostni banket. Ob 21. se gostje zopet odpeljejo.

Proti obolenju ledvic
je najsigurnejši pripomoček
RADENSKA ZDRAVILNA VODA.

Prometno gospodarski pomen nove železnice

Eden najhujših nedostatkov v naši mladi državi v prvih letih po osvobojenju je bilo pomanjkljivo železniško omrežje. V splošnem smo imeli ob osvobojenju že precej železnic, toda zgrajene niso bile s stališča potrebe naše domače zemlje, temveč s stališča interesov tujih dežel. To velja prav tako kot za ostale pokrajine tudi za Slovenijo. Ob osvobojenju se je pokazala takoj nujna potreba odstraniti te pomanjkljivosti, in zadovoljni smo lahko, da se je z novo progo Ormož—Ljutomer—Murska Sobota izvršila prva, najnujnejša izpopolnitev našega železniškega omrežja.

Ko so se od glavne proge južne železnice gradile stranske proge, se je postavila tudi železnica Spielfeld—Strass—Radgona, ki se je kmalu podaljšala do Ljutomera. Ta proga se je gradila s stališča Gradca, ne Maribora, bližjega večjega gospodarskega središča. Posledica tega je bila, da se je Mursko polje in vsa severna stran Slovenskih goric vedno bolj spajala ekonomsko z Gradcem, kamor so se izvažali osobito drobni gospodarski proizvodi, perutnina, jajca, sadje itd.

Mirovna pogodba saintgermainska je potegnila mejo ob Muri med Spielfeldom in Radgono ter pridelila spodnji del železnice Avstriji, nam pa je ostal le gornji konec železnice med Radgono in Ljutomerom. To je pomenilo veliko prometno in gospodarsko neugodnost za vse Mursko polje in severni del Slovenskih goric, ki sta bila odtrgana od svoje dotedanje glavne prometne in gospodarske žile. Zato je zavladala tamkaj velika nezadovoljnost. Vzdrževanje prometa z Mariborom preko avstrijskega ozemlja je nudilo le silno neprikladno nadomestilo.

Nič manjša ni bila kalamiteta s prometom v Prekmurju. Tu je ostala nam samo proga od Murske Sobote do Hodoša, odkoder se nadaljuje v notranjost Madžarske. Madžari so gradili svoje železnice popolnoma z nacijonalnega stališča; železnice v Prekmurju nalašč niso zgradili do vzhodnoštajerske meje, marveč so jo zaključili najmanj deset kilometrov prej, da na ta način onemogočijo ali vsaj ovirajo občevanje prekmurskih Slovencev s štajerskimi in jih indirektno prisilijo k občevanju z madžarsko notranjostjo. Zato je postajalo tudi Prekmurje gospodarsko vedno bolj navezano na madžarski vzhod in je vsled tega novo mejo občutilo kot prometno in gospodarsko zelo neugodno. Težava je bila tem večja, ker se na prekmursko železnico niti premog ni mogel dovažati, tako da se promet po progi Murska Sobota—Hodoš ni mogel vršiti. Edino nadomestilo je bila avtomobilska zveza Murska Sobota—Dolnja Lendava, odkoder vodi železnica mimo Murskega Središča na Čakovec.

Z novo progo Ormož—Ljutomer—Murska Sobota se rešita oba problema naenkrat. Doslej mrtvi železniški progi Ljutomer—Gornja Radgona in Murska Sobota—Hodoš postaneta del živega železniškega organizma; iz Gornje Radgone ter iz Hodoša bo po 22. novembru mogoče potovati direktno po železnici v Maribor in Ljubljano in Zagreb ter po vsej državi. S tem nastopijo za prodajo raznovrstnih kmetijskih proizvodov zopet normalne možnosti, kar je za predel, ki proizvaja zgoraj navedene produkte obilo čez lastno potrebo, velike važnosti. Odslej bo mogoče vse to izvažati preko Ormoža bodisi na Zagreb kot na Maribor ali v inozemstvo proti zapadu. Gospodarsko je tedaj nova proga neprecenljivega pomena; z njo postanejo naši obmejni sorojaki, njih najmanj 150.000 po številu, tako rekoč šele enakopravni sodržavljani.

V obmurskem in prekomurskem delu Slovenije, kjer je prebivalstvo zelo gosto naseljeno, se šele sedaj odpro možnosti za razvoj večje obrti in industrije. Radenska Slatina bo mogla šele sedaj znova priti do veljave in se eksploatirati kakor je kakovosti primerno.

In ne sme se prezreti, koliko uslugo pomeni nova železnica vprav v pomurskem predelu. Potovanje v Prekmurje sedaj ne bo več najneprijetnejše potovanje, kar si ga je v Sloveniji mogoče privoščiti. Naposled je bila v vojaškem oziru nova proga brezpogojno potrebna, da se ta del pokrajine uvrsti smotreno v obrambni sistem.

Z novo železnico pa ne dobimo le okrog 80 km dolge lokalne proge, marveč hkrati novo železniško zvezo z Madžarsko, zakaj železnica preko Hodoša vodi po Madžarski proti Pešti, proti severu pa ima priključek na avstrijske železnice. Seveda pa pomen te zveze daleč zaostaja za drugimi koristmi, zakaj direktnih zvez z Madžarsko imamo drugje že obilo, tako da temu ni pripisovati nikakega večjega pomena.

Naposled je z nacijonalnega stališča pozdravljati novo železnico kot najvažnejši dogodek izza samega osvobojenja. Z njo se šele prično pravi intenzivni stiki med Prekmurjem in ostalo Slovenijo, z njo se bo šele moglo uvesti ono notranje izenačenje med predeli to- in onstran Mure, se bo mogla do temelja uničiti dediščina madžarske dobe in se zgraditi celotna slovenska in jugoslovanska skupnost. In to je naposled za nas najtehtnejši argument, to je bil oni moment, ki je povzročil, da smo zasledovali napredovanje gradbenih del s tako velikim pozornostjo ali celo nestrpnostjo in da je danes pozdravljeno dogotovljeno z iskrenim veseljem in največjimi nadami. Z njo se je napravil velik korak dalje v smeri popolne notranje nacijonalne konsolidacije.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 22 novembra 1924 — Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	773·9	—1·6	sever	več. jasno	—
Ljubljana .	14.	771·6	0·2	brez vetra	več. oblač	—
Ljubljana .	21.	772·7	—1·2	brezvetra	več. jasno	—
Zagreb . .	7.	771·1	—3·0	zapad	„	—
Beograd .	7.	770·2	—4·0	„	„	—
Dunaj . .	7.					—
Praga . .	7.	773·5	—5·0	jugzap.	dež	1·0
Inomost .	7.					

V Ljubljani barometer višji temper. višja — Solnce vzhaja ob 7·13 zahaja ob 16·19

V preteklem tednu, počenši z nedeljo, se je mraz pri nas le še poostril, tako da je dosegel 4 do 5 stopinj pod ničlo, v petek pa celo 7 do 8 stopinj pod ničlo. Mraz se je toliko povečal, ker se je veliki maksimum zračnega tlaka, ki se drži že nad štirinajst dni nad Evropo, premaknil nekoliko proti jugu in jugozapadu, kar je privedlo shlajene zračne plasti iz Rusije daleč na jugozapad. Val mraza se je v prvi polovici tedna razprostrl preko Srednje Evrope čez Holandijo tja do sredine Anglije in preko vse Francije tja do srede Španije, London, Pariz, Bordeaux in celo Milan, Genua in Firenze ter Madrid so imeli par stopinj mraza. V drugi polovici tedna pa je vpliv velike depresije, ki se je pojavila daleč na severu, segal vedno bolj proti jugu, močni jugozapadni veter je odpihal mrzel zrak nazaj proti vzhodu in toplejše južno vreme je nastopilo v Angliji, Franciji in Nemčiji in se koncem tedna razširilo do Alp; na severnem vznožju Alp je že v petek ponekod deževalo, nekoliko vzhodneje, v Češkoslovaški in Poljski pa še snežilo. Južno od Alp se je obdržal mraz, a se je vendarle koncem tedna omilil; postal je tem manj neprijeten, ker je ponehala burja.

Nad toplejšo južno Evropo je ostal ves teden nizek zračni pritisk, katerega središče se je nahajalo večinoma nad Grčijo. Zato je imel ves Balkanski polotok ves teden obilne padavine, v severnem delu sneg, ki je v Srbiji in Bolgariji padel v zelo velikih množinah, v južnem, primorskem delu pa dež. Koncem tedna, ko se je južna depresija prestavila nad Črno morje, se je snežni metež razširil na večino južne Rusije. Nad vso Rusijo se je mraz naposled še izdatno pojačil, tako da kaže na mnogih krajih termometer že do 15 stopinj pod ničlo.

Zaradi dosedanjega mraza sklepati na izredno mrzlo zimo je povsem neutemeljeno, zlasti ker razen v jugovzhodnem delu nikjer še niso padle večje množine snega. Lani smo imeli v tem času že obilo snega, a je vendarle brž nato sledilo zopet zelo toplo vreme.

*

Vremenska napoved za nedeljo: Pretežno oblačno, semintja deževno. Toplo. Močni zapadni vetrovi. Splošen vremenski značaj prihodnjih dni. Toplo, močni zapadni vetrovi, napredujoče poslabšanje. Zboljšanja le kratka.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozović. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Ko bi mogli osebno z vami govoriti 2043a

bi vam lahko razjasnili, kako slabo storite, ako pri izbiranju mila niste oprezni in kako škodljiva so dostikrat slaba mila! Če želite strokovnjaško izkušeno MILO LEPOTE IN ZDRAVJA, tedaj poizkusite eno od petih vrst FELLERJEVEGA ELSA-MILA V OBLIKI STEKLENIC. Elsa-lilijino mlečno milo, Elsa-glicerinsko, Elsa-boraksovo, Elsa-katranovo in Elsa-milo za britje. Vsaka vrsta teh mil z zakonom zaščiteno znamko prijetno diši, je zelo štedljiva, se izvrstno peni, osvežuje in ohranjuje kožo zdravo ter lepo. Ta mila so najboljše in najfinejše, kar se v milu sploh more dati.

ZA POIZKUŠNJO 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic z zavojnino in poštnino 52 Din, toda le tedaj, če se denar pošlje v naprej, ker je poštnina po povzetju za 10 Din višja.

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar v Stubici Donji, Elsatrg 245, Hrvatska.

S. Malle

Tovarna kožuhovine

Največje podjetje naše države.

Na drobno! Na debelo!

6425. Barvanje kot v Leipzigu, strojenja, konfekcijoniranje. Popravila preobnove, kožuhovinasti obrobi in obšivi, modeli.

Naročila, prodaja in nakup kož:

LJUBLJANA, Sodna ulica št. 5.

✠ 6458a

Naša ljubljena dobra hčerka, oziroma sestrica, gospodična

ELA CERAR

je danes ob pol 2. uri popoldne po dolgi mučni bolezni previdena s tolažili sv. vere preminula.

Pogreb drage pokojnice bo v pondeljek dne 24. novembra 1924. ob pol 4 uri popoldne iz javne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Žalujoča mati in sestra.

Zahvala.

Za iskreno sočutje, izkazano nam ob smrti sina

Vinka

izrekamo najtoplejšo zahvalo. Nadalje se zahvaljujemo najiskreneje vsem onim, ki so se udeležili pogreba, zlasti gg. dijakom in gasilcem, prav posebno pa še g. ravnatelju srednje kmetijske šole Sadarju, g. dijaku Bešiču in prečastitemu g. župniku Pibru za ginljive govore. 6460a

Voklo, dne 19. novembra 1924.

Žalujoča rodbina **Globočnik.**

✠

Neizprosna usoda je iztrgala iz naše srede preljubo soprogo, oziroma mamico, gospo

Antonijo Černe, roj. Trškan

Pogreb nepozabne pokojnice bo dne 24. t. m. ob 15. uri iz hiše žalosti Kralja Petra cesta št. 32 na okoliško pokopališče.

V Celju, dne 22. novembra 1924.

Pavel Černe, adm. kapetan v p. soprog.

Pavla, Cirila, Danica, Draga, Milan otroci. 6459/a

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sočutja in izkazano sožalje ob smrti predragega soproga, gospoda

Edvarda Staroveški

posestnika in gostilničarja v Podčetrtku

se vsestransko najtopleje zahvaljujem. Posebej se še zahvaljujem prečastiti duhovščini, zastopnikom tukajšnjih državnih uradov, orožništvu, gasilnemu društvu v imenem, zastopstva trške požarne brambe za spremstvo, nadalje darovalcem krasnih vencev ter sploh vsem, ki so spremili nepozabnega ranjkega v tako velikem številu na njegovi poti v večnost.

Podčetrtek, dne 16. novembra 1924.

6437/a Žalujoča Roza Staroveški.

✝ 6457a

Umrl je danes gospod

IVAN FURLAN

sin veleposestnika

po kratki in mučni bolezni v najlepši dobi mladosti.

Pogreb našega predragega bo v nedeljo ob 3. uri popoldne.

Vrbljene pod Krimom, dne 22. novembra 1924.

Žalujoče rodbine Furlanove.

Zastonj! **Ne!** 6010-a

ampak po jako nizkih cenah kupiš različne oblekе, sukanjiče, raglane in dežne plašče

za Miklavža.

Veliko izbero vsakovrstnih oblek za dečke imata po najnižjih cenah samo

LOZAR & BIZJAK v Ljubljani Sv. Petra cesta št. 20.

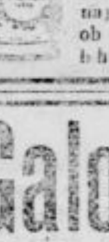

Jelka

za parketo in linoleju najvišji lesk ob otroško lahkem delu.

Galoše

in snežni čevlji so pravkar dospeli ter se dobivajo pri tvrdki **JOS. MORAVEC** V MARIBORU Slovenska ulica št. 12 Popravila galošev in snežnih čevljev se točno izvršujejo. 6462a

Razpečavanje najbolj učinkovitega predmeta za Jugoslavijo **se odda.**

Potreben kapital 10 000 Din. Na vprašanja odgovar a Ploderer v hotelu «Slon» v Ljubljani. 6461a

OBRATOVODJO

za ves tvorniški pogon (Maschinenmeister)

išče veliko industrijsko podjetje v Zagrebu.

Kompetent m ra biti državljan SHS ter teoretično in praktično popolnoma verziran v vseh vrstah parnih kotlov, parnih strojev, zračnih kompresoriev, sesaljk in ostalih tvorniških naprav, nadalje v električnih napravah za razsvetljavo za motorje in prenos sile. Končno mora dokazati večletno samostalno delo v velikih industrijskih podjetjih. 6447a

Ponudbe z naznako plače in ostalih zahtev ter s priloženimi prepisi vseh izpričeval na upravo «Jutra» pod **št. 860.**

Priljubljeni Bonačev beležni koledar je izšel in se dobi

v vseh papirnih trgovinah Slovenije. **Cena 20 Din;** izven Ljubljane se prišteje poštnina. Direktna naročila na I. Bonač, Ljubljana. 6450a

Električna centrala

v prometnem kraju Bele Krajine, poleg železniške postaje, skupaj z žago in z motornim mlinom, **se proda** zaradi rodbinskih razmer. Okolica je gozdnata in bogata z lesom, brez konkurence. — Mlin z dvema paroma kamenja, žaga venecijanka. Razen javne razsvetljave je centrali priklopljeno več kot 800 žarnic in daje ista sijajen dobiček. Cena je nizka, plača se po dogovoru. Ponudbe in vprašanja na naslov «Ante», Karlovac, Ul. sv. Barbare 7.

6439a

Mnogo denarja si prihranite

ako si nabavite **čevlje** in **nogavice**, ki jih ima v zalogi tvrdka 6077a

Anica Traun Maribor, Grajski trg 1.

Nogavice, svilene flor 38 Din.

!! PAPRIKA !!

Nova roba je za 33 %, postala cenejša.

Oskrbite se za jesensko sezono z zajamčeno pristno in dobro papriko po naslednjih cenah: 6454a

prvovrstna	segedinska,	plemenita, sladka	. po 55 Din
„	„	rožnata, polsladka .	„ 35 „
„	„	za goljaš, polmočna	„ 25 „
drugovrstna	„	„ „ zelo močna	„ 20 „
prvovrstna	„	merkantilna, močna .	„ 16 „

Odpremi se v poštnih vrečah iz jute ali v elegantnih pločevinastih zabojih po povzetju od 5, 10, 15, 20 kg.

Na zahtevo pošljem cenik ostalih vrst in vzorce.

G. P. Prodanović, Novi Sad.

Paprika-Export. Futoški put 12.

POHIŠTVO

od najenostavnejše do najboljše izpeljave. Velika zaloga in izdelovanje po lastnih ter tujih načrtih. Pisarniško pohištvo, opreme, posteljna oprema itd.

Razpošiljatve v pokrajino. Ceniki brezplačno.

Na debelo! Na drobno!

Najboljši nakup za zasebnike, trgovce pohištva in tapetnike.

Zaloga pohištva

KAROL PREIS, Maribor

Gosposka ulica št. 20. 1904a

Vsaka beseda 50 par

Mali oglasi

Za „Dopisovanje" in „Ženitve" vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje" in „Ženitve" se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujejo se le mali oglasi, ki so plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znamkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanju priložena znamka za odgovor ter manipulacijske pristojbine (3 Din).

Obrt

Modna krojačnica
za gospode in dame, se priporoča. — Zaloga modnega sukna po najnižjih cenah, postrežba točna. Jakob Keic, Maribor, Stolna ulica št. 5. 2010

Tiskarna
sestoječa iz 2 brzotiskarskih strojev tovarne Mödling, 1 stroja 50/80 rabljenega z v zelo dobrem stanju, 1 stroja 42/52, 1 amerikanke in velikega stroja za rezanje, 1 Heftmaschine, 1 Perforiermaschine ter 3 elektromotorji, opremljeno s vsemi potrebnimi črkami, tiskarskim materijalom ter potrebnimi utenzilijami, se proda po zelo ugodnih pogojih. — „Slaven", d. d., Zagreb, Ilica 52. 1995

MODNI SALON IVANKA STEGNAR
Ljubljana, Rimska cesta 10 priporoča svojo zalogo najmodernejših damskih klobukov. — Popravila najceneje. 1965

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibšer, Ljubljana, Valvazorjev trg. 1947

Mesnica se odda
v najem ali pa se proda z vsem inventarjem. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Mesnica". 24883

Pekarna
z odjemalci (dnevni promet 2000 Din), s stanovanjem, se radi odhoda proda. Pojasnila daje Anton Vork, Zagreb. 25021

Pouk

Od ministrstva za trgovino in obrt koncesijonirana
krojne šole
Židovska ulica 5, sprejema učence krojače in učenke zamudnike do 25. t. m. — Vpisovanje ves dan. Razpošiljanje in izdelovanje najmodernejših krojev za krojače in šivilje. 25135

Službe (dobe)

Išče se
za ugledno malo obitelj starejšo gospo in simpatično hišno pripomoč, ki zna dobro kuhati in druga hišna opravila ter pomaga gospe. Prednost imajo one, ki znajo nemško. Ponudbe s sliko na Ebenspanger, Bjelovar. 24940

Oglasne akviziterje
se išče. Ponudbe pod značko „Kubarska pratika" na podružnico „Jutra" v Celju. 24915

Oglarji
se iščejo za dobo 5 let, ter sekači za napravo lesa za kuhanje oglja. — Ponudbe z navedbo cene od 100 kg oglja z vsem delom zgotovljeno, je poslati na upravo „Jutra" pod „Oglarji". Za odgovor je priložiti znamko za 2 Din 23810

Potniki
kateri imajo že službo potnikov po Sloveniji — ki bi poleg svoje sedanje službe opravljali še drugo potniško službo, naj pošljejo svoj naslov z navedbo, kje so sedaj kot potniki. Drawdin Korošec, Rečica ob Paki. 24956

Odgojiteljico
zdravo in pošteno, išče boljša družina k 3 otrokom od 1 do 5 let. Mihailević, Zagreb, Trg I, br. 17/III. 24924

Kovaški pomočnik
izurjen v podkovanju konj in popravljanju vozov, se sprejme. Pogoj: treznost in poštenost. Istotam se sprejme tudi krepak kovaški VAJENEC. Naslov pove uprava „Jutra". 25071

Vajenca
za kolarsko obrt sprejme po dogovoru M. Faifar, Ljubljana, Konjušna ulica št 13. 25078

Strojepisko
z večletno prakso, ki obvlada popolnoma nem. in slov. stenografijo, se sprejme v tov. podjetje na Štajerskem. — Srbohrvaščine zmožne imajo prednost. Lastnoročno pisane ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Takojšen nastop" 25110

Tajnika
sprejme s novim letom okr. zastop G. Radgona. Naslov: J. Zemljič, okr. gerent, Slatina Radinci. 24775

Iščem gospodično
iz boljše poštene hiše od 18 do 24 let staro. Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Značajnost 12877". 25125

Za izdelovanje gamaš
iščem 2 samostojna delavca za takoj. Plača po dogovoru. „Jola", industrija kožnate galanterijske robe, Vinkovci, Kumičićeva ulica 41, Srem. 25029

Pridno dekle
se išče za majhno trgovino. Naslov pove uprava „Jutra" 25014

Poslovodkinja
s kavcijo, se išče za buffet in trgovino z živili. — Josip Saje, Ljubljana, Mestni trg št. 25. 25090

Deklico
pridno in pošteno, se sprejme k majhni družini — da ima veselje do otrok in nekoliko v pomoč gospodinjstvu. Kje, pove upr. „Jutra" 25087

Len zaslužek
se nudi potnikom in brezposelnim trg. nastavljencem z razprodajo dobro idočih predmetov. — Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj pod šifro „Potnik" na upravo „Jutra". 24997

Sprejmem več izurjenih
tapetniških pomočnikov
Pismene ponudbe z navedbo zahtevkov na naslov: Peter Kobal, Kranj, tvornica tapetniških izdelkov. 25046

Službe (iščejo)

Gospodična
zmožna slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, z večletno prakso v knjigovodstvu in drugih pisarniških delih, išče službo, tudi na deželi. Cenjene ponudbe pod šifro „Služba" na podružnico „Jutra" v Mariboru. 24849

Prodajalka
agilna, poštena in prikupljiva, se priporoča za majhno trgovino ali trafiko. Ponudbe se prosi na upravo „Jutra" pod „Agilna 22". 2

Knjigovodja
bilancist, perfekten slovenski, hrvatski in nemški korespondent, strojepisec, lesne stroke, išče primernega mesta za takojšen nastop. — Cenjene ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Perfekten 12736". 24838

Prodajalka
mešane stroke, izobražena, iz boljše hiše, dobra moč, izurjena tudi v gospodinjstvu, išče službe v trgovini ali temu primerne za takoj. — Primorana je iskati zavetja pri dobrih ljudeh. — Naslov pove uprava „Jutra". 24834

Prodajalka
mešane stroke, mlajša moč, pridna in poštena, išče službe in gre tudi na deželo. Poizve se v veletrgovini A. Žibert, Ljubljana, Prešernova ulica. 24708

Elektromonter
vešč vsakega dela električne stroke pri visoki ali nizki napetosti, priznan kot prvovrstna moč, želi premeniti službo in vstopiti v kako večje podjetje s 1. decembr. Zagotovitev stanovanja pogoj. Ponudbe se prosi pod značko „Elektromonter" na upravo „Jutra". 24902

Asistent farmacije
želi in išče primernega zaposlenja, najraje v Ljubljani. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra" pod „Farmacevt". 24875

Uradnik
lesne stroke, neoženjen, išče službo pri kaki lesni industriji ali trgovini v ali izven Slovenije. Ponudbe pod „Les" na upravo „Jutra" 23758

Fotografski pomočnik
izvežban vseh del, išče službo takoj ali pozneje. Naslov v upravi „Jutra". 25023

Absolventinji trg. tečaja
iščeta primerno službo v pisarni ali trgovini. Naslov v upravi „Jutra". 25012

Učenka
želi nadaljevati svojo učno dobo v trg. mešanega blaga. Naslov pove uprava „Jutra" v Mariboru pod „Zanesljiva" 25133

Mlekar s prakso
vešč analiziranja mleka po Gerberjevi metodi ter konstatiranja specifične teže mleka, išče mesta pomočnika pri večjem mlekarskem podjetju, najraje v kakem večjem mestu Jugoslavije. Cenj. ponudbe z navedbo plače na upravo „Jutra" pod značko „Praktičen pomočnik 12102" 25132

Natakarica
išče službe v mestu ali na deželi. — Govori slov., hrv., nemško in deloma italijan. Naslov pove uprava „Jutra" 25127

Mladenič
20 let star, išče kake službe. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Zanesljiv 12710". 24795

Kuharica
išče mesta za vse — najraje pri boljši nemški obitelji, da se priuči nemškega jezika. — Plača postranska stvar. — Naslov je pustiti v upravi „Jutra". 25102

Kot mehanični vajenec
išče mesta na 3letno dobo z vso oskrbo. — Najraje gre v avto delavnico. Naslov pove uprava „Jutra". 25019

Eksportni akademik
diplomiran, išče dobro zaposlenje v Ljubljani. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Marijiv 1924". 25041

Gospodična
inteligentna, s primerno šolsko izobrazbo, želi službe k 1—2 otrokoma, najraje v Zagreb. Ponudbe pod značko „Marijiva 12838" na upravo „Jutra". 25022

Trgovski pomočnik
meš. stroke, pošten in spreten, išče mesta. — Naslov: Karel Dvoršak, Bezina Konjice. 25027

Prodam

Naznanilo!
Večja množina raznih otroških in igračnih vozičkov (ostankov posameznih vzorcev) tovarne „Tribuna", se po znatno znižani ceni proda v Ljubljani, Karlovska c. št 4. 1933

200 m³ bukovih drv
na mestu ali na postajo postavljene, prodam. — Glede vožnje želim takoj vedeti. — Naslov pove uprava „Jutra" 24777

Angleško-nemški slovar
se proda, sistem Muret-Sanders in Toussaint-Langenscheidt Unterrichtsbrief, angleško-nemški. Naslov v podružnici „Jutra" v Mariboru 21623

Tovorni avto T. Fiat
T. Fiat tipe, 18 P, 2tonski, vsled pozne sezije ugodno naprodaj. Tone Roje, Stična. 24400

Železni štedilnik
v dobrem stanju, ugodno proda Šinkovec, Žabjak 14 2

Za Miklavža in božič
Mamice razveselite otroke in kupite igračne vozičke in mala kolesa, triciklne, holenderje, stolice zložljive tudi za mizice, šivalne stroje itd. najceneje pri „Tribuna" F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 23991

Prodam motor
električni Gleichstrom, 2 do 2 in pol KS, 950 obrati, zaradi premenjave toka. Anton Krč, kolar v Kranju št. 70. 24952

Trčno žago
še malo rabljeno, prodam po nizki ceni. Naslov pove upr. „Jutra". 24948

Miklavževo darilo
najprimernejše — dobite v umetniškem ateljeju za narodne in moderne vezenine Božene Kopačeve v Kranju. Cenik zastonj. 24891

Vse dele za žago
(tribarico) prodam po zelo nizki ceni. Naslov v upravi „Jutra". 24887

Perje
kokošje, gosje in gosji puh ter račje oddaja ceno [illegible] fine po zmernih cenah tvrdka E. Vajda, Čakovec 1893

Velika lokalna peč
se ceno proda v Linhartovi ulici 14. 24994

Ob 25letnici!
Pri „Solncu" za vodo, K. Widmayer priporoča kot najprimernejša darila za Miklavža in Božič: vse vrste perila, volneno pleteno blago, manufakturo, robčke za neveste, opreme za novorojenčke, ahtahe (neče — edina zaloga), kravate, nogavice itd. Pri večjem odjemu primeren popust. 20402

1 motor
vrtilni tok 380/550 Volt, 4 PS — 40 m bakrenega podzemeljskega kabla 3 × 6 — 1 brizgalka „Corona" št. 4 z 2 cilindroma, za sesanje dviganje in brizganje, ki črpa 397 l v minuti — 1 ročni stroj za uvijanje steklenic. Naslov v upravi „Jutra". 24945

Nov, siv kožuh
zimska suknja, ponošene moške obleke in ženske jope, se prodajo. Naslov v upravi „Jutra". 25078

Moška zimska suknja
lepa, rjava, je poceni naprodaj v Kolodvorski ulici št. 6 v slaščičarni. 25072

Pozor! Pozor!
Kino aparat
dobro ohranjen, se proda. — Naslov pove uprava „Jutra". 25095

Prvovrstne drobtine
(drobtine iz žemelj) razpošiljam proti povzetju na vreče, franko [illegible] postaja, po Din 7·50 kg. — Naročbe pod V., Frankopanska ulica br. 8, Subotica — Bačka. 251[illegible]

Skoro nova otomana
in omara za obleko, se proda. Naslov pove uprava „Jutra" 25010

Gangshofers
gesuchte Schriften, 3 serije, elegantne, skoro nove, prodam. — Naslov pove uprava „Jutra". 25018

Kožuh za potovanje
dobro ohranjen, poceni naprodaj. Na ogled v trgovini Friš, Marijin trg. 24996

Šimni čevlji št. 42
rjavi, za polovično ceno naprodaj v Židovski ulici, trafika. 24990

Zimska suknja
se proda v Ulici na grad 6. 25129

Fotoaparat.
Amaterji! Pozor! 9 × 12 in 13 × 18, proda za 16000 Din Božanc, Sv. Petra cesta 2/II (Tomažič). 25121

Proda se nova suknja
za 16letnega dečka in lep kostum za meško v Slomškovi ulici 14, parter, desno. 25094

Fotografični aparat
10 × 15, Busch Anastigmat „Omnar" F6³, z vsemi potrebščinami, se proda za 1200 Din. Naslov pove upr. „Jutra". 25096

Srebrno jedilno orodje
za 6 oseb, po nizki ceni proda zlatar Danijel Župane, Wolfova ulica 6. 25083

Ugodno naprodaj
3 električne svetiljke: 1 namizna, 1 stoječa (salonska) in 1 mala viseča. Na ogled so v Rožni dolini štev. 263. 25093

Razglednice
1600—2000 novih lepih umetniških in bromsilber razglednic, prodam po ugodni ceni. Zelo pripravne za trafike in knjigarne. Ponudbe pod šifro „Poceni" na upravo „Jutra" 25025

Kuhinjska oprava
dobro ohranjena, dobra violina z notami, fotoaparat Ihagee „Klapp-Kamera" — 4.5 46.5 anastigmat triaplan F. 1:6.8, nov, se proda. — Naslov pove uprava „Jutra" 25017

Nov, dolgi kožuh
proda Erman, Valvazorjev trg 1. 25043

Fotoaparat
9 × 12, kot nov, mirn. č. Govor Davor 6.135 v lepi usnjeni torbici, 4 Hüblove ramenice, 4 Vera nastav. leče, s finim držalom na vij. 12 kmet. 4 okvirji in drugo, proda za 4500 Din Zemljič, nadučitelj, Rečica ob Savi. 25028

Avto
Wanderer, trisedežen, v najboljšem stanju, z električno lučjo in starterjem se proda. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Avto". 25026

Železna pečica
(gašperček) in železna otroška posteljica z mrežo, se proda. Naslov pove uprava „Jutra". 25108

Železna peč
se proda. Naslov pove upr. „Jutra". 25103

«Remington»
pisalni stroj, nevidna pisava, se proda. Naslov pove uprava „Jutra". 25105

Kupim

Pozor!
Plačam boljše kakor vsakdo drugi za stare obleke, čevlje in pohištvo. Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. — Drame Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje štev. 29 24744

Iščem posojila
135.000 Din proti vknjižbi na prvo mesto, za dobo enega leta. Ponudbe pod „Sigurnost takoj" na upravo „Jutra". 24632

Suhe gobe, brinjevo olje
in fižol kupuje po najvišjih cenah ter prosi za ponudbe tvrdka Fr. Širc, Kranj 1117

Dve železni peči
v dobrem stanju, srednje velikosti, bi kupil Ludvik Modic, Bloška polica pri Rakeku. 25077

Stoječe orehe
in v hlodih, v bližini Ljubljane, se kupi. Poštni predal št. 103. 25083

Kopirne preše
kupujem in plačam najbolje. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „No. 20". 25008

Fotografski aparat
z ali brez stojala, se kupi. Dvojni anastigmat (Doppelanastigmat) z izmerami 8 × 10 in pol ali 9 × 12. Naslov pove upr. „Jutra". 15059

Mnogi vedo, mnogi pa še ne vedo

da se je uprava «Jutra» zaradi dosedanjih premajhnih prostorov morala razdeliti v dva oddelka.

Novi oddelek je namenjen **samo za inserate, male oglase in objave vseh vrst in se sedaj nahaja v Prešernovi ulici št. 4, poleg Frančiškanov.** Tu se sprejemajo vsa naročila, ki se tičejo objav, malih oglasov in inseratov «Jutra». Tu je treba oddajati šifrirana pisma za oglase, kjer se tudi dobe naslovi raznih inserentov ter sploh vsa pojasnila.

Drugi oddelek uprave «Jutra» je ostal v dosedanjih prostorih (knjigarna Tiskovne zadruge, Prešernova ulica št. 54). Tu se sprejemajo novi naročniki, vplačila naročnine, reklamacije in sploh vse, kar je v zvezi z naročanjem in dostavljanjem «Jutra». Uprava «Jutra» se kliče v obeh oddelkih telefonsko na št. 36.

Kupim universal
poravnalni in skobelni stroj (Abricht-Dicktenhobelmaschine) v dobrem stanju, od 400 do 500 mm. — Ponudbe z navedbo cene. — Naslov pove uprava „Jutra". 24833

Vreče iz jute in lesene sode
kupuje kranjska tovarna za laneno olje in firnež. — Hrovat & Komp., Ljubljana, Vegova ulica 6. 24845

Nepremičnine

Prodajalci nepremičnin!
Gotov uspeh pri prodaji Vašega posestva dosežete le, Sv. Petra cesta 24. 2003
ako oglašate istega z obširnim popisom v
reklam. listu «Posest»
ki ga razpošilja vsem javnim lokalom širom Slovenije in države ter v inozemstvo, dalje vsem kupcem
redno in brezplačno
„Posest", Realitetna pisarna, d. z o. z. v Ljubljani,

Kupim posestvo
v kraju Slovenije. Pismene ponudbe na naslov: Anton Mihelač, Podbrdo 32, Italija. 24788

Mlin in žago
iščem v najem takoj ali z novim letom. Vzame se tudi samo valjčni mlin, kolikor mogoče ob majhni vodi — urejena in pripravna za vsako kmetsko mletev. V zavarovanje event. poškodb se položi kavcija. — Najemnik sem še sedaj. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Mlin 56". 24688

Hiša naprodaj
v sredini mesta Ljubljane. Naslov pove uprava „Jutra" 24660

Kdor kupuje
kdor prodaja, zamenja, oddaja ali išče v najem
nepremičnine
naj se zglasi pred odločitvijo v realitetni posredovalnici
Josip Saje
Ljubljana, Mestni trg št 25 2017

Enonadstropna hiša
z 2 orali zemlje, gostilno z vsem inventarjem, v lepem večjem mestu Slovenije, se radi smrti proda. V hiši je elektrika, plin in vodovod. — Pogoji ugodni. — Pripravno tudi za lesnega trgovca. — Naslov pove uprava „Jutra" 24981

Hiša naprodaj
v Novem Vodmatu, Tovarniška ulica. — Hiša je nova, zelo prostorna in zraven so pritikline in kupcu stanovanje takoj na razpolago. — Naslov pove uprava „Jutra" 24996

Enonadstropna hiša
in 1 joh velik travnik, se proda v Višnji gori. Pojasnila daje T. Modic, Gorenja vas, p. Stična. 24691

Pozor! Pozor!
Trgovci in tovarnarji!
38 oralov zemlje s poslopji, pripravno za industrijo ali tovarno ker so v bližini je tovarne, se proda ali da v najem. — Natančne podatke daje lastnik Anton Hrvatin, Št. Ilj, Slov. gorice. 24848

Gostilniška hiša
enonadstropna, z gospodarskimi poslopji, 2 orala zemlje, na jako prometnem industrijskem in na lesu bogatem kraju blizu Konjic, se radi družinskih razmer zamenja z dobro idočo gostilno, trgovino, mlinom in žago — v celjskem ali mariborskem okraju. Naslov pove uprava „Jutra". 21950

Majhno posestvo
v veliki vasi na Gorenjskem, pripravno za trgovino ali obrt, ker je blizu tovarna in železniška postaja, se proda za 65.000 Din. 25.000 Din lahko ostane na posestvu, drugo pri ponudbi. Istotam se išče VAJENEC za pekarijo. — Naslov pove uprava „Jutra" pod šifro „Majhno posestvo". 24767

Prodam dve hiši
v popolnoma dobrem stanju, oddaljeni četrt ure od Celja. V eni hiši se nahaja gostilna in trafika, druga je stanovanjska z vrtom in njivo. Naslov pove uprava „Jutra" 24874

Nova hiša
13 let prosta davka, na prometnem kraju Maribora, s trgovino lesa in premoga, se radi selitve ceno proda. — Stanovanje takoj na razpolago. Naslov: Maribor, Koroška cesta 49. [illegible]

Parcela
se kupi na Mirju ali na Prulah. Ponudbe pod značko „Parcela" na upr. „Jutra". 25011

Vila v Beljaku
(Koroško) z 1 parcelo, uporabno za vrt, se zamenja v bližini Maribora, ali proda. Naslov v podružnici „Jutra" v Mariboru pod šifro „Vila". 5052

Redka prilika!
Vsled selitve je pod najugodnejšimi pogoji naprodaj enonadstropna hiša v Ljubljani, oddaljena 15 minut od glavne pošte. V isti se nahaja dobro vpeljana gostilna in trgovina. — Kupec, ki mu pripada lepo stanovanje v I. nadstropju, lahko prevzame gostilno. — Resni reflektanti naj pošljejo svoj naslov na upravo „Jutra" pod „Zelo poceni". 25088

Tovarna testenin
brezkonkurenčna, v obširnem rajonu, naprodaj za 800.000 Din;
valjčni mlin
za 550.000 Din in
posestvo
40 oralov, od teh 19 oralov gozda, za 450.000 dinarjev. Josip Saje, Ljubljana, Mestni trg 25. 25092

Trgovsko hišo
veliko, dobro znano, na zelo prometnem kraju v večjem mestu Slovenije, s takoj prostim trgovskim lokalom kakor tudi več drugih objektov, po nizki ceni proda Lovro Cremošnik, Celje, Prešernova št. 10. 25040

Restavracija-Penzion
ob Bohinjskem jezeru, tik hotela Zlatorog, z nekaj inventarja, elektrika in gostilniška obrt, proda Ivan Raven, Stara Fužina 14 Bohinj. 25016

Lokali

Majhna trgovina
z mešanim blagom, se radi selitve proda z vsem inventarjem, po zelo ugodnih pogojih. Naslov pove uprava „Jutra". 24728

Lokal v sredi mesta
Maribor, se s celim inventarjem takoj proda za 16 000 Din. — Ponudbe pod „Lep lokal" na podružnico „Jutra" v Mariboru. 24958

Lokal
za špecerijsko trgovino vzamem v najem, tudi brez inventarja. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Takoj" 24921

Lep trgovski lokal
na prometnem kraju, odda z novim letom Pokojninski zavod v Ljubljani, Aleksandr. cesta. 24964

Špecerijsko trgovino
(lokal) in lepo stanovanje v predmestju Ljubljane, dam v najem. Naslov pove upr. „Jutra". 25053

Lokal s stanovanjem
se odda v najem v prometnem kraju blizu rudnika, pripraven za vsako obrt. — Cenjene dopise na upravo „Jutra" pod „Lokal 5009". 25053

Trgovina
stara, dobro vpeljana, z mešanim blagom v sredini Trbovelj, se radi selitve pod ugodnimi pogoji prepusti. Naslov pove uprava „Jutra". 25123

Pisarna
dve sobi v pritličju, zraven sodnije, se oddasta. Dopise na upravo „Jutra" pod šifro „Prilika". 25104

Stanovanja

Mesečna soba
z vso oskrbo, v bližini garnizijske bolnice, se išče za takoj za boljšega gospoda. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Stanovanje oskrba". 24847

Zamenjam
lepo stanovanje v Mariboru s stanovanjem v Ljubljani, ki je pripravno za uradniško obitelj. — Pismene ponudbe pod „Takoj ali pozneje" na upravo „Jutra". 24262

Opremljena soba
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, se odda s 1. decembrom mirnemu zakonskemu paru brez otrok proti posojilu 10 000 Din — katero se odplačuje na obroke ali po dogovoru. Pismene ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Posojilo 12797" 24975

Mlad zakonski par
brez otrok, išče stanovanje s kuhinjo in 1—2 sobama za takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Mirna stranka 12621". 24936

Mirna zakonca
iščeta 2 prazni sobi ali stanovanje 2 sob in kuhinje. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Mirna stranka 12783" 24927

Lepa, opremljena soba
z električno razsvetljavo, v sredini mesta, se odda le boljšemu solidnemu gospodu. Naslov pove uprava „Jutra" 24964

Mesečno sobo
opremljeno, iščem s 1. dec., event. tudi s kuhinjo. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Za december". 25062

Posebno sobo
išče visokošolec-tehnik. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Tehnik". 25079

Moderno stanovanje
v novi vili pri kolodvoru, se odda za posojilo proti garanciji. Poštni predal 103. 25064

Stanovanje
obstoječe iz 1—3 sob in kuhinje, išče mirna stranka za takoj ali pozneje. — Plačam dobro in za pol leta naprej. Event. posojilo 10.000 Din. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Mirna stranka 12842".

Zamenja se stanovanje
v Ljubljani za stanovanje v Celju. Ponudbe pod „Uradnik" na upravo „Jutra". 25024

Opremljeno sobo
ali kabinet, snažno in s posebnim vhodom, želi mlad samostojen obrtnik. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „15. december". 25013

Opremljena soba
se odda solidnemu gospodu. Naslov pove uprava „Jutra" 24798

Dve prazni sobi
v sredini mesta, oddam samo gospodu ali gospodični. Naslov pove uprava „Jutra" 25071

Separirano sobo
išče gospodična. Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Šivilja 12841". 25057

Stanovanje
v novi vili, 15 minut od pošte, celo visoko pritličje s kopalnico se odda. Ponudbe pod „Letna najemnina" na upravo „Jutra". 25137

Stanovanje
2 sobi, kabinet z balkonom, kuhinja predsoba in kopalnica, sredi Maribora, zamenjam z enakim v Ljubljani. Naslov pove uprava „Jutra" 25139

Lepo stanovanje
sredi mesta, oddam onemu, ki mi posodi 15 000 Din. — (Velika soba, predsoba, kuhinja, pritikline). — Vprašanja pod „15 000 Din" na upravo „Jutra". 24967

Za dijaka
iz boljše hiše, se išče s 1. decembrom stanovanje in hrano. Ponudbe pod šifro „Strogo nadzorstvo" na upr. „Jutra". 25130

Na stanovanje
in zajtrk se sprejme dijak ali soliden mlajši gospod. — Naslov pove uprava „Jutra" 25126

Opremljena soba
na Mestnem trgu, se odda gospodični. Naslov pove upr. „Jutra". 25106

Dve prazni sobi
v sredini mesta, se iščeta za takoj. — Ponudbe na upravo „Juta" pod „Takoj vselitev" 25120

Velika prazna soba
za shrambo pohištva, iščem za takoj. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Velika prazna soba". 25115

Zamenjam stanovanje
obstoječe iz sobe in kuhinje, blizu drž. kolodvora, z enakim ali večjim (ne v Šiški). Povrnitev selitvenih stroškov. Naslov pove uprava „Jutra". 25111

Gospod išče sobo
z električno razsvetljavo, v sredini mesta. Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Miren 12850". [illegible]

Stanovanje
obstoječe iz 3 sob, predsobe in kuhinje, se odda mirni stranki. — Pogoj: najemnina za par let naprej. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Hiša". 25097

1—2 sobi
opremljeni, event. s hrano ali neopremljeni, eventuelno z vporabo kuhinje itd., se oddasta v palači dobro situiranemu gospodu ali dami. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Elegantno". 25101

Opremljena soba
se odda blizu kolodvora. — Naslov pove uprava „Jutra" 25015

Kot sostanovalka
se sprejme šivilja, ki ima svoj stroj. Naslov pove upr. „Jutra". 25042

Kapital

Buffet
in trgovina z živili, se odda proti kavciji na račun, ozir. se sprejme družabnica. Josip Saje, Ljubljana, Mestni trg št. 25. 25091

Družabnik s 75.000 Din
se išče za brezkonkurenčno podjetje. Varnost zajamčena. Veliki dobiček zagotovljen. Ponudbe pod „Velepodjetje" na podružnico „Jutra" v Mariboru. 24960

Kot družabnica
želim pristopiti, najraje v restavracijsko podjetje. — Cenjene dopise pod „[illegible] 12845" na upravo „Jutra". 25073

Kompanjonko
staro 18—35 let, samostojno, če mogoče trg. naobraženo, za sodelovanje v trgovini manufakturne stroke, išče simpatičen trgovec, 25 let star, v večjem mestu Slovenije, z dobro uvedeno trgovino. Potreben kapital 50 do 150.000 Din. Ženitev ni izključena takoj ali pozneje. Ozira se samo na značajnost in dobro srce. Ponudbe prosim takoj na upravo „Jutra" pod „Edina sreča bodočnosti!" 21879

Družabnika (co)
s kapitalom okrog 100.000 Din, se išče za trgovino mešanega blaga na prometnem kraju na deželi. Lahko je izučen trgovec, vendar to ni pogoj. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Prometni kraj". 25020

Kapitalista
išče iznajditelj jako vnosne iznajdbe v svrho izkoriščanja iste. Iznajdba je velikega pomena za vse industrije, države in obeta ogromen dobiček. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Iznajdba št. 12804". 24932

Dopisovanje

Želim si gospodično
katera bi imela dobro srce in veselje v bodoče do gostilne in trgovine. Na premoženje ne reflektiram. Samo resne ponudbe s sliko na upravo „Jutra" pod značko „Idealnost 12877". 25122

Devojka
kruto varana v ljubezni, želi korespondence. — Pismo na upravo „Jutra" pod značko „Božični sen". 24938

Mlad, samost. gospod
v najlepši dobi, inteligenten, se želi v svrho dopisovanja seznaniti z gospodično ali mlado vdovo s premoženjem. — Dopise na upravo „Jutra" pod šifro „Krasna bodočnost 12788". 24971

V zakonu nezadovoljen
se želim seznaniti s sebi enako žensko od 25—35 let, lepe zunanjosti. — Ponudbe s sliko na upravo „Jutra" pod „Nezadovoljen". 25031

Mlad gospod
želi znanja z inteligentno gospodično. Ponudbe pod šifro „Osamljen" na upravništvo „Jutra". 25080

V upravi «Jutra»
naj se dvignejo pisma pod naslednjimi šiframi: Atkos, Dolgotrajno, Edinost, Ježica 12331, Kolo, Mineralogija, Misel, Nesrečna 100, Otožen, Stalna služba 12655, Toplice 6972, Tarzan, Takoj 120, Sreča v ljubezni Usoda Tvoja 1 usoda moja, Vesino in pošteno, Zimska tajnost, Za vedno m... 22.

Iščem si
pošteno mladenko iz boljše hiše. — Le resne ponudbe s sliko na upravo „Jutra" pod šifro „Trgovec in gostilničar 12877". 25124

Gospod v 22. letu
z dobro vpeljanim večjim obrtom si išče pošteno mladenko, če je mogoče gostilniško naobraženo. Premoženje postranska stvar. — Le resne ponudbe s sliko na upravo „Jutra" pod značko „Sočuvstvo 12877". 25123

Ženitve

Samostojen obrtnik
z dobro idočo obrtjo, si želi znanja v svrho ženitve z gospodično ali mlado vdovo s premoženjem, v svrho povečanja obrti. Dopise s sliko, katero se vrne, pod značko „Srečni dom 12788" na upr. „Jutra". 24972

Simpatičen mladenič
srednjih let, dobro situiran, želi znanja v svrho ženitve z istotako gospodično poštenih staršev. — Neanonimne ponudbe pod „Jasafro" na anončni in reklamni zavod v Celju. 25109

Dalje na 12. str.

Proti mokroti in mrazu obvarujete Vaše noge samo, ako nosite **prave rusko-švedske**

snežne čevlje . . . . . od 300 do 400 Din
galose . . . . od 130 do 195 Din
otroške snežne . . . od 200 do 240 Din in
otroške galoše . . . . od 80 do 90 Din

znamk: **Helsingborgs-Tretorn-Wimpassing**

Prvovrstne čevlje za gospode, dame in otroke, najnovejše mode, svetovnoznanih znamk „F. L. POPPER", „ASTOR", „MERCEDES", katere dobite po priznano solidnih cenah v trgovini

Kosta Vukašinović

LJUBLJANA Dunajska cesta 1/a — Palača Ljubljanske kreditne banke — **MARIBOR** Aleksandrova cesta 13 Tel. št. 137

Naročila po pošti izvršujem na doplačilo takoj ter zamenjam blago, ki bi ne ugajalo.

Ruski Kuzmi-čaj

je svjetska marka kineških čajeva, prava ruska mješavina

UVOZ ČAJA

P. M. Kuzmičev i sinovi

osnovano u Petrogradu godine 1867.

London 11 Queen Victoria st.
Paris 11 bis Avenue Victor Hugo
Berlin Hohenzollerndamm 15
Hamburg Freihafen. Alter Wandram 12

Skladišta u SHS.

ZAGREB Kukovićeva 30. — **BEOGRAD** Kralja Milana 56.

Telef. 26-92.

Išče se

NAKUPOVALEC BUKOVIH DRV

Dobaviti bi jih moral do meseca februarja 1925. približno 300 vagonov.

Ponudbe sprejema podružnica „Jutra" v Mariboru pod šifro „300 vagonov". 6427

Zimske suknje

v vseh modernih oblikah iz češkega in angleškega blaga priporoča po jako zmernih cenah

A. KUNC, LJUBLJANA

Gosposka ulica št. 7. 6427a

25% popusta za Miklavža in božič

dobi, kdor naroči do 24. decembra 1924

Zbirko mladinskih spisov,

ki obstoji iz sedem lepo vezanih knjig:

Čika Jova-Gradnik: **Kalamandarija.**
Čika Jova-Gradnik: **Pisani oblaki.**
Fr. Milčinski: **Tolovaj Mataj.** Povest s slikami.
Fr. Milčinski: **Zgodbe kraljeviča Marka.**
Waschtetova: **Pravljice.** Z barvastimi slikami.
I. Šorli: **Bob in Tedi, dva neugnanca.** S slikami.
I. Šorli: **V deželi Cirimurcev.** Povest s slikami.

Namesto 134 Din, velja v tej dobi cela zbirka le **100 Din**, s poštnino 106 Din.

Naroča se v knjigarni

Tiskovne zadruge v Ljubljani

Prešernova ulica št. 54

(nasproti glavne pošte).

Bukova drva

zdrava, suha, sekana leta 1923./1924., od 13 cm razkolne ploskve navzgor, brez krepelcev, 1 m dolga, franko vagon Jesenice, tekoče, proti akreditivu, se išče(j)o za nakup. Nujne ponudbe sprejema podružnica «Jutra» v Mariboru pod šifro «Bukova drva». 6143a

IVAN ZAKOTNIK

LJUBLJANA Dunajska cesta št. 46

Telefon št. 379 — **mestni tesarski mojster** — Telefon št. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. — Tovarna furnirja.

Glasba

Ljubiteljem dom. glasbe se priporoča 12 domoljubnih 2—3glasnih pesmi s spremljevanjem klavirja. — Cena samo 12 Din. (Tudi v znamkah.) A. Kosi, šolski ravnatelj, Središče ob Dravi. 24703

I. citraški klub v Mariboru, sprejme takoj več dobrih citrašev in citrašinj. Kdor želi pristopiti kot izvršujoč član, naj se nemudoma prijavi pri gosp. A. Bäuerle, Maribor, Gosposka ulica 56/I. Slovenci citraši, zanimajte se za pristop h klubu. 25134

Kratek, črn klavir angleška mehanika, še skoraj nov, ceno naprodaj. — Naslov pove uprava „Jutra" 25099

Živali

1—2 konja vzamem čez zimo na delo proti prav dobri oskrbi. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Oskrba". 25002

Krava s telico dobra mlekarica, je zaradi selitve naprodaj. — Kamnik, Perovo 1. 25085

Zgubil se je v petek mlad lovski pes „fermač" z imenom „Bistar" Kdor ga je našel, naj odda svoj naslov v upravi „Jutra". 25086

Razno

Trgovina z meš. blagom na prometnem kraju, se da v najem. K trgovini spada stanovanje, hlevi itd. z električno razsvetljavo in vodovod. Ponudbe se naj pošljejo na lesno industrijo Štefan Borlak, Celje. 24759

Cenjenim izletnikom se priporoča znana gostilna Joško Jebačin na Dolenjski cesti (Rudnik) — ki kakor znano postreže s prvovrstnimi domačimi kranjskimi in krvavimi klobasami. Vsako soboto sveže koline. Izvrstno vino. 23819

Značaj

Vse lastnosti, strasti, etc. razvidne so iz pisave. Pošljite 15 vrstic ... s črnilom pisanega pisma. 30 Din. Strogo zaupljivo. — Na upravo „Jutra" pod šifro „Grafolog". 22126

Vsakovrstne vožnje ... kurivo in druge prevzame in oskrbi najhitreje in po solidnih cenah ... Lojze, Krakovska ul št. 13. 20821

Iščem prostor za shrambo pohištva. — Ponudbe pod „Selitev" na upr. „Jutra". 24973

Ribje olje zajamčeno pristno, najboljše norveške znamke, dospelo. — Lekarna Bakarčić, Karlovska cesta št. 2. — Direktni import iz Kristijanije! 25060

Krožek ilustracij (Lesezirkel) za razmeroma malo denarja Vam je mogoče ogledati si vsakomesečne najnovejše revije, ilustracije in modne časopise. — Promena vsakih 3—4 dni. — Mesečni abonement 70 Din in 50 Din. Cenjena naročila z navedbo točnega naslova pod „Krožek ilustracij" na upravo „Jutra". 25136

18 let priznane „Larucin" pilule najsigurneje ozdravijo kapavico (Tripper). — Dobiva se po vseh lekarnah po 20 Din škatlja. Po pošti razpošilja lekarna Blum, Subotica.

Nabiralci znamk! *Filatelistična nagrada!* Kdor pristopi kot član krožku nabiralcev „Kolektor" v Kranju, sklicujoč se na mojo člansko številko 15, dobi od mene znamke v katalogični vrednosti 5 zlatih mark 25138

Pozor, trgoci! Sprejmem na dom šivanje večje množine perila, po najnižjih cenah. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Šivilja 12658". 24696

PARNA ŽAGA! Proda se kompletna garnitura: lokomobila, polnojarmenik, krožna žaga, brusilni stroj, transmisija in jermeni. Vpraša naj se na upravo „Jutra" pod šifro „Parna žaga". 26099

FOTO-APARATE vseh vrst nudi **Foto-Materijal** Janko Pogačnik LJUBLJANA Gledališka ulica št. 8 II. Tip-Top kemikalije v zalogi pri Foto-Materijal. 6124 I

Gospodarska in informacijska pisarna

dr. Srečko Lajnšic

Maribor, Wildenrainerjeva ulica št. 6.
Brzojav: Pisarna Lajnšic Maribor
Telefon št. 314 — 6451-a

Dajanje pojasnil v kreditnih zadevah - Sestava vlog tudi na oblasti - Posredovanje pri nakupu in prodaji imobilij kakor tudi trgovskih in obrtnih podjetij - Posredovanje pri dajanju posojil kakor tudi pri upravljanju denarnih poslov sploh - Posredovanje v patentnih poslih - Revizijski in reklamacijski posli pri železniških pošiljatvah - Pomoč strankam pri dosegi domovinstva in državljanstva - Obrtoma izvrševano upravljanje hiš in posestev - Upomoč strankam pri oprostitvi sinov od vojaške službe in pri drugih rodbino zadevajočih zadevah - Pregled davčnih napovedi v zvezi z upravo premoženj.

RESTAVRACIJA

Grajska klet

Maribor

vsak dan ob ½ 20. uri, ob nedeljah in praznikih pa ob 17. uri

KONCERT

salonskega orkestra gosp. Pospišila.

Prvovrstna srbska, francoska in češka kuhinja. Točijo se najboljša vina in eksportni ležak iz Laške pivovarne. 2022 a

Se priporoča **Bogomir Štachla.**

Za Miklavža!

Velik transport krasnih težkih svilenih jumperjev ravno dospel.

En komad samo **165 Din.** 6392a

Modna trgovina T. Eger

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2.

Priznano prijazna in točna postrežba!

Najlepša, obenem pa najkoristnejša darila za Miklavža

priporoča po najnižjih cenah tvrdka

Iv. Bonač 6400a

Ljubljana, Šelenburgova ulica 5

vse šolske in pisarniške potrebščine kakor tudi pisemski papir v mapah in kasetah. Najnovejše garniture za pisalne mize itd.

Radi povečanja in prenovitve centralne kurjave **se prodasta**

2 rabljena parna kotla

(Niederdruch-Dampfkessel). Dopisi naj se naslovijo pod „Kotla" na Aloma Company, Ljubljana. 6153a

Ravarna naprodaj

v sredini mesta Maribora, nanovo renovirana, z amerikanskim barom, lepim vrtom, stanovanjem, obstoječim iz štirih sob, ki je takoj na razpolago. Prevzame se takoj vsled odpotovanja. Cenj. dopise na kavarno Bristol v Mariboru. 6402a

Iščemo za stalno korespondentko

s perfektnim znanjem srbohrvaščine, nemščine in strojepisja, za večjo tovarno v Sloveniji. Ponudbe pod „Sposobna korespondentka" na upravo „Jutra". 6151 a

TUDI VI 5796a

hočete Vašega soproga presenečiti z lepim in koristnim božičnim darilom?

Najbolj koristno božično darilo je pisalni stroj

„ERIKA"

za pisarniško in privatno porabo.

Tudi na ugodne mesečne obroke!

THE REX Co., Ljubljana, Gradišče 10.

Proda se v Sloveniji radi odpotovanja iz Jugoslavije dobro vpeljana

modna trgovina

v sredini mesta, v lepem modernem lokalu z vso zalogo in trgovsko opremo. Vzklicna cena 200.000 Din. Ponudbe pod „Modna trgovina" na Aloma Company, Ljubljana. 6-2-a

Tržaški trgovec

s prvovrstnimi referencami, zmožen položiti kavcijo, dobro vpeljan v tržaško in italijansko trgovino, **prevzame** ustanovitev, oziroma vodstvo dobro vpeljane podružnice veletrgovske jugoslovanske tvrdke in ji stavlja na razpolago svoje trgovske lokale. 6434

Prevzame tudi nakupovalno zastopstvo jugoslovanske uvozne tvrdke. Tozadevni dopisi naj se blagovolijo poslati pod navedbo tozadevnih pogojev pod „203" na generalno zastopstvo „Jutra", Trieste, Viale XX Settembre 651.

„VINARIA"

delniška družba vinogradnikov v Ptuju

priporoča vinskim trgovcem in gostilničarjem svojo bogato zalogo izbornih

haložkih in ljutomerskih vin

po zelo ugodnih cenah. 2038/a

GALUN

(kalijev), prvovrstna kvaliteta (kemično čist, popolnoma brez železa), v kristalih in moki, izdeluje in prodaja po konkurenčni ceni

Kemična tovarna Moste pri Ljubljani.

Zahtevajte oferte in vzorce! 5961/a

Dobavljamo promptno vsako količino!

Sodna dražba

avtomobila znamke **ADLER, 17** konjskih sil, 4 cilindre, štirisedežen z novo in rezervno pnevmatiko se vrši dne 25. t. m. ob pol štirih popoldne v avtogaraži Štupica, Slomškova ulica.

Vzklicna cena 7000 Din.

6395-a — Kupci pridite!

Za božič

priporočam svojo veliko zalogo baržuna za bluze in obleke, pliša za jope in plašče — Krasno blago za damske plašče, za krila, bluze in obleke iz čiste ovčje volne — Sijajna izbera Marocaine, Crep de Chine in svileno blago — Trakovi, čipke in nakit ter drobno blago — Vse potrebščine za krojače v kar največji izberi — Zimska oblačila: perilo za dame, gospode in otroke (znamke Benger), jopiče za dame in gospode, dokolenice, površne hlače, rokavice in nogavice — Flor-nogavice za gospode, dame in otroke — Kravate, samoveznice in naramnice v največji izberi — Prvovrstni šifoni, posteljne pogrinjače in platno najboljših znamk — Robci iz čistega platna, polplatna in batista za gospode, dame in otroke — Mirtni venčki in pajčolan — Največja izbera čiste volne in pavole za ročna dela — Strogo solidne cene — Oglejte si danes izložbe! — Se priporoča

F. MIHELITSCH, Maribor, Gosposka ulica št. 14.